

**A. COSTACHE
FL. IONIȚĂ**

Limba și literatură română

PENTRU TESTAREA NAȚIONALĂ

Grupul editorial
Art

Adrian COSTACHE
Florin IONIȚĂ

*Limba și
literatura română*

PENTRU TESTAREA NAȚIONALĂ

TESTARE NAȚIONALĂ

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru testarea națională

Art

CUVÂNT ÎNAINTE

Scopul studierii limbii române în perioada școlarității obligatorii este, conform **Program pentru clasele a V-a – a VIII-a**, *de a forma un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea, să comunice și să interacționeze cu semenii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om*. Evident, obiectivele programei școlare au fost concepute astfel încât să permită atingerea acestui scop.

PROGRAMA PENTRU TESTAREA NAȚIONALĂ 2004 a fost proiectată în același spirit, vizând capacități și competențe dobândite și exersate de elevi de-a lungul întregului parcurs școlar: *A. Capacitatea de receptare a mesajului scris și B. Capacitatea de exprimare scrisă*.

Pornind de la aceste constatări, cartea de față își propune să ofere celor interesați un număr cât mai mare de exerciții diverse, având un grad mediu de dificultate, care să permită exersarea, în condiții apropiate de cele ale examenului, a celor două capacități menționate.

Ea a fost împărțită în trei secțiuni, astfel:

1. Subiecte de tipul I, vizând următoarele:

Obiective

- A. Capacitatea de receptare a mesajului scris
- B. Capacitatea de exprimare scrisă

Conținuturi

- A. Lectura. Teoria literară. Textul (eul liric, naratorul, structura operei literare, modurile de expunere, figurile de stil, prozodia, genurile literare)
- B. Practica rațională și funcțională a limbii: tipuri de comunicare
 - a. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare (așezarea în pagină, punctuația, semnele de punctuație și ortografice, textul literar – înțelegerea textului integral sau fragmentar pe baza unor cerințe date)
 - b. Elemente de construcție a comunicării (lexicul, noțiuni de fonetică, morfosintaxa, noțiuni de sintaxă, sintaxa propoziției și a frazei)

2. **Subiecte de tipul al II-lea**, vizând următoarele:

Obiective

- A. Capacitatea de receptare a mesajului scris
- B. Capacitatea de exprimare scrisă

Conținuturi

- B. Practica rațională și funcțională a limbii: tipuri de comunicare
 - a. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare (așezarea în pagină, punctuația, semnele de punctuație și ortografice, scrierea funcțională, scrierea reflexivă, scrierea imaginativă)

3. **Subiecte de tipul al III-lea**, vizând următoarele:

Obiective

- A. Capacitatea de receptare a mesajului scris
- B. Capacitatea de exprimare scrisă

Conținuturi

- A. Lectura. Teoria literară. Textul (eul liric, naratorul, structura operei literare, modurile de expunere, figurile de stil, prozodia, genurile literare, specii literare)
- B. Practica rațională și funcțională a limbii: tipuri de comunicare
 - a. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare (așezarea în pagină, punctuația, semnele de punctuație și ortografice, scrierea funcțională, scrierea reflexivă, scrierea imaginativă, textul literar - înțelegerea textului integral sau fragmentar pe baza unor cerințe date; transformarea dialogului în text narativ; rezumatul; comentarea unor secvențe din operele studiate; semnificația titlului; personajul literar - caracterizare; evidențierea caracteristicilor fundamentale și a semnificațiilor unei opere literare/ ale unui fragment de text dat)
 - b. Elemente de construcție a comunicării (lexicul, noțiuni de fonetică, morfosintaxa, noțiuni de sintaxă, sintaxa propoziției și a frazei)

Fiecare dintre cele trei secțiuni este compusă din câte 20 de teste.

Cele din prima secțiune au fost proiectate pentru un timp de lucru de circa 45 de minute și sunt de două tipuri. Testele 1, 2, 8, 9, 14, 15, 19, 20 conțin 15 cerințe: 9 cerințe de *limbă română* și câte 3 cerințe vizând *înțelegerea textului literar*, respectiv, *înțelegerea textului nonliterar*. Celelalte teste conțin 14 cerințe: 9 de *limbă română* și 5 vizând *înțelegerea textului literar*. În cazul celui de-al doilea tip de teste, ultima cerință este mai complexă, ea

presupunând o argumentare a unei opinii, comentarea/ explicarea semnificațiilor unui fragment dintr-un text la prima vedere, prezentarea unei/ unor trăsături ale personajului dintr-un text la prima vedere etc.

Testele din a doua secțiune au fost proiectate pentru un timp de lucru de circa 10 minute și propun exerciții precum transformarea unei scrisori date într-o telegramă ori a unei telegrame într-o scrisoare, cu respectarea convențiilor unui asemenea tip de text, redactarea unei scrisori de răspuns la o altă scrisoare dată, transformarea unei descrieri de tip științific într-una de tip literar, continuare în X replici a unui dialog dat, redactarea unei invitații, a unui curriculum vitae, a unei cereri, a unei scrisori (familială, de felicitare) etc.

Testele din cea de a treia secțiune au fost proiectate pentru un timp de lucru de 120 de minute și sunt cele mai complexe. Ele conțin trei părți și au alocate următoarele punctaje:

Partea I (48 de puncte) – cerințe vizând limba română și înțelegerea textului literar/ nonliterar.

Partea a II-a (10 puncte) – cerințe vizând practica rațională și funcțională a limbii.

Partea a III-a (32 de puncte) – redactarea unei povestiri sau a rezumatului unui text studiat sau la prima vedere; redactarea unei compuneri vizând argumentarea apartenenței la specie a unui text studiat sau la prima vedere, caracterizarea unui personaj dintr-un text studiat sau la prima vedere, analiza unui text la prima vedere etc.

Testele 1, 5 și 6 au o structură diferită de a celorlalte, ele conținând aplicații atât pe texte literare cât și nonliterare.

Toate testele au fost proiectate pornindu-se de la prevederile Curriculumului pentru gimnaziu și vizează verificarea abilităților și a deprinderilor dobândite de elevi în partea a doua a ciclul de dezvoltare (clasele a V-a și a VI-a), precum și în ciclul de observare și de orientare (clasele a VII-a și a VIII-a), fiind în concordanță cu Programa pentru testarea națională 2004, aprobată prin Ordinul Nr. 4787/ 01.09.2003, al M.E.C.T.

Fiecare test este însoțit de bareme de notare și de explicații detaliate privind rezolvarea cerințelor.

Autorii

PARTEA ÎNTÂI ENUNȚURI

SUBIECTE DE TIPUL I

TESTUL 1

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Veveriță, care n-ai
Casă, curte și alai,
Legănându-te îmi stai
Sus, pe ramură, ca-n rai.
C-o alună-n gheare mici
De nimic nu-ți pasă, nici
De paftale* și mărgelă,
Scumpe-n ochii dragei mele,
Nici de rublele de-argint
Pentru cari se bat și mint,
Lingușindu-se avan*,
Toți boierii din divan*...*

*Stai pe ramură de tei
Și te uiți de sus la ei,
Stai pe creangă de stejar
Și de nimeni n-ai habar.*

(Ion Pillat – *Veveriță*)

pafta, s. f., *paftale* (pl.) – încheietoare ornamentală la haine sau la cingători, lucrată de obicei din metal prețios și împodobită cu pietre prețioase.

avan, adj. – strașnic, grozav, cumplit (de tare).

divan, s. n. – sfat domnesc.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *paftale, rublele, gheare, pentru*.

2. (4p.) Alcătuiește câte o propoziție care să conțină un omonim, respectiv, un sinonim, pentru sensul din text al cuvântului *casă*.

3. (4p.) Scrie un enunț prin care să ilustrezi unul dintre sensurile figurate ale substantivului *stejar*.

4. (4p.) Rescrie versul *C-o alună-n gheare mici*, astfel încât adjectivul să fie la gradul superlativ absolut.

5. (4p.) Transcrie câte un verb de conjugarea I, respectiv, de conjugările a II-a, a III-a și a IV-a.

6. (4p.) Indică funcția sintactică a pronumelui relativ *care*, din primul vers.

7. (4p.) Transcrie și numește felul fiecărei propoziții din prima frază a poeziei.

8. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a structurii *de-argint*, din versul 9, în propoziția subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

9. (4p.) Motivează prezența virgulei de la sfârșitul versului 14.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora să poți demonstra apartenența textului de mai sus la unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic).

11. (2p.) Transcrie o structură care conține o comparație.

12. (2p.) Precizează rima și măsura versurilor 1-4.

13. (2p.) Selectează verbul care consideri că ar putea caracteriza cel mai bine comportamentul veveriței.

14. (4p.) Exprimă-ți opinia, într-un text de 3-5 rânduri, despre motivul pentru care veverița îi pare poetului o ființă fericită.

TESTUL 2

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Văl de brumă argintie
Mi-a împodobit grădina,
Firelor de lămâiță
Li se uscă rădăcina.*

*Peste creștet de dumbravă
Norii suri își poartă plumbul,
Cu podoaba zdrențuită
Tremură pe câmp porumbul.*

*Și cum de la miazănoapte
Vine vântul fără milă,
De pe vârful șurii noastre
Smulge-n sbor câte-o șindrilă*.*

*De vifornița păgână
Se-ndoiesc nucii, bătrânii,
Plânge-un pui de ciocârlie
Sus pe cumpăna fântânii.*

*Îl ascult și simt sub gene
Cum o lacrimă-mi învie:
Ni s-aseamănă povestea,
Pui golaș de ciocârlie.*

(Octavian Goga – Toamna)

șindrila, s. f. – scândurică de brad, îngustă și subțire, care servește la acoperitul caselor.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Indică vocalele și semivocalele din cuvântul *podoaba*.

2. (4p.) Transcrie un cuvânt derivat cu ajutorul unui sufix, respectiv, un cuvânt derivat cu ajutorul unui prefix.

3. (4p.) Scrie două locuțiuni/ expresii care să aibă în componentă verbul *a purta*.

4. (4p.) Alcătuieste o propoziție în care cuvântul *cum* (...*cum* de la miazănoapte) să aibă altă valoare gramaticală decât cea din text, numind valoarea gramaticală obținută.

5. (4p.) Precizează cazul tuturor pronomelor personale din prima strofă.

6. (4p.) Transcrie subiectul fiecăreia dintre propozițiile care compun prima strofă.

7. (4p.) Transcrie toate complementele din propoziția *Ni s-aseamănă povestea,/ Pui golaș de ciocârlie*.

8. (4p.) Numește tipul de raport care se stabilește între propozițiile din prima strofă.

9. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a cuvântului *suri* (*Norii suri*), în propoziție subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora să poți demonstra apartenența textului de mai sus la unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic).

11. (2p.) Scrie numele figurii de stil prezente în versurile *Plânge-un pui de ciocârlie/ Sus pe cumpăna fântânii*.

12. (2p.) Motivează, într-un text de două-trei rânduri, faptul că sentimentul dominant care se desprinde din poezia lui Octavian Goga este tristețea/ jalea.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

– Tu, câine! zise Păcală către un om.
– De-aș fi câine, aș ști lătra, răspunse omul.
– Dar știi, zise iarăși Păcală, și apoi întreabă: Cum se cheamă unealta aceea în care trag caii?

– Ham! răspunse omul.

– Vezi că știi lătra, încheie Păcală.

13. (2p.) Transformă textul dialogat în text narativ.

14. (2p.) Numește o trăsătură a lui Păcală, care rezultă din textul de mai sus, motivându-ți opțiunea în două-trei rânduri.

15. (2p.) Explică în ce constă „poanta” acestei glume.

TESTUL 3

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Aci drumul apucă pe o vale mai strâmtă, ținându-se mereu de țărmurii unui râuleț zgomotos, acum printre țarini și fânețe, mai departe printre livezi și rariști, și iar mai departe prin păduri dese ori pe sub stânci ce atârnă greu de coasta piezișă, presărată pe ici, pe colo cu câte un fir de mesteacăn. Se albea de ziuă și păsările începuseră a zbura din creangă în creangă; din când în când se auzea câte-o gaiță ori câte un sturz, turturica gurăia, ciocănitoarea bătea-n scoarța copacului, cocoșul-sălbatec cânta de zori, iar privighetoarea, care-l însoțise pe Iorgovan în tot drumul lui, speriată parcă de lumina ce începuse a se revărsa peste culmile dealurilor în vale, își urma cântecul cu îndoită patimă.

(Ioan Slavici – *Pădureanca*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *coasta*, *scoarța*, *speriată*, *albea*.

2. (4p.) Explică modul de formare al substantivului *râuleț*.

3. (4p.) Scrie două expresii/ locuțiuni care să aibă în componență verbul *a bate*.

4. (4p.) Selectează, din prima frază, un adjectiv la gradul comparativ de superioritate, respectiv, un adverb la gradul comparativ de superioritate.

5. (4p.) Precizează cazurile tuturor substantivelor din enunțul: *Aci drumul apucă pe o vale mai strâmtă, ținându-se mereu de țărmurii unui râuleț zgomotos....*

6. (4p.) Transcrie și numește fiecare parte de propoziție din structura *cu îndoită patimă*.

7. (4p.) Selectează, din ultima frază a textului, o propoziție subordonată atributivă.

8. (4p.) Realizează extensia părții de propoziție subliniate în propoziție subordonată corespunzătoare și precizează numele propoziției obținute: ...păsările începuseră a zbura din creangă în creangă.

9. (4p.) Motivează prezența virgulei în enunțul ...se auzea câte-o gaiță ori câte un sturz, turturica gurăia.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Indică două dintre locurile pe care le străbate drumul parcurs de Iorgovan.

11. (2p.) Rescrie, din text, o structură/ un grup de cuvinte care conține un epitet.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Bixtonim – Soluție nazală

Indicații terapeutice

Rinite acute și subacute, rinite alergice.

Contraindicații

Nu se administrează la copii sub 3 ani.

Mod de administrare

Preparatul poate fi utilizat ca soluție pulverizată și sub formă de picături nazale. Folosit ca soluție pulverizată, se introduce conul aplicatorului în fiecare nară și se apasă ritmic și energic de câteva ori peretele flaconului. Folosit ca dop picător, se introduc în nară câte 2-3 picături, apăsând ușor peretele flaconului. După 3-4 ore se poate repeta procedura de mai sus, dar pe o durată de cel mult 3 zile.

Efecte adverse

Preparatul este în general bine tolerat, nu dă senzații neplăcute sau de iritație. Administrat la intervale scurte de timp, poate determina tahifilaxie, adică diminuarea progresivă până la dispariție a răspunsului la medicament.

Condiții de păstrare

A nu se utiliza după data de expirare înscrisă pe ambalaj. A se păstra la temperaturi între 15-25° C în ambalaj original.

De reținut

A nu se lăsa pe mâna copiilor. Însotiți orice reclamație cu numărul de serie înscris pe etichetă sau pe cutia pliantă.

13. (2p.) Precizează efectele adverse pe care le poate produce soluția nazală, dacă a fost folosită pe o durată de cel mult 3 zile, o dată la 3-4 ore și a fost păstrată la temperatura de 20° C.

14. (2p.) Descrie modul în care se folosește preparatul sub formă de picături nazale.

15. (2p.) Răspunde cu DA sau NU la următoarea întrebare și motivează-ți răspunsul folosind numai informațiile oferite de textul de mai sus: *Dacă fratele tău mai mic, Emil, în vârstă de doi ani, ar avea rinită acută, i-ai administra o dată la 3-4 ore această soluție nazală, timp de cel mult 3 zile?*

TESTUL 4

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Cică a fost odată un uncheș și o mătușe. Mătușa avea o găină, iar unchiașul un cocoș. Găina babei oua în toate zilele câte un ou.

Moșul:

– Mătușe, dă-mi și mie un ou să-m' mai ung ăl gâttej, că tot cu mămăligă uscată mi s-a acrit.

– Ba mai pune-ți pofta-n cui și nu mai mânca ou, că ți s-o apleca; dacă ți-e gustul, bate-ți și tu cocoșul ca să-ți ouă.

Moșul ascultă pe babă, puse mâna p-un băț și dă-i în cocoș.

– Uș! cocoș netrebnic, că nu te-oi mai slăbi din bătaie până nu mi-i oua coale-n copaie.

Azi așa, mâine așa, până la urmă s-a luat bietul cocoș de gânduri cu atâta bătaie, că-l bătea moșul nemiluit în toate zilele. Într-o zi plecă și el în lume, cu gând că de-o putea să-i aducă moșului bani ca să-și cumpere ouă – cum era el să ouă? – să se mai întoarcă; de unde nu... oricine o fi bucuros să câștige un cocoș.

(*** – Cocoșul moșului)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Motivează folosirea apostrofului în structura *să-m' mai ung*.

2. (4p.) Rescrie propoziția *Ba mai pune-ti pofta-n cui*, înlocuind structura subliniată cu un sinonim adecvat contextului.

3. (4p.) Scrie patru expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *mână*.

4. (4p.) Alcătuieste un enunț în care cuvântul subliniat din structura *un cocoș* să aibă valoare de adjectiv pronominal nehotărât.

5. (4p.) Transcrie câte un verb de conjugarea I, respectiv, a II-a, a III-a și a IV-a.

6. (4p.) Extrage și numește felul predicatelor din fraza: *Azi așa, mâine așa, până la urmă s-a luat bietul cocoș de gânduri cu atâta bătaie, că-l bătea moșul nemiluit în toate zilele.*

7. (4p.) Precizează felul subiectului din propoziția: *Într-o zi plecă și el în lume...*

8. (4p.) Transcrie și numește propozițiile subordonate din fraza: – *Mătușe, dă-mi și mie un ou să-m' mai ung al gătlej, că tot cu mămăligă uscată mi s-a acrit.*

9. (4p.) Alcătuieste o frază în care să existe și o propoziție subordonată circumstanțială de mod, având ca termen regent forma verbală *să câștige*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Numește momentul subiectului prezent în text.

11. (2p.) Indică modul/ modurile de expunere prezent/ e în text.

12. (2p.) Transformă în vorbire indirectă cuvintele adresate cocoșului de moșneag.

13. (2p.) Prezintă, cu propriile cuvinte, cele două alternative ale cocoșului, atunci când se hotărăște să plece de acasă.

14. (4p.) Numește câte o trăsătură a moșului și a babei, care poate fi dedusă din textul de mai sus, motivându-ți fiecare afirmație în câte un text de maximum trei rânduri.

TESTUL 5

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

SCENA II

Șeful gării, Profesorul

Profesorul: treizeci, treizeci și doi de ani. Îmbrăcat curat, chiar îngrijit, dar modest.

Profesorul: *Bună ziua.*

Șeful (cordial): *Aaaa! Am onoarea, dom' profesor. Lume nouă.*

Profesorul (din prag): *Voiam...*

Șeful: *Intră, intră, te rog.*

Profesorul: *Voiam... voiam numai să întreb... ceasul de afară, de pe peron... merge înainte?*

Șeful: *Uneori. Alteori rămâne în urmă.*

Profesorul: *Așa gândeam și eu... fiindcă...*

Șeful (arătându-i un scaun): *Da' ia poftim. Nu iei loc?*

Profesorul: *Nu, mulțumesc. Intrasem doar să văd cât e ceasul. (Se uită la orologiul din perete.) Trei și douăsprezece... Nu se poate. (Se uită la ceasul lui de mână.)*

Șeful: *De ce? Cât e al dumitale?*

Profesorul: *Șapte fără douăzeci.*

Șeful: *Păi așa o fi. (Se duce spre orologiu și întoarce cu degetul minutarele.) Le mai așez și cu mâna... că dacă ar fi să mă iau după ele...*

Profesorul: *Dar atunci... atunci dumneata nu știi niciodată cât e ceasul.*

Șeful: *Ei asta-i... Cum să nu știu? Când trece 747 dinspre Câmpina, e opt. Când vine 115 dinspre Sinaia, e opt douăzeci; când se încrucișează 63 cu 97, e douăsprezece și cinci.*

(Mihail Sebastian – *Steaua fără nume*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Motivează folosirea apostrofului în structura *dom' profesor*.

2. (4p.) Scrie patru expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *loc*.

3. (4p.) Transcrie patru cuvinte compuse.

4. (4p.) Indică numărul adverbelor din textul: *Le mai așez și cu mâna... că dacă ar fi să mă iau după ele...*

5. (4p.) Transcrie, din replicile Șefului, câte un verb copulativ, respectiv, predicativ.

6. (4p.) Identifică subiectul propoziției subliniate: *Când trece 747 dinspre Cămpina, e opt.*

7. (4p.) Scrie un enunț care să conțină un atribut substantival genitival, având ca termen regent substantivul *ceasul*.

8. (4p.) Integrează într-un enunț propoziția *Alteori rămâne în urmă*, astfel încât aceasta să devină subordonată completivă directă.

9. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza următoare, numind partea de propoziție obținută: *când se încrucișează 63 cu 97, e douăsprezece și cinci.*

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora ai putea susține apartenența fragmentului la unul dintre genurile studiate (epic, liric, dramatic).

11. (2p.) Transformă primele două replici ale personajelor în vorbire indirectă.

12. (2p.) Explică rolul textului plasat între paranteze.

13. (2p.) Transcrie din text două formule de salut.

14. (4p.) Numește câte o trăsătură a Șefului și a Profesorului, care pot fi deduse din textul de mai sus, motivându-ți fiecare afirmație în câte un text de maximum trei rânduri.

TESTUL 6

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Am visat în acea noapte o pădure. O pădure verde-aurie, în care aerul de după ploaie scânteia ca soarele. O pădure de dimineață, încărcată de rouă, plină de musculițe aurii, fremătând din miliarde de frunze transparente. Umblam prin acea pădure mirosind a lemn roșcat, a tanin*, a putregai, printre trunchiurile tinere și lungi, suple, arcuite spre soare într-o unică mișcare, tije de smarald și aur, totuși atât de vii! Prin bolțile largi ale crengilor se deschideau ochiuri de cer albastru. Parcă de-acolo veneau fluierăturile păsărilor care aboleau* liniștea... Pe sutele de cărări care străbăteau codrul fără limite se strecurau arici.

(Mircea Cărtărescu – REM)

tanin, s.f. – produs vegetal cu gust astringent
a aboli, vb. – a desființa o instituție, o stare etc.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie câte două cuvinte care conțin hiat, respectiv diftong.

2. (4p.) Stabilește câte două antonime potrivite pentru cuvintele *plină*, *tânăr*, din text.

3. (4p.) Alcătuieste câte un enunț pentru a ilustra sensul propriu și sensul figurat al cuvântului *ochi*.

4. (4p.) Precizează cazul cuvintelor subliniate: *veneau fluierăturile păsărilor care aboleau liniștea*.

5. (4p.) Transcrie, din text, un adjectiv fără grad de comparație și un adjectiv la superlativ absolut cu valoare expresivă.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Pe sutele de cărări*.

7. (4p.) Alcătuieste două enunțuri în care să folosești cuvântul *dimineață* cu funcția sintactică de subiect, respectiv, de complement circumstanțial de timp.

8. (4p.) Precizează felul propoziției subordonate *care aboleau liniștea*.

9. (4p.) Transcrie din ultimul enunț propoziția subordonată, precizându-i felul.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie o structură care conține o enumerație.

11. (2p.) Menționează două tipuri de imagini artistice existente în fragmentul citat.

12. (2p.) Explică semnificația expresiei *aerul de după ploaie scânteia ca soarele*.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că fragmentul este o descriere literară.

14. (4p.) Exprimă-ți opinia, într-un text de 3-5 rânduri, despre valoarea expresivă a numeralului în fragmentul citat.

TESTUL 7

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Când se scoală iese-n tindă,
De-abia-ncepe să se-ntindă,
Și-obosită de căscat
Se întoarce iar în pat.*

*Ca să doarmă și mai bine,
Laba căpătâi și-o ține,
Și din vis, cum s-a adus,
Că s-a pus cu burta-n sus.*

*Dar scurteica-i, ca de vată,
Cu opt nasturi e-ncheiată:
Și dormind și dolofani
Sug din ea cinci cotoșmani*.*

Creștetul, bălțat pieziș,
Pare strâns ca-ntr-un bariș*
Înnodat cu două funte*:
La urechile din frunte.

(Tudor Arghezi – *Mâța*)

cotoșmani, s.m. – cotoi, motani
bariș, s.n. – broboadă de lână
funte, s.f. – funde

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie un cuvânt derivat cu sufix și un cuvânt derivat cu prefix.

2. (4p.) Scribe doi termeni din familia lexicală a cuvântului *vis*.

3. (4p.) Alcătuiește câte un enunț pentru a ilustra sensul propriu și sensul figurat al cuvântului: *frunte*.

4. (4p.) Alcătuiește câte un enunț pentru a ilustra două valori morfologice diferite ale cuvântului *iar* (conjuncție, adverb).

5. (4p.) Transcrie câte un verb la conjugarea I, respectiv, a III-a, ambele la diateza reflexivă.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Dar scurteica-i*, *ca de vată*.

7. (4p.) Alcătuiește două enunțuri în care cuvântul *încheiată* să intre în componența unui predicat verbal, respectiv, a unui predicat nominal.

8. (4p.) Transcrie o propoziție circumstanțială de scop.

9. (4p.) Dezvoltă numele predicativ din versul: *Pare strâns ca-ntr-un bariș* în propoziția subordonată corespunzătoare, precizând felul ei.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie două fragmente de vers/ versuri care sugerează două gesturi specifice mâtei.

11. (2p.) Menționează o figură de stil existentă în versul *Dar scurteica-i, ca de vată*.

12. (2p.) Stabilește rima și ritmul primelor patru versuri citate.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este un portret literar.

14. (4p.) Explică, într-un text de 3-5 rânduri, modalitățile artistice prin care se transmite simpatia poetului față de mătă.

TESTUL 8

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Sub lumina trandafirie a unui blând apus de soare, pământul pare adâncit într-o odihnă neclintită: frunzele ațipesc, pregătindu-se pentru tihnitul somn al nopții; în depărtări, miriștile scânteiază singuratice, ca niște țesături de fir; iazul își așterne fața umedă, sorbind, până în adânc, din lumina asfințitului. De jos, din văi, răsună talanca; iar pe deal, în vii, doinește fluierul.*

În aer, un popor întreg de rândunele se pregătește de plecare; s-au adunat rând pe rând de prin părțile acestea și, de bucurie, în zbor nebun, străbat văzduhul ca niște săgeți.

(Emil Gârleanu – *Puișorii*)

talanca, s.f. – talanga

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie un cuvânt derivat parasintetic și un cuvânt derivat doar cu sufix.

2. (4p.) Scribe doi termeni din familia lexicală a cuvântului *blând*.

3. (4p.) Alcătuiește două enunțuri pentru a ilustra schimbarea valorii gramaticale a cuvântului *adânc*.

4. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *s-au adunat rând pe rând de prin părțile acestea*.

5. (4p.) Transcrie un verb copulativ și un articol posesiv-genitival.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *iazul își așterne fața umedă*.

7. (4p.) Alcătuiește două enunțuri în care structura de plecare să aibă funcția sintactică de atribut verbal, respectiv, de complement indirect.

8. (4p.) Transformă propoziția dezvoltată, din text, *De jos, din văi, răsună talanca*, într-o propoziție simplă.

9. (4p.) Dezvoltă numele predicativ *adâncit* în propoziție subordonată corespunzătoare, precizând felul ei.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Transcrie câte o structură care conține o personificare, respectiv, o comparație.

11. (2p.) Transcrie o structură care conține o imagine auditivă.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere literară.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

– *Pentru ce nu cureți cizmele mele de tină [pământ, noroi], măi Ioane? întrebă un stăpân pe servitorul său.*

– *Lasă, stăpâne, că până mâine iar se-ntină, zise Ion. Veni vremea prânzului și stăpânul nu-i dete lui Ion de mâncare. Atunci acesta îi zise.*

– *Ar fi vremea să mai și mâncăm ceva.*

– *Lasă, Ioane, zise stăpânul, că mâine și așa iar trebuie să mâncăm.*

13. (2p.) Transformă textul dialogat în text narativ.

14. (2p.) Numește o trăsătură a servitorului, care rezultă din textul de mai sus, motivându-ți opțiunea în două-trei rânduri.

15. (2p.) Explică în ce constă „poanta” acestei glume.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

A fost odată ca niciodată; a fost un împărat vestit și avea trei feciori. Când s-au mărit, le-a dat la fiecare câte trei sute de galbeni, să plece în lume și să-și facă fiecare rostul, cum s-o pricepe.

Și au plecat feciorii câte trei, de au mers domăindu-se, ba de una, ba de alta, până la o răspântie.

Acolo s-au oprit:

– Iată, mă frate, glăsuiește cel mare, să apucăm fiecare la câte o parte, unde ne-o lumina mintea, și, în cutare vreme, să ne întoarcem îndărăt, să ne întâlnim tot aici. Așa?

– Așa!

Și au apucat fiecare pe câte o uliță deosebită.

(*** – Împărătița pisică, vol. Basme populare)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *niciodată*, *împărat*, *feciorii*, *întâlnim*.

2. (4p.) Transcrie două cuvinte compuse prin contopire și două cuvinte compuse prin alăturare.

3. (4p.) Scrie câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele: *odată*, *feciori*, *răspântie*, *a glăsui*.

4. (4p.) Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre formele: *niciodată*, *nici o dată*, precizând valoarea lor morfologică.

5. (4p.) Transcrie un numeral distributiv și un adjectiv pronominal nehotărât simplu.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Și au apucat fiecare pe câte o uliță deosebită*.

7. (4p.) Alcătuieste două enunțuri în care pronumele nehotărât *alta* să aibă funcția sintactică de nume predicativ, respectiv, de atribut pronominal.

8. (4p.) Transcrie o structură care conține un pleonasm.

9. (4p.) Transcrie o propoziție principală incidentă și o propoziție exclamativă eliptică de predicat.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Precizează două elemente specifice expozițiunii, care se regăsesc în fragmentul dat.

11. (2p.) Transformă vorbirea directă, din fragmentul dat, în vorbire indirectă.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul face parte dintr-un basm.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

UTILIZĂRI

Produsul lipește instantaneu numai: metale, lemn, plastic, ceramică, porțelan, sticlă.

Produsul fixează și asigură: piulițe și șuruburi, noduri pe guta de pescuit, ustensile din plastic.

Produsul repară bijuterii, jucării, veselă, furtunuri.

CUM SE FOLOSEȘTE

Suprafețele ce vor fi lipite trebuie să fie curate și uscate.

Suprafețele ce vor fi lipite trebuie să se îmbine perfect.

Aplicați o singură picătură pe una din părțile ce urmează a fi lipite. O cantitate excesivă de adeziv întârzie întărirea.

Presăți ușor piesele lipite, timp de 60 de secunde.

DE REȚINUT

Păstrați produsul la loc uscat și rece. Nu apăsați tubul când vârful de aplicare este obturat. Nu supuneți la încercări timp de o oră piesele lipită. Pe suprafețe mari, aplicați picături la doi centimetri distanță între ele. Utilizați cu atenție: lipește pielea și ochii în numai câteva secunde. Păstrați produsul la loc ferit de copii și animale.

13. (2p.) Indică două dintre lucrurile care nu trebuie făcute atunci când se folosește *produsul*.

14. (2p.) Explică de ce trebuie ferit *produsul* de copii și animale.

15. (2p.) Răspunde cu DA sau NU la următoarea întrebare și motivează-ți răspunsul, folosind numai informațiile oferite de textul de mai sus: *Ai putea lipi cu produsul prezentat mai sus furtunul de cauciuc, fisurat, al mașinii de spălat a părinților tăi?*

9. (4p.) Transcrie o propoziție principală incidentă și o propoziție exclamativă eliptică de predicat.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Precizează două elemente specifice expozițiunii, care se regăsesc în fragmentul dat.

11. (2p.) Transformă vorbirea directă, din fragmentul dat, în vorbire indirectă.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul face parte dintr-un basm.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

UTILIZĂRI

Produsul lipește instantaneu numai: metale, lemn, plastic, ceramică, porțelan, sticlă.

Produsul fixează și asigură: piulițe și șuruburi, noduri pe guta de pescuit, ustensile din plastic.

Produsul repară bijuterii, jucării, veselă, furtunuri.

CUM SE FOLOSEȘTE

Suprafețele ce vor fi lipite trebuie să fie curate și uscate.

Suprafețele ce vor fi lipite trebuie să se îmbine perfect.

Aplicați o singură picătură pe una din părțile ce urmează a fi lipite. O cantitate excesivă de adeziv întârzie întărirea.

Presăți ușor piesele lipite, timp de 60 de secunde.

DE REȚINUT

Păstrați produsul la loc uscat și rece. Nu apăsați tubul când vârful de aplicare este obturat. Nu supuneți la încercări timp de o oră piesele lipite. Pe suprafețe mari, aplicați picături la doi centimetri distanță între ele. Utilizați cu atenție: lipește pielea și ochii în numai câteva secunde. Păstrați produsul la loc ferit de copii și animale.

13. (2p.) Indică două dintre lucrurile care nu trebuie făcute atunci când se folosește *produsul*.

14. (2p.) Explică de ce trebuie ferit *produsul* de copii și animale.

15. (2p.) Răspunde cu DA sau NU la următoarea întrebare și motivează-ți răspunsul, folosind numai informațiile oferite de textul de mai sus: *Ai putea lipi cu produsul prezentat mai sus furtunul de cauciuc, fisurat, al mașinii de spălat a părinților tăi?*

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Acolo s-a născut Fram, în insula înconjurată de sloiuri. S-a născut noaptea, iar noaptea durează acolo o jumătate de an. O jumătate de an nu mai răsare soarele. Sclipesc numai stelele pe cerul înghețat și câteodată luna. Dar de cele mai multe ori domnește o beznă adâncă, fiindcă luna și stelele sunt acoperite de nori; iar viscolul poartă zăpada în vârtejuri, hohotește, și chiuie, și geme; sloiurile trosnesc de ger; e o spaimă și o urgie de ți se zburlește părul.

(Cezar Petrescu – *Fram, ursul polar*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie două cuvinte cu hiat și două cuvinte cu diftong.

2. (4p.) Transcrie două cuvinte derivate și două cuvinte compuse.

3. (4p.) Alcătuiește două enunțuri pentru a ilustra omonimia cuvântului: *mai*.

4. (4p.) Precizează valorile morfologice ale cuvintelor subliniate: iar noaptea durează acolo o jumătate de an.

5. (4p.) Transcrie două substantive care denumesc fenomene ale naturii.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: e o spaimă și o urgie.

7. (4p.) Alcătuiește două enunțuri în care pronumele personal în dativ ți să aibă funcția de complement indirect, respectiv, de atribut pronominal.

8. (4p.) Transcrie o propoziție circumstanțială consecutivă.

9. (4p.) Indică două conjuncții coordonatoare existente în fragmentul citat.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie două cuvinte onomatopeice prin care se realizează imagini auditive.

11. (2p.) Numește figura de stil existentă în structura *domnește o beznă adâncă*.

12. (2p.) Transcrie structuri/ cuvinte care indică locul și momentul nașterii lui Fram.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere artistică.

14. (4p.) Exprimă-ți opinia, într-un test de 3-5 rânduri, despre rolul descrierii citate, în conturarea portretului personajului Fram.

TESTUL 11

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*De prin adâncul nopții vin cocorii
Pe care i-am văzut plecând,
Și cu tăcerea gândului și-a orei
Vorbele lor le-auzi de pe pământ.*

*Vin înapoi din raiuri fericite
Și lumea-ntreagă-a stelelor străbat,
Vechi credincioși ai turlei* părăsite
Și ai bisericii sărace dintr-un sat.*

În sufletul, bolnav de oseminte
De zei străini, frumoși în templul lor,
Se iscă* aspru un îndemn fierbinte
Și-mi simt sculate aripi de cocor.*

(T. Arghezi – *Întoarcerea în țărână*, vol. *Cuvinte potrivite*)

turlă, s.f. – construcție de formă cilindrică sau prismatic-poligonală care face parte din complexul arhitectural al bisericilor
oseminte, s.n. – oase, resturi de oase umane
se iscă, vb. – (aici) se ivește, apare

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Identifică în text un cuvânt derivat cu prefix.
2. (4p.) Scrie un antonim derivat cu prefix pentru adjectivul *fericite*.
3. (4p.) Extrage din primul vers al textului două substantive și precizează cazul acestora.
4. (4p.) Precizează ce parte de vorbire este cuvântul *aspru* din penultimul vers al poeziei.
5. (4p.) Indică funcția sintactică a pronumelui relativ *pe care*.
6. (4p.) Precizează patru categorii gramaticale ale cuvântului *lor* (*templul lor*), incluzând aici și precizarea părții de vorbire.
7. (4p.) Scrie care sunt predicatele din strofa a doua a poeziei, precizând felul acestora.
8. (4p.) Identifică patru elemente de relație la nivelul propozițiilor sau/și al frazei și scrie-le.
9. (4p.) Extrage propozițiile/ propoziția subordonată din text.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Textul de mai sus aparține genului liric. Indică două argumente care să susțină această afirmație.
11. (2p.) Extrage din text unu/ două versuri în care este surprinsă o caracteristică/ însușire/ determinare a cocorilor.
12. (2p.) Identifică din text o figură de stil care te impresionează și explică pe scurt sensul ei contextual.
13. (2p.) Explică înțelesul expresiei *bolnav de oseminte*. În explicația ta ai în vedere și titlul poeziei.
14. (4p.) Exprimă-ți opinia, în 4-7 rânduri, cu privire la semnificația ultimului vers al textului: *Și-mi simt sculate aripi de cocor*.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Identifică în text un cuvânt derivat cu prefix.
2. (4p.) Serie un antonim derivat cu prefix pentru adjectivul *fericite*.
3. (4p.) Extrage din primul vers al textului două substantive și precizează cazul acestora.
4. (4p.) Precizează ce parte de vorbire este cuvântul *aspru* din penultimul vers al poeziei.
5. (4p.) Indică funcția sintactică a pronumelui relativ *pe care*.
6. (4p.) Precizează patru categorii gramaticale ale cuvântului *lor* (*templul lor*), incluzând aici și precizarea părții de vorbire.
7. (4p.) Scrie care sunt predicatele din strofa a doua a poeziei, precizând felul acestora.
8. (4p.) Identifică patru elemente de relație la nivelul propozițiilor sau/și al frazei și scrie-le.
9. (4p.) Extrage propozițiile/ propoziția subordonată din text.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Textul de mai sus aparține genului liric. Indică două argumente care să susțină această afirmație.
11. (2p.) Extrage din text unu/ două versuri în care este surprinsă o caracteristică/ însușire/ determinare a cocorilor.
12. (2p.) Identifică din text o figură de stil care te impresionează și explică pe scurt sensul ei contextual.
13. (2p.) Explică înțelesul expresiei *bolnav de oseminte*. În explicația ta ai în vedere și titlul poeziei.
14. (4p.) Exprimă-ți opinia, în 4-7 rânduri, cu privire la semnificația ultimului vers al textului: *Și-mi simt sculate aripi de cocor*.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Cine a întâlnit vreodată în calea sa un popă îmbrăcat cu straie sărăcuțe, scurt la stat, smolit la față*, cu capul pleș*, mergând cu pas rar, încet și gânditor, răspunzând îndesat „sluga dumitale” cui nu-l trecea cu vederea, căscând cu zgomot, când nu-și găsea omul cu care să stea de vorbă, făcând lungi popasuri printre aleele ascunse ale grădinilor publice din Iași, câte cu o carte în mână, tresărind la cântecul păserilor și oprind cu mirare lângă moșunoaiele de furnici pe care le numea el „republici înțelepte”, dezmiardând iarba și florile câmpului, icoane ale vieții omenești, pe care le uda câte c-o lacrimă fierbinte din ochii săi, și apoi, cuprins de foame și obosit de osteneală și gândire, își lua cătinel* drumul spre gazdă, unde-l aștepta sărăcia cu masa întinsă!

Acesta era popa Isaiia Duhu, născut în satul Cogeasca Veche din județul Iași.

Patru păreți străini, afumați și îmbrăcați cu rogojini; teancuri de traftoloage* grecești, latinești, bulgărești, franțuzești, rusești și românești, pline de painjeni și aruncate în neregulă printre cele unghere, un lighean de lut cu ibric pentru spălat, în mijlocul odăii, apăraie pe jos, gunoi și gândaci fojgăind în toate părțile, o pâine uscată pe masă și un motan ghemuit după sobă, era toată averea sfinției sale.

Mare de inimă, iar de gură și mai mare, părintele Duhu nu se învrednicise de o viață mai bună; dar se vede că nici poftea el una așa, de vreme ce nu-și astâmpăra gura către mai-marii săi, măcar să-l fi picat cu lumânarea.

(Ion Creangă – Popa Duhu)

smolit la față – negricios, brunet

pleș (pleșuv), adj. – chel

cătinel, adv. – încetișor, lin, domol

traftoloage, s.n. – cărți sau condici vechi

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Scrie două sinonime pentru locuțiunea *a sta de vorbă*.

2. (4p.) Extrage din text patru cuvinte derivate cu sufixe.

3. (4p.) Precizează valoarea morfologică a următoarelor cuvinte din text: *sa* (*calea sa*); *la stat* (*scurt la stat*); *îndesat* (*răspunzând îndesat*); *se* (*nu se învrednicise*).

4. (4p.) Precizează două categorii gramaticale ale cuvântului *cuprins* (*cuprins de foame și de oboseală*).

5. (4p.) Precizează care este predicatul în următoarea propoziție: *Acesta era popa Isaiia Duhu*.

6. (4p.) Construieste o propoziție în care predicatul să fie alcătuit din verb copulativ și numeral.

7. (4p.) Extrage din text patru elemente de relație, două la nivelul propoziției și două la nivel de frază.

8. (4p.) Precizează felul propoziției subordonate *Cui nu-l trecea cu vederea*.

9. (4p.) Construieste un alt tip de subordonată introdusă prin pronumele relativ *cui*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Identifică două caracteristici care să ateste că textul de mai sus este o descriere-portret.

11. (2p.) Extrage din text două trăsături ale portretului fizic al personajului.

12. (2p.) Precizează caracteristica portretului lui Popa Duhu care reiese din enunțul *dezmiardând iarba și florile câmpului, icoane ale vieții omenești*.

13. (2p.) Extrage din text fragmentul care ilustrează caracterul/ portretul moral al personajului.

14. (4p.) Recitește imaginea camerei în care locuiește Popa Duhu și prezintă, într-un text de 4-7 rânduri, două trăsături ale personajului ce se pot desprinde din descrierea interiorului camerei.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Scena I

LEONIDA: Așa. Cum îți spusei, mă scol într-o dimineață, și, știi obiceiul meu, pui mâna întâi și-ntâi pe „Aurora Democratică”, să văz cum merge țara. O deschiz...și ce citesc? Uite, țiu minte ca acum: „11/23 Făurar”...a căzut tirania! Vivat* Republica!”

EFIMIȚA: Auzi colo!

LEONIDA: Răposata dumneei-nevastă-mea a d-întâi – nu se sculase încă: „Scoală, cocoană, și te bucură, că ești și dumneata mumă din popor; scoală, c-a venit libertatea la putere!”

EFIMIȚA: (afirmativ) Ei!

LEONIDA: Când aude de libertate, sare și dumneei răposata din pat...că era republicană! Zic: gătește-te, degrab, Mițule, și...hai și noi la revoluție. Ne îmbrăcăm, domnule, frumos, și o luăm repede pe jos pân la teatru... (cu gravitate) Ei, când am văzut...știi că eu nu intru la idee cu una cu două...

EFIMIȚA: Ți-ai găsit!...dumneata nu ești d-ăia. Ehe! Ca dumneata, bobocule, mai rar cineva.

LEONIDA: Ori să zici nu știu ce și nu știu cum, că adicătele „acu unde ești tu republican. Ții parte națiunii...”

EFIMIȚA: Aș!

LEONIDA: Dar, când am văzut, am zis și eu: să te ferească Dumnezeu de furia poporului!...Ce să vezi, domnule? Steaguri, muzici, chiote, tămbălău, lucru mare, și lume, lume...de-ți venea amețeală, nu altceva.

EFIMIȚA: Bine că n-am fost în București pe vremea aia! Cum sunt eu nevriceasă, Doamne ferește! Păteam alte alea...

LEONIDA: Ba nu zi asta; puteai trage un ce profit (schimbând tonul). Ei, cât gândești c-a ținut toiul* revoluției?

EFIMIȚA: Până seara.

LEONIDA (zâmbind de așa naivitate, apoi cu seriozitate) Trei săptămâni de zile, domnule.

EFIMIȚA: (minunându-se) Nu mă-nnebuni, soro!

LEONIDA: Ce te gîndești dumneata, că a fost așa un bagadel* lucru? Fă-ți idee: dacă Galibardi*, de-acolo de unde este el, a scris atunci o scrisoare către națiunea română.

EFIMIȚA (cu interes) Zău?

LEONIDA: Mai e vorbă!

EFIMIȚA : Adică cum?

LEONIDA: Vezi dumneata, i-a plăcut și lui cum am adus noi lucrul cu un sul subțire ca să dăm exemplu Evropii, și s-a crezut omul dator. Cu un ce de politică, pentru ca să ne firitisească*...

(I.L. Caragiale – Conu Leonida față cu reacțiunea)

vivat – trăiască

toiul (revoluției) – punct de intensitate mărită a unui eveniment

bagadel (bagatel, bagatelă) – lucru neînsemnat

Galibardi – Garibaldi, om politic italian din secolul al XIX-lea, al cărui ideal a fost unitatea politică a Italiei

firitisească (hiritiseală) – felicitare adresată cuiva

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Precizează valoarea morfologică a expresiei într-o dimineată.

2. (4p.) Extrage din prima replică patru cuvinte ale căror forme sunt neliterare.

3. (4p.) Numește fenomenul lexical prezent în construcția săptămâni de zile.

4. (4p.) Găsește un sinonim pentru expresia cu una cu două.

5. (4p.) Extrage din text patru cuvinte care au valoarea morfologică de pronume. Precizează felului fiecăruia.

6. (4p.) Identifică predicatele și felul acestora din următorul enunț: Cum sunt eu nevricoasă, Doamne ferește! Păteam alte alea....

7. (4p.) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor alte și alea din enunțul 6.

8. (4p.) Contrage propoziția subordonată din următorul enunț: *Dar, când am văzut, am zis și eu.*

9. (4p.) Construiește cu adverbul relativ *când* un alt tip de subordonată decât cea de la cerința 8.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Identifică două trăsături ale textului care argumentează apartenența acestuia la genul dramatic.

11. (2p.) Identifică tema dialogului dintre cele două personaje.

12. (2p.) Transcrie replica prin care Efimița îl caracterizează pe Leonida.

13. (2p.) Rezumă în 4-7 rânduri fragmentul dat.

14. (4p.) Recitește indicațiile de regie care însoțesc replicile Efimiței și exprimă-ți opinia despre trăsăturile acestui personaj într-un text de cel puțin 5 rânduri.

TESTUL 14

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Cică era odată într-un sat un om grozav de leneș; de leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu ș-o mesteca. Și satul, văzând că acest om nu se dă la muncă nici în ruptul capului, hotărî să-l spânzure pentru a nu mai da pildă de lenevire și altora. Și așa se aleg vro doi oameni din sat și se duc la casa leneșului, îl umflă pe sus, îl pun într-un car cu boi, ca pe un butuc nesimțitor, și hai cu dânsul la locul de spânzurătoare.

Așa era pe vremea aceea.

(Ion Creangă – Povestea unui om leneș)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Scrie două sinonime pentru cuvântul *cică*.

2. (4p.) Extrage două locuțiuni verbale.

3. (4p.) Precizează ce fel de locuțiune este *nici în ruptul capului* și găsește un sinonim pentru aceasta.

4. (4p.) Scrie gradul de comparație la care se află adjectivul *grozav de leneș*.

5. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvântului *era* din următoarea propoziție: *Cică era odată într-un sat un om grozav de leneș*.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvântului *sute* din textul al doilea (*sute de copii*).

7. (4p.) Identifică tipul de predicat pe care îl formează construcția *sunt aduși* (în mod organizat).

8. (4p.) Extrage din textul al doilea două propoziții subordonate atributive.

9. (4p.) Construiește un alt tip de subordonată decât atributivă, introdusă prin pronumele relativ *care* și numește-o.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Extrage din textul lui Ion Creangă enunțul prin care se descrie lenea personajului.

11. (2p.) Precizează care este hotărârea sătenilor în privința omului leneș. Transcrie fragmentul prin care se motivează această hotărâre.

12. (2p.) Explică la ce vreme se referă povestitorul prin formula *vremea aceea*.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Potrivit cotidianului „Il Matino”; sute de copii care provin din Călărași, majoritatea rromi, sunt aduși în mod organizat la Napoli pentru a cerși. Pe 3 septembrie, la Napoli a avut loc o reuniune a Comitetului pentru siguranță și ordine publică.

În cadrul reuniunii, prefectul Renato Profili a anunțat public că va cere clarificări din partea ambasadorului României în Italia pe care-l va chema să urmărească „spectacolul” copiilor exploatați și ținuți în sclavie, care țin deja sub asediu punctele centrale ale orașului.

(Ziarul Evenimentul zilei, 23 septembrie, 2003)

13. (2p.) Precizează pe scurt la ce aspect se referă articolul din *Evenimentul zilei*.

14. (2p.) Rezumă textul din ziar.

15. (2p.) Dă un titlu corespunzător informației preluate din ziarul *Evenimentul zilei*.

TESTUL 15

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Chiar și atunci când scriu stihuri originale
nu fac decât să tălmăcesc*.*

Așa găsesc că e cu cale.

Numai astfel stihul are temei*

Să se-mplinească și să fie floare.

Traduc întotdeauna. Traduc

în limba românească

un cântec pe care limba mea

mi-l spune, îngânat, suav, în limba ei.

(Lucian Blaga – *Stihuitorul*, ciclul *Ce aude unicornul*)

a tălmăci, vb. – a traduce dintr-o limbă străină
stih, s.n. – vers

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Scrie două sinonime ale cuvântul *stihuri*.

2. (4p.) Construiește un enunț cu expresia *are temei*.

3. (4p.) Precizează valoarea morfologică a expresiei *cu cale*.

4. (4p.) Indică tipul de predicat din construcția să fie floare.

5. (4p.) Precizează funcția sintactică a pronumelui *pe care*.

6. (4p.) Extrage din cel de al doilea text două elemente de relație la nivelul frazei.

7. (4p.) Selectează din primul text enunțul alcătuit dintr-o propoziție principală și o propoziție secundară atributivă.

8. (4p.) Contrage subordonata din următoarea frază: *In genere, el nu e străin de sensurile operei, pe care uneori le subliniază în mod semnificativ.*

9. (4p.) Construiește un alt tip de subordonată decât cea de la cerința 8, folosind același element de relație.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Alege, dintre următoarele variante, despre ce e vorba în acest fragment:

a) despre creația poetică;

b) despre traduceri;

c) despre Lucian Blaga.

11. (2p.) Selectează versurile în care apare imaginea cântecului ca stih, creație, poezie.

12. (2p.) Explică, în 3-5 rânduri, titlul poeziei.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

EPISOD – Provine din fr. *episode*, gr. *epeisodion* „ceva din afară, ceea ce vine din exterior”. 1. Acțiune secundară, accesorie* în comparație cu acțiunea principală dintr-un roman, dramă, basm, poem epic etc. 2. Parte dintr-o operă, circumscrisă* la un singur moment, la înfățișarea unei singure situații. În antichitate, E. reprezenta o diviziune a tragediei, fiind mai mult sau mai puțin corespondentul a ceea ce numim act. E. erau încadrate între cântecele corului, ultimul episod fiind numit exod. În epoca modernă, E. e înțeles ca o acțiune temporară, uneori marginală (de unde și atributul episodic), putând avea o anumită independență față de acțiunea principală. În genere, el nu e străin de sensurile operei, pe care uneori le subliniază în

mod semnificativ, așa cum se întâmplă, de exemplu, în episodul îmbrățișării pământului de către Ion din romanul cu același nume de Liviu Rebreanu (...)

(Dicționar de termeni literari)

accesorie – anexă

circumscripă – delimitată

13. (2p.) Extrage una dintre definițiile „episodului”.

14. (2p.) Scrie două trăsături ale episodului, așa cum este el înțeles în epoca modernă.

15. (2p.) Precizează la ce scenă se referă exemplul de episod dat în finalul textului.

TESTUL 16

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Amurgul începuse a se ridica din adâncuri... iar între piscurile înalte ale munților, ce se răsărau încă în pulberea de lumină roșiatică a celor din urmă raze ale apusului, văile tupilate întunecau privescerea, ca atâtea pete imense de umbră viorie... Din adâncimi, din înălțimi, din taina pădurilor, din întunericul codrilor, din văzduhuri, de pretutindeni, glasuri prelungi ale serilor de munte se ridicau treptat a liniște și a odihnă... Și, încet, încet, se strâneau toate și toate adormeau pe rând; și tot mai rar se desprindea din depărtări un lătrat de câine, un sunet de talangă, un glas de buciom... Numai pârâul, mânat cu grăbire în calea lui fatală de o putere nevăzută, mai însemna, în amorțirea universală, eterna mișcare a vieții în vinele adormite ale lucrurilor...

(Calistrat Hogaș – Pe drumuri de munte)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe următoarele cuvinte: *adâncuri*, (se) *răsfățau*, *priveleştea*, (se) *desprindea*.

2. (4p.) Transcrie două cuvinte derivate.

3. (4p.) Scrie două sinonime potrivite pentru sensul din text al cuvântului *amurgul*.

4. (4p.) Precizează cazul substantivelor și al adjectivelor subliniate: *văile tupilate întunecau priveleştea, ca atâtea pete imense de umbră viorie*.

5. (4p.) Transcrie un pronume relativ și un pronume nehotărât.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Numai pârâul, mănat cu grăbire în calea lui fatală de o putere nevăzută, mai însemna, în amorțirea universală, eterna mișcare a vieții...*

7. (4p.) Alcătuieste un enunț în care substantivul *munte* să fie complement circumstanțial de scop.

8. (4p.) Transcrie prima propoziție subordonată a textului, precizându-i felul.

9. (4p.) Alcătuieste un enunț în care să fie și o propoziție subordonată consecutivă, având ca regent verbul *a se ridica*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie o structură/ un grup de cuvinte care conține o imagine vizuală.

11. (2p.) Precizează două elemente ale contextului spațio-temporal al descrierii.

12. (2p.) Transcrie o structură care conține o comparație.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere artistică în proză de tip tablou.

14. (4p.) Explică semnificația următorului fragment: *în vinele adormite ale lucrurilor*.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Pe când i se învâlmăseau aceste cugetări, Bogza, simțindu-se privit, bău pe nerăsuflăte un pahar de vin, și încă unul. După aceea, fără să știe cum, luă deodată o hotărâre năprasnică. Muierea-i muiere și bărbatu-i bărbat. El era un bărbat, de care încă nu-și bătuse joc nimeni în viața lui.

– Dă baltagul, vorbi el, încă stăpânit, întinzând mâna îndărăt către Gheorghită.

– Mai stai puținel, îl opri femeia, ca să încheiem praznicul după cuviință. Ce te uiți, Gheorghită, așa la baltag? întrebă ea după aceea, râzând; este scris ceva pe el?

– Ascultă, femeie – mormăi cu mânie Bogza – de ce tot mă fierbi și mă înțepi atât? Ai ceva de spus: spune!

– Nu te supăra, domnu Calistrat, eu întreb pe băiet dacă nu cetește ceva pe baltag.

– Destul! răcni gospodarul bătând cu pumnul în masă și înălțându-se de la locul lui.

Tacâmurile se învâlmășiră, mesenii se ridicară spăriați. Ceea ce se făcea nu era bine, căci era la un praznic. Bogza avea întrucâtva dreptate.

– Destul! răcnea omul, destul!

Glasul îi răguși dintr-o dată.

– Destul! Pentru o faptă, este numai o plată. Chiar de-aș fi eu, mi-oi primi osândă de la cine se cuvine. Dar nu sunt eu. Ce ai cu mine?

– Eu? n-am nimic! se apără munteanca, uimită mai presus de orice de o întrebare ca aceea.

– Cum n-ai? mugi Calistrat, imprăștiind cu dosul mânilor talgerele și paharele. Dar cu cine vorbești tu așa, muiere? Dar ce? Ai trăit cu mine, ca să ai asupra mea vreun drept?

– Gheorghită – vorbi cu mirare femeia – mi se pare că pe baltag e scris sânge și acesta-i omul care a lovit pe tată-tău.

(Mihail Sadoveanu – Baltagul)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe următoarele cuvinte: *învălmășeau, nerăsuflăte, mormăi, împrăștiind*.

2. (4p.) Transcrie două cuvinte compuse.

3. (4p.) Scrie doi termeni aparținând familiei cuvântului *bărbat*.

4. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Ce te uiți, Gheorghită, așa la baltaq?*

5. (4p.) Transcrie, din ultima frază a textului, un pronume relativ, precizându-i cazul.

6. (4p.) Alcătuiește un enunț în care substantivul *om* să aibă funcția sintactică de atribut substantival în cazul acuzativ.

7. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *de ce tot mă fierbi și mă înțepi atât? Ai ceva de spus: spune!*

8. (4p.) Rescrie penultima propoziție subordonată a textului, precizându-i felul.

9. (4p.) Alcătuiește un enunț în care să fie și o propoziție subordonată condițională, având ca regent verbul *a spune*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie, din text, o structură/ un grup de cuvinte care conține un epitet.

11. (2p.) Motivează folosirea frecventă în replicile personajului Calistrat Bogza a construcțiilor interogative și imperative.

12. (2p.) Transcrie două structuri prin care este sugerată, gradat, reacția lui Calistrat Bogza la vorbele femeii.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unei opere epice.

14. (4p.) Explică semnificația următorului fragment: *Muierea-i muiere și bărbatu-i bărbat*.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Iar prin mândrul întuneric al pădurii de argint
 Vezi izvoare zdrumicate peste pietre licurind;
 Ele sar cu harnici unde și suspină-n flori molatic,
 Când coboară-n ropot dulce din tăpșanul prăvălatic.
 Ele sar în bulgări fluizi peste prundul din răstoace,
 În cuibar rotind de ape, peste care luna zace.

(Mihai Eminescu – Călin - file din poveste)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Menționează două motive ale folosirii cratimei în structura *suspină-n flori molatic*.
2. (4p.) Extrage două cuvinte conținând câte un diftong.
3. (4p.) Selectează câte un cuvânt derivat, respectiv, obținut prin schimbarea valorii gramaticale.
4. (4p.) Scrie câte un sinonim și un antonim, adecvate sensului din context al cuvântului *molatic*.
5. (4p.) Transcrie un substantiv în genitiv, respectiv, un adverb relativ.
6. (4p.) Precizează valoarea de întrebuințare morfologică în text a cuvântului *unde*.
7. (4p.) Menționează funcția sintactică a părților de vorbire subliniate: Când coboară-n ropot dulce din tăpșanul prăvălatic.
8. (4p.) Transcrie propoziția subordonată atributivă.
9. (4p.) Alcătuieste un enunț în care să fie și o propoziție subordonată subiectivă, având ca regent verbul *a vedea*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie un epitet situat într-o inversiune poetică.
11. (2p.) Explică, într-un text de maximum patru rânduri, semnificația sintagmei *pădure de argint*.
12. (2p.) Transcrie ultima metaforă din textul dat.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere artistică în versuri, de tip tablou.

14. (4p.) Comentează, pe scurt, semnificația folosirii în text a verbului la persoana a II-a singular *vezi*.

TESTUL 19

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Am iubit de când mă știu
Cerul verii, străveziu,
Despletitele răchite,
Curcubeiele pe stânci
Ori pădurile adânci
Sub ger alb încremenite.
Mi-a fost drag pe bărăgane
Să văd fetele morgane
Ori pe crestele din munte
Joc de trăsnete rotunde,
Surgerea cocorilor,
Pacea înălțimilor,
Semeția pinilor,
Plini de scama norilor.*

(N. Labiș – *Am iubit...*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Menționează cele două roluri ale folosirii virgulei în textul dat.

2. (4p.) Extrage două cuvinte conținând câte un diftong.

3. (4p.) Selectează câte un cuvânt derivat, respectiv, obținut prin schimbarea valorii gramaticale.

4. (4p.) Scrie două sinonime adecvate sensului din context al cuvântului *surgerea*.

5. (4p.) Transcrie un adjectiv în genitiv, respectiv, o conjuncție coordonatoare.

6. (4p.) Precizează valoarea de întrebuințare morfologică în text a verbului *a fi*.

7. (4p.) Menționează funcția sintactică a părților de vorbire subliniate: *Am iubit de când mă știu/ Cerul verii, străveziu.*

8. (4p.) Transcrie prima propoziție subordonată, precizându-i felul.

9. (4p.) Alcătuieste un enunț în care să fie și o propoziție subordonată circumstanțială de cauză, având ca regent verbul *a vedea*.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Transcrie un epitet situat într-o inversiune poetică.

11. (2p.) Explică semnificația folosirii în text a verbelor și a pronumelor de persoana I singular.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul conține o descriere artistică în versuri, de tip tablou.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Într-o iarnă, crivățul se furlandisea (se grozăvea) și, umflându-se în pene, zicea:

– Vu, vu, vu! Păziți-vă, că vă îngheț!

Un petec de cojoc, aruncat pe un gunoi, ridicând capul întrebă:

– Ce zici?! Ce zici?!

– Taci din gură acolo! Cine vorbește cu tine? Îi răspunse crivățul, și-și căută de treabă.

13. (2p.) Precizează ce simbolizează în textul de mai sus Crivățul și petecul de cojoc.

14. (2p.) Rezumă textul dat în maximum trei rânduri.

15. (2p.) Explică în ce constă morala acestei glume.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Farfuridi (foarte obosit, soarbe și se resignează):
*Ajungem dar la cestiunea revizuirii constituției și legii
electorale...*

Toți (cu satisfacție): *Al Așa da!*

Trahanache (asemenea): *A! (clopoțel) Ei! acu aveți
puținică răbdare... (către Farfuridi) Scurt, stimabile, scurt,
dacă mă iubești: dorința adunării.*

Farfuridi (asudă, bea și se șterge mereu cu basmaua):
*Mă rog, dați-mi voie! Știți care este opinia mea în privința
revizuirii?*

Toată sala: *Nu!... Să vedem! Spune!*

Cațavencu (batjocoritor): *Să vedem opinia d. Farfuridi.
(Trahanache clopoțește)*

Farfuridi (asudă mereu și se emoționează pe văzute):
Opinia mea este aceasta: e vorba de revizuire, da?

Toți (puternic): *Da! Da!*

Farfuridi (emoționat și asudând): *Atunci, iată ce zic eu,
și împreună cu mine (începe să se înece) trebuie să zică
asemenea toți aceia care nu vor să cază la extremitate
(se îneacă mereu), vreau să zic, da, ca să fie moderați...
adică nu exagerațiuni!... Într-o chestiune politică... și care,
de la care atârnă viitorul, prezentul și trecutul țării... să fie
ori prea-prea, ori foarte-foarte... (se încurcă, asudă și
înghite) încât vine aici ocazia să întrebăm pentru ce?...
da... pentru ce?... Dacă Europa... să fie cu ochii ațintiți
asupra noastră, dacă mă pot pronunța astfel, care lovesc
soțietatea, adică fiindcă din cauza zguduirilor... și... idei
subversive... (asudă și se rătăcește din ce în ce) și
mă-nțelegi, mai în sfârșit, pentru care în orice ocaziuni
solemne a dat probe de tact... vreau să zic într-o privință,
poporul, națiunea, România... (cu tărie) țara în sfârșit... cu
bun-simț, pentru ca Europa cu un moment mai înainte să
vie și să recunoască, de la care putem zice depandă... (se
încurcă și asudă mai tare) precum, – dați-mi voie – (se
șterge) precum la 21, dați-mi voie (se șterge) la 48, la 34,
la 54, la 64, la 74 asemenea și la 84 și 94, și ețetera, întru
cât ne privește... pentru ca să dăm exemplul chiar surorilor*

noastre de ginte latină însă! (Foarte asudat, se șterge, bea, iar se șterge și răsuflă foarte greu. Trahanache a urmărit cu mâna tactul sacadelor oratorice ale lui Farfuridi. Bravo și aplauze în fund, conduse de Brânzovenescu; râsete și sâsâituri în grupul lui Cațavencu. Clopoțelul lui Trahanache de abia se mai aude. – După ce s-a mai oprit zgomotul, cu multă aprindere) *Dați-mi voie! Termin îndată! mai am două vorbe de zis.* (zgomotul tace) *Iată dar opinia mea.* (în supremă luptă cu oboseala care-l biruie) *Din două una, dați-mi voie: ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, și anume prin punctele... esențiale... Din această dilemă nu puteți ieși... Am zis!*

(I.L. Caragiale – O scrisoare pierdută)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Motivează rolul punctelor de suspensie din dialog.

2. (4p.) Transcrie, din replicile lui Farfuridi, două neologisme pronunțate incorect.

3. (4p.) Extrage două cuvinte compuse, precizând modul formării lor.

4. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor din următorul enunț: *Iată dar opinia mea.*

5. (4p.) Stabilește cazul pronumelui și al substantivului subliniate în următorul text: *Știți care este opinia mea în privința revizuirii?*

6. (4p.) Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul *Opinia mea este aceasta: e vorba de revizuire, da?*

7. (4p.) Scrie un enunț în care substantivul *constituție* să aibă funcția sintactică de nume predicativ în cazul genitiv.

8. (4p.) Transcrie propozițiile subordonate din enunțul următor: *Atunci, iată ce zic eu, și împreună cu mine (...) trebuie să zică asemenea toți aceia..., precizându-le felul.*

9. (4p.) Scrie un enunț în care propoziția *să vedem* să devină subordonată completivă directă.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Precizează o modalitate de realizare a comicului de limbaj, existentă în textul literar citat.

11. (2p.) Transcrie un termen/ o formulă de adresare către Farfuridi.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul poate fi încadrat în genul dramatic.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Vând vitrină, bufet, masă, scaune stejar picioare leu, 600 euro. Tel. 0765.027....

13. (2p.) Precizează ce fel de text este cel reprodus mai sus.

14. (2p.) Menționează care sunt trăsăturile de bază ale unui asemenea tip de text.

15. (2p.) Rescrie textul de mai sus, înlăturând echivocul/ comicul involuntar al formulării.

SUBIECTE DE TIPUL AL II-LEA

TESTUL 1

II. (10p.) Transformă scrisoarea Vitoriei Lipan – personajul principal din romanul *Baltagul* de Mihail Sadoveanu – către fiul său Gheorghică, într-o telegramă de maximum 10 cuvinte, respectând toate convențiile unui asemenea tip de text: *Prea scumpul meu fiu! [...] află că, din mila lui Dumnezeu, sunt sănătoasă și doresc să aflu și despre tine la fel. Am să vând produse din magazie și-ți voi trimite banii de care ai nevoie.*

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!

TESTUL 2

II. (10p.) Redactează o scrisoare de răspuns, de 3-5 rânduri, în numele *doamnei directoare a școlii de fete No. 1 din urbea Z...*, al cărei conținut să fie adecvat următorului text extras din schița *Urgent* de I.L. Caragiale:

15 martie

D-sale doamnei directoare a școlii de fete No. 1 din urbea Z...

Doamnă!

Măine veți primi la școala ce cu onoare o dirijați 5 (cinci) care de lemne prima calitate și vă rugăm să binevoiți a ne răspunde urgent de primirea combustibilului.

Primiți, d-nă directoare, etc.

p. Primar

Niță Necșulescu

Secretar,

Athanasie Eleutherescu

SUBIECTE DE TIPUL AL II-LEA

TESTUL 1

II. (10p.) Transformă scrisoarea Vitoriei Lipan – personajul principal din romanul *Baltagul* de Mihail Sadoveanu – către fiul său Gheorghiță, într-o telegramă de maximum 10 cuvinte, respectând toate convențiile unui asemenea tip de text: *Prea scumpul meu fiu! [...] află că, din mila lui Dumnezeu, sunt sănătoasă și doresc să aflu și despre tine la fel. Am să vând produse din magazie și-ți voi trimite banii de care ai nevoie.*

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!

TESTUL 2

II. (10p.) Redactează o scrisoare de răspuns, de 3-5 rânduri, în numele *doamnei directoare a școalei de fete No. 1 din urbea Z...*, al cărei conținut să fie adecvat următorului text extras din schița *Urgent* de I.L.Caragiale:

15 martie

D-sale doamnei directoare a școalei de fete No. 1 din urbea Z...

Doamnă!

Măine veți primi la școala ce cu onoare o dirijați 5 (cinci) care de lemne prima calitate și vă rugăm să binevoiți a ne răspunde urgent de primirea combustibilului.

Primiți, d-nă directoare, etc.

p. Primar

Niță Necșulescu

Secretar,

Athanasii Eleutherescu

Atenție! – în scrisoare, trebuie:

- să folosești formulele și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 15.03.2004.

TESTUL 3

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Emil/ Emilia Stanciu, abia ai sosit la Sibiu unde vei participa la un concurs de scrimă și ai trimis părinților care locuiesc la Brașov, următoarea telegramă: *Sosit cu bine. Totul aici perfect. Făcut cunoștință adversarii. Nu par grozavi. Măine dimineată calificările. Revin vești bune, sper. Emil/ Emilia.* Transformă telegrama într-o scrisoare de 3-5 rânduri, păstrând toate informațiile.**

Atenție! – în scrisoare, trebuie:

- să folosești formulele și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 1.06.2004.

TESTUL 4

II. (10p.) Transformă/ Dezvoltă următorul text într-o descriere literară de 3-5 rânduri, în care să integrezi **sinonime** adecvate contextului ale cuvintelor **subliniate**: Teritoriul *României* de astăzi este așezat în sud-estul Europei, la intersecția paralelei de 45°, în plină zonă temperată. Prin Dunăre este legată de

Europa Centrală, iar prin Marea Neagră se deschide spre Orient. Munții Carpați îl străbat de la nord la sud, apoi, întorcându-se la „curbură”, de la est la vest, și se închid în sfârșit iarăși către nord.

TESTUL 5

II. (10p.) Scrie o continuare, de trei-patru replici, a dialogului dintre cele două personaje, al cărei conținut să fie adecvat contextului:

– Fiți amabil, cum aș putea ajunge mai rapid la Gara de Nord?

– În colțul străzii este o stație de taximetre.

–

–

–

–

TESTUL 6

II. (10p.) Realizează o descriere artistică de 15-20 de rânduri, în care să integrezi în mod adecvat patru neologisme: *autocar*, *eveniment*, *enorm*, *memorabil*.

Atenție! – în descriere, trebuie:

- să respecti părțile acestui tip de compunere (introducere-cuprins-încheiere) și proporțiile dintre ele;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

TESTUL 7

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Ion/ Ioana Andreescu, ești elev(ă) în clasa a VIII-a și ești organizatorul unei serbări cu prilejul aniversării a 50 de ani de la înființarea Școlii Zaharia Stancu, din comuna Plopeni, județul Teleorman, în

data de 01.02.2004. Cu această ocazie trimiți unor persoane apropiate de viața școlii (profesori actuali sau pensionari, oficialități, foști elevi ai școlii) o invitație scrisă. Realizează textul unei asemenea invitații, având în vedere:

- structura invitației: formula de adresare din titlu, semnătura și data;
- conținutul: textul invitației - formula de început, conținutul propriu-zis, cu precizarea evenimentului la care este invitat persona căreia i se adresează, precizarea datei când are loc evenimentul, rugămintea de a confirma participarea, formula de încheiere;
- respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie.

TESTUL 8

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Mihai/ Mihaela Ionaș, ești elev(ă) la o școală din Călărași și corespunzi cu un prieten, Ionuț, din altă localitate, pe teme literare. Redactează o scrisoare în care să-i prezinți personajul tău preferat, arătând de ce vrei să semeni cu acesta.

Atenție! – în scrisoare, trebuie:

- să folosești formulele și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 24.02.2004.

TESTUL 9

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Vasile Andrei, ești elev în clasa a VIII-a și secretarul cercului de literatură de la Școala Generală Nr. 4, din comuna Bolintin. Redactează procesul-verbal al ședinței cercului din data de 23.01.2004, care a avut ca temă *Poezia română contemporană*, iar ca invitată de onoare, poeta Ana Blandiana.

Atenție! – în procesul-verbal, trebuie:

- să folosești formulele și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației date;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

TESTUL 10

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Marian/ Mariana Iordache, ești elev(ă) la Liceul de Arte Plastice *Theodor Aman* din Focșani și dorești să colaborezi la secțiunea grafică a unui proiect cultural derulat de Fundația de Arte Vizuale din Iași. Responsabilul de proiect ți-a cerut un curriculum vitae, pentru a-ți cunoaște experiența în domeniu. Redactează acest curriculum vitae.

Atenție! – în curriculum vitae, trebuie:

- să precizezi datele personale necesare într-un curriculum vitae;
- să ai un conținut și o structură adecvată situației date – date personale, studii, participări la expoziții, abilități, preferințe;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

TESTUL 11

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Paul/ Paula Ionescu și îți sărbătorești ziua de naștere pe data de 14.05.2004. Cu această ocazie trimiți unor persoane mai puțin apropiate, dar pe care le-ai dori prezente la ziua ta, o invitație scrisă. Realizează textul unei asemenea invitații, având în vedere:

- formula de adresare din titlu; semnătura și data;
- textul invitației (formula de început, conținutul propriu-zis cu precizarea evenimentului la care este invitat persona căreia i se adresează, precizarea datei când are loc evenimentul, rugămintea de a confirma participarea, formula de încheiere;
- respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie.

TESTUL 12

II. (10p.) Realizează un text de 10-15 rânduri, folosind ca mod de expunere predominant narațiunea și în care să povestești o întâmplare petrecută la o oră de clasă.

Atenție! – în realizarea textului vei avea în vedere:

- fixarea unui titlu adecvat;
- povestirea coerentă a întâmplării și referirea la trei persoane/ personaje care să aibă numele: George, Vlaicu și Ștefan;
- respectarea normelor exprimării corecte, a normelor de punctuație și ortografie.

TESTUL 13

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Florea/ Florica Georgescu și ești elev(ă) în clasa a VIII-a. E sâmbătă seara și te afli la televizor, urmărind emisiunea preferată. Relatează într-un text de circa 10 rânduri conținutul emisiunii pe care tocmai o urmărești.

Atenție! – în relatarea ta, vei avea în vedere:

- prezentarea titlului emisiunii și a realizatorului/ realizatorilor dacă este cazul;
- conținutul acestei emisiuni;
- motivul urmăririi emisiunii;
- respectarea normelor exprimării corecte, a regulilor de punctuație și de ortografie.

TESTUL 14

II. (10p.) Redactează o cerere adresată directorului bibliotecii municipale din orașul în care locuiești sau care este reședința județului în care locuiești, prin care soliciți eliberarea unui permis de acces în sala de documentare în vederea studierii unor colecții de reviste pentru tineret.

Atenție! – în realizarea cererii, trebuie să ai în vedere:

- formulele specifice de introducere și de încheiere;
- conținutul propriu-zis al cererii în care să precizezi și numele profesorului/ dirigintelui care te recomandă în vederea accesului;
- motivarea solicitării;
- precizarea duratei de valabilitate a permisului;
- respectarea normelor exprimării corecte, a regulilor de punctuație și ortografie.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării cererii este 4.04.2004.

TESTUL 15

II. (10p.) La sfârșitul anului școlar ați decis, în clasa voastră, să compuneți o scrisoare de mulțumire adresată acelor profesori pe care i-ați avut vreme de patru ani. Textul este în cea mai mare parte identic, dar în unele cazuri apar două-trei fraze în plus, în raport de relația voastră cu profesorul în cauză.

Imaginează-ți că tu ești cel ales pentru a scrie textul specific profesorului de desen, Vasile Popa.

Redactează o scrisoare de felicitare pentru acesta. Scrisoarea ta trebuie să conțină textul comun adresat tuturor profesorilor și, subliniate, cele două-trei enunțuri speciale pentru profesorul de desen. Textul trebuie să aibă 10-15 rânduri.

Atenție! – în redactarea acestuia, vei avea în vedere:

- convențiile specifice unei scrisori de mulțumire: formulele de introducere, formulele de încheiere;
- conținutul adecvat unei asemenea scrisori, inclusiv, subliniate, acele enunțuri speciale pentru profesorul de desen;
- să respecte normele exprimării corecte, regulile de punctuație și ortografie.

TESTUL 16

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Mihai/ Mihaela Marin, din orașul Sinaia, strada Avram Iancu, numărul 8. Redactează, *pe o pagină distinctă*, o scrisoare în care să mulțumești doamnei Maria Ionescu din Sibiu, mătușa colegei tale de bancă, pentru că te-a găzduit o săptămână, pe timpul vacanței de vară.

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să aibă un conținut și un stil adecvate împrejurărilor;

- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 10.03.2004.

TESTUL 17

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Ion/ Ioana Mircescu, elev(ă) în clasa a VIII-a a Școlii Generale Mihai Eminescu, din orașul Fieni. Scrie, pe o pagină distinctă, o scrisoare de felicitare adresată fostei tale învățătoare, Natalia Popa, care își serbează onomastica.**

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să aibă un conținut și un stil adecvate împrejurărilor;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 12.08.2004.

TESTUL 18

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Mihai/ Mihaela Panaitescu și ești în vacanța de vară într-o excursie în Delta Dunării. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată surorii tale, Dana, în care îi relatezi o întâmplare pe care ai trăit-o aici.**

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să aibă un conținut și un stil adecvate împrejurărilor;

- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 27.05.2004.

TESTUL 19

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Marian/ Mariana Pietreanu, locuiești în orașul Bistrița și ai absolvit clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îi dai vești despre tine fostului coleg de bancă, Marcel, care s-a mutat anul trecut în Simeria.**

Atenție! – în scrisoarea ta trebuie:

- să ai formule și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării scrisorii este 20.04.2004.

TESTUL 20

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Aurelian/ Aurelia Postelnicu, locuiești în Constanța, pe Bulevardul Unirii, la numărul 105, și ești elev(ă) în clasa a VIII-a, la Școala Generală *Amiral Praporgescu*. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesare pentru înscrierea la Clubul Sportiv Școlar de Natație, din localitate.**

Atenție! – în cererea ta trebuie:

- să respecti convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Notă! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință!
Data redactării cererii este 18.02.2004.

SUBIECTE COMPLETE

TESTUL 1

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*De oftat ce-am oftat tare,
Furca pieptului mă doare:
Suflețelul mi s-aprinde,
Focul inima-mi coprinde.
De oftat ce-am oftat eu,
S-a mâniat Dumnezeu:
Nu mai ninge, nu mai plouă,
Noaptea nu mai cade rouă.
Ah, oftat, oftat, oftat,
Boală de nevindecat,
Cin' l-aduce, cine-l face?
Câte n-ai și câte-ți place,
Câte le-ai avut odată
Și n-ai mai avea alt'dată.
Ah, oftat, oftat, oftat,
Boală de nevindecat,
Cin' l-aduce, cine-l face?
Câte n-ai și câte-ți place,
Câte le-ai avut odată
Și n-ai mai avea alt'dată.*

(*** – De oftat)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *oftat*, *suflețelul*, *noaptea*, *Dumnezeu*.

2. (4p.) Scrie câte un enunț prin care să illustrezi sensul figurat al cuvintelor *inimă*, respectiv, *plouă*.

3. (4p.) Transcrie două regionalisme.

4. (4p.) Scrie un enunț în care verbul *a cădea* să devină copulativ.

5. (4p.) Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *De oftat ce-am oftat tare*.

6. (4p.) Identifică și numește toate complementele circumstanțiale din fraza: *De oftat ce-am oftat tare, / Furca pieptului mă doare*.

7. (4p.) Scrie un enunț în care substantivul *boală* să fie nume predicativ.

8. (4p.) Transcrie două propoziții aflate în raport de coordonare prin juxtapunere.

9. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a structurii *de nevindecă* în propoziție subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Identifică măsura și ritmul versurilor.

11. (2p.) Stabilește o legătură între titlu și conținutul doinei.

12. (2p.) Indică modalitatea cea mai potrivită de „zicere” a textului.

13. (2p.) Transcrie cuvântul cheie al textului.

14. (4p.) Explică, într-un text de trei-cinci rânduri, ideea ultimelor trei versuri.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Emil/ Emilia Stanciu, locuiești în Buzău, strada Alecu Russo, nr. 8, ești elev(ă) a Școlii Numărul 1 și intenționezi să capeti un permis de cititor la Biblioteca Mihail Sadoveanu, deoarece dorești să împrumuți culegerea lui G. Dem Teodorescu, *Poezii populare române*, care conține și doina *De oftat*, reprodusă mai sus. Adresează o cerere conducerii bibliotecii, prin care soliciți eliberarea unui permis.

Atenție! – cererea trebuie să respecte:

- structura unui astfel de text;
- cerințele acestui tip de text;
- elementele de identificare ale solicitantului;
- motivația solicitării.

III. (32p.) Scrie o compunere de una-două pagini, în care să argumentezi apartenența la specia *doină* a poeziei *De oftat*.

Atenție! – în realizarea lucrării vei avea în vedere următoarele:

- numirea a patru dintre caracteristicile acestei specii;
- prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text;
- ilustrarea modului prin care se face simțită prezența eului liric în poezie;
- explicarea rolului mijloacelor artistice în conturarea atmosferei.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 2

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Erau două ceasuri după-amiază când sosirăm în pitoreasca vale a Sabasei. La spatele nostru, Hălăuca, cu nenumăratele sale trepte verzi, se ridica în depărtare ca un nemărginit amfiteatru, care închidea cercul înalt al vederii despre răsărit. În față, în stânga și-n dreapta noastră, munții Sabasei, Borcei și Fărcașei se întindeau până dincolo de hotarale ochilor, ca o mare încremenită de valuri violete cu nuanțe de aur; iar peste această privesc nețărmată, arșita de cuptor aruncase o rețea subțire de aburi fumurii, care dădeau întregului înfățișarea unei mări de opal*. Căldura era covârșitoare și întreaga natură părea că răsuflă greu...

(Calistrat Hogaș – În valea Sabasei)

opal, opale, s.n. – piatră semiprețioasă, cu luciu sticlos, incoloră sau variat colorată (verde, albastru, roșu, alb etc.)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Indică prin subliniere silabele accentuate din cuvintele: *pitoreasca*, *nenumăratele*, *încremenită*, *fumurii*.

2. (4p.) Scrie patru termeni aparținând familiei cuvântului *ochi*.

3. (4p.) Înlocuiește cuvintele subliniate cu sinonime neologice potrivite: Căldura era covârșitoare și întreaga natură părea că răsuflă greu.

4. (4p.) Transcrie câte un verb de conjugarea I, respectiv, a II-a, a III-a, a IV-a.

5. (4p.) Numește părțile de vorbire subliniate În față, în stânga și-n dreapta noastră,...

6. (4p.) Motivează folosirea virgulei în enunțul: *...munții Sabasei, Borcei și Fărcașei se întindeau...*

7. (4p.) Transcrie subiectul, predicatul, un atribut prepozițional și un complement direct din propoziția: *...iar peste această privesc neîntărită, arșița de cuptor aruncase o rețea subțire de aburi fumurii...*

8. (4p.) Scrie o propoziție completivă directă, având ca termen regent verbul *a închide*.

9. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a structurii în...*vale* (*sosirăm în pitoreasca vale a Sabasei*) în propoziție subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Numește anotimpul surprins în fragmentul de mai sus.

11. (2p.) Transcrie o structură/ un grup de cuvinte care conține o comparație.

12. (2p.) Selectează, din text, două cuvinte care pot completa următorul câmp lexical: *opal, aur*.

13. (2p.) Indică două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere.

14. (4p.) Explică, într-un text de două-trei rânduri, motivul pentru care munții păreau privitorului asemenea *unei mări de opal*.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Emil/ Emilia Stanciu și te afli de două zile într-o excursie în Munții Neamțului. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare de 5-10 rânduri, adresată părinților, în care să povestești despre locurile văzute, integrând totodată două dintre informațiile din textul lui Calistrat Hogaș. Data redactării scrisorii este 15.08.2003.**

Atenție! – în scrisoare, trebuie:

- să utilizezi formulele de introducere și de încheiere, potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

7. (4p.) Transcrie subiectul, predicatul, un atribut prepozițional și un complement direct din propoziția: *...iar peste această privesc neîntărită, arșița de cuptor aruncase o rețea subțire de aburi fumurii...*

8. (4p.) Scrie o propoziție completivă directă, având ca termen regent verbul *a încheia*.

9. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a structurii în...*vale* (*sosirăm în pitoreasca vale a Sabasei*) în propoziție subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Numește anotimpul surprins în fragmentul de mai sus.

11. (2p.) Transcrie o structură/ un grup de cuvinte care conține o comparație.

12. (2p.) Selectează, din text, două cuvinte care pot completa următorul câmp lexical: *opal, aur*.

13. (2p.) Indică două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere.

14. (4p.) Explică, într-un text de două-trei rânduri, motivul pentru care munții păreau privitorului asemenea *unei mări de opal*.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Emil/ Emilia Stanciu și te afli de două zile într-o excursie în Munții Neamțului. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare de 5-10 rânduri, adresată părinților, în care să povestești despre locurile văzute, integrând totodată două dintre informațiile din textul lui Calistrat Hogaș. Data redactării scrisorii este 15.08.2003.**

Atenție! – în scrisoare, trebuie:

- să utilizezi formulele de introducere și de încheiere, potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (32p.) Scrie o compunere de una - două pagini, în care să argumentezi apartenența la specia *fabulă* a unei poezii studiate de tine.

Atenție! – în realizarea lucrării vei avea în vedere următoarele:

- numirea a patru dintre caracteristicile acestei specii, care se întâlnesc în poezie;
- prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text;
- argumentarea finalității morale a scrierii;
- relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 3

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Unul a venit odată
Și-ndrăznind ca un vecin,
A cerut să-i dea măgarul
Pentru un ceas Nastratin.
El răspunse, zicând:
– Frate, bucuros ți l-aș fi dat,
Dar nu-l am acasă astăzi;
Altui l-am împrumutat.
Măgarul din grajd de-odată
A răcnit într-acel ceas.
– Spui că nu-i, zice vecinul,
Și na, iacă al său glas!
Iar Nastratin îi răspunse:
– Ce? Tu nu crezi ce-ți spun eu?
Mai mult crezi tu pe măgarul
Decât pe cuvântul meu?

(Anton Pann – Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoge)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele/ structurile: *răspunse, și-ndrăznind, Nastratin, împrumutat.*
2. (4p.) Scrie un enunț care să conțină o locuțiune/ expresie având în componență substantivul *ceas*.
3. (4p.) Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor (*să-i dea, cuvânt*).
4. (4p.) Transcrie un verb predicativ, respectiv, un verb auxiliar.
5. (4p.) Indică valoarea morfologică a lui *un* din structurile: *un vecin, un ceas*.
6. (4p.) Precizează felul subiectului și al predicatului din propoziția: *Frate, bucuros ți l-aș fi dat.*
7. (4p.) Selectează două propoziții aflate în raport de coordonare adversativă.

8. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza următoare, în parte de propoziție corespunzătoare, menționează rezultatul obținut: *Tu nu crezi ce-ți spun eu?*

9. (4p.) Transcrie câte un fragment de text care să conțină un semn de ortografie, respectiv, un semn de punctuație.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Indică două argumente cu ajutorul cărora să poți demonstra apartenența textului de mai sus la unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic).

11. (2p.) Explică motivul pentru care a îndrăznit unul să-i ceară lui Nastratin măgarul.

12. (2p.) Transcrie o formulă de adresare folosită de către Nastratin Hogeia.

13. (2p.) Justifică mirarea lui Nastratin în momentul când vecinul îi spune că măgarul se află de fapt acasă și nu este împrumutat nimănui.

14. (4p.) Numește o trăsătură a lui Nastratin, care să rezulte din comportamentul său în situația descrisă în text, motivându-ți opțiunea într-un text de 3-5 rânduri.

II. (10p.) Rezumă, în cel mult cinci rânduri, textul de mai sus.

III. (32p.) Scrie o compunere, de una-două pagini, în care să caracterizezi personajul principal dintr-un basm popular studiat.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- prezentarea procedeelor/ mijloacelor de caracterizare a personajului;
- numirea a patru trăsături ale personajului;
- ilustrarea celor patru trăsături ale personajului cu ajutorul textului ales;
- evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare (figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte, structuri gramaticale etc.).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

A treia zi după scrisoarea lui Gheorghită, poștașul sunase din nou din trâmbiță și Vitoria coborâse la pârâu, ca să mai primească un răvaș. Acesta era un răspuns de la baciul Alexa, scris de băiat. Slova era a băiatului, dar cuvintele erau ale baciului Alexa.

„Precât am înțeles, stăpână, din epistolia pe care ai trimis-o lui Gheorghită, ești tot singură acasă; iar Nechifor Lipan, stăpânul nostru ș-al oilor, nici pe aici nu s-a arătat. Așa că având noi musai nevoie de parale pentru simbrii* și hrana dobitoacelor și a noastră, să faci bine să ne trimeți. Dai în târg la Piatra paralele la poștă și acei de acolo scriu la poșta din Iași să ne plătească nouă atâția și atâția bani și după aceea se întâlnesc ei și se socotesc ce-au dat ș-au luat, treaba lor. Asta-i bună rânduială și-mi place, nu-i nevoie să faci drum călare pân-aici, nici lotrul* nu te pradă. Iar dacă socoți altfel, scrie poruncă feciorului să vindem unele din oile cele bătrâne. Tot trebuie să vie Nechifor Lipan stăpânul, s-aducă oile pentru care știm c-a plecat la Dorna.”

(Mihail Sadoveanu – *Baltagul*)

simbrie, simbrii, s.f. – salariu, leafă.

lotru, lotri, s.m. – hoț, tâlhar.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Selectează, din următoarea listă, patru cuvinte care conțin diftongi: *Gheorghită, Vitoria, pârâu, epistolia, oilor, nevoie, acei, Iași, nouă, rânduială, aici, feciorului.*

2. (4p.) Scrie câte un sinonim potrivit contextului pentru fiecare dintre sensurile cuvintelor: *răvaș, trâmbiță, parale, (nu te) pradă.*

3. (4p.) Scrie patru termeni din familia lexicală a cuvântului *drum*.

4. (4p.) Transcrie toate cuvintele articulate hotărât din prima frază a textului.

5. (4p.) Numește părțile de vorbire din enunțul: *...ești tot singură acasă.*

6. (4p.) Transcrie, din scrisoarea *baciului Alexa*, o propoziție care conține un subiect inclus.

7. (4p.) Indică funcția sintactică a părților de propoziție subliniate: *...acei de acolo scriu la poșta din Iași.*

8. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza următoare; numind partea de propoziție obținută: *Vitoria coborâse la pârâu, ca să mai primească un răvaș.*

9. (4p.) Numește tipul de raport care se stabilește între propozițiile din fraza: *Slova era a băiatului, dar cuvintele erau ale baciului Alexa.*

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Indică modul de expunere dominant, în textul de mai sus.

11. (2p.) Numește informația pe care Vitoria dorea să o capete de la Gheorghită și Alexa și pe care o poți deduce din răspunsul baciului.

12. (2p.) Precizează, folosind numai citate din text, două dintre avantajele expedierii *paralelor* prin poștă.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Ofertă specială (numai în limita locurilor disponibile) !!!

Valea Prahovei, de la 4 zile în sus, tarife de la 100000 de lei pe noapte, peisaj de vis, cazare în vilă de lux, tot confortul, personal calificat, solitudine, competență. Pentru rezervări, contactați-ne urgent la numărul de telefon (021)250..... sau la adresa www.excursii.ro*

** fără taxe*

13. (2p.) Indică două motive care te-ar determina să-ți rogi părinții să dea curs **Ofertei**, ținând seama numai de informațiile textului de mai sus.

14. (2p.) Indică două informații pe care le consideri utile pentru un eventual client și care lipsesc din cuprinsul **Ofertei**.

15. (2p.) Exprimă-ți opinia despre motivul pentru care nota de subsol a **Ofertei** (* fără taxe) este scrisă cu litere mai mici decât restul textului.

II. (10p.) Transformă scrisoarea baciului Aleza către Vitoria, într-o telegramă de maximum 20 de cuvinte, respectând toate convențiile unui asemenea tip de text.

III. (32p.) Alege o baladă populară dintre cele studiate de tine la clasă. Motivează, într-o compunere de una-două pagini, că această operă literară este o baladă populară.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale baladei populare, ca specie literară;
- prezentarea caracteristicilor, cu ajutorul exemplilor extrase din textul ales;
- evidențierea raporturilor care se stabilesc între personajele baladei;
- relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 5

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Nimica n-are ca pădurea mai multe farmece s-atragă
Un suflet ce iubește taina frunzișelor cu umbră dragă
Și nicăieri nu poți mai bine de lumea-ntreagă să te pierzi
Decât pe-ngustele potece sub bolțile cu frunze verzi.*

*Frumos e muntele ce-nalță spre ceruri fruntea lui semeată,
Frumos e câmpul ce se-ntinde ca și o mare de verdeată,
Frumoasă, marea liniștită sau cu talazul răzvrătit,
Însă nimica cu pădurea nu poate fi asemuit.*

(Al. Macedonski – *Pădurea*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Indică vocalele și semivocalele din cuvântul *frumoasă*.
2. (4p.) Transcrie un cuvânt derivat cu ajutorul unui sufix, respectiv, un cuvânt compus.
3. (4p.) Scrie două locuțiuni care să aibă în componență cuvântul *frunte*.
4. (4p.) Alcătuieste o propoziție în care cuvântul *bine* (...nu poți mai bine...) să aibă altă valoare gramaticală decât cea din text, numind valoarea gramaticală obținută.
5. (4p.) Menționează cazul pronumelor din a doua strofă.
6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Nimica* n-are ca pădurea mai multe farmece s-atragă.
7. (4p.) Transcrie toate complementele din enunțul: *Și nicăieri nu poți mai bine de lumea-ntreagă să te pierzi/ Decât pe-ngustele potece (...).*
8. (4p.) Transcrie o propoziție subordonată atributivă, din prima strofă.

9. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a cuvântului *liniștită* (*marea liniștită*), în propoziție subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Menționează două dintre elementele spațiale cu care este comparată pădurea, în versurile citate.

11. (2p.) Transcrie, din text, două epitete.

12. (2p.) Precizează rima și ritmul versurilor din prima strofă.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Începând de mâine, în București se desfășoară prima ediție a Festivalului Comediei Românești. Lansări de carte, reprezentații ale unor spectacole aduse din toată țara vor da o idee despre ce se întâmplă mai important pe scenele de teatru de la noi.

Fest Co va aduce în Capitală, toată săptămâna viitoare, până pe 25 mai, montări de ultimă oră, care acoperă un repertoriu de la Vasile Alecsandri până la tânăra autoare Antoaneta Zaharia (n. 1974).

(Cosmin Țupa – Fest Co, un festival de comedie)

13. (2p.) Precizează mijlocul de îmbogățire a vocabularului utilizat pentru alcătuirea titlului evenimentului cultural, *Fest Co*.

14. (2p.) Transcrie două fragmente/ precizări cu privire la perioada de desfășurare a festivalului anunțat.

15. (2p.) Indică un motiv pentru care ai dori să participi la *Fest Co*.

II. (10p.) Realizează un text de 10-15 rânduri, folosind ca mod de expunere predominant narațiunea și în care să povestești o întâmplare neobișnuită.

Atenție! – în realizarea textului tău, vei avea în vedere:

- fixarea unui titlu adecvat;
- povestirea coerentă a întâmplării și referirea la trei persoane/ personaje care să aibă numele: Andrei, Marian și Ștefan;

- respectarea normelor exprimării corecte, a normelor de punctuație și ortografie.

III. (32p.) Scrie o compunere de una-două pagini, în care să caracterizezi un personaj dintr-un roman, pe baza fragmentelor studiate la școală.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a mijloacelor/ a procedeelor de caracterizare, existente în text;
- numirea a patru trăsături ale personajului;
- ilustrarea acestor trăsături, prin referire la întâmplări/ la situații semnificative;
- prezentarea relațiilor dintre personajul ales și alte două personaje ale romanului.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Cu penetul ca sideful
Strălucește-o porumbiță,
Cu căpșorul sub aripă
Adormită sub o viță.*

*Și tăcere e afară.
Luminează aer, stele.
Mută-i noaptea – numai râul
Se frământă-n pietricele.*

(Mihai Eminescu – *Cu penetul ca sideful*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie, din a doua strofă, două cuvinte cu hiat și două cuvinte cu diftong.

2. (4p.) Transcrie două cuvinte derivate cu sufix diminutival.

3. (4p.) Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre cuvintele: *numai*, *nu mai*.

4. (4p.) Menționează valorile morfologice ale verbului *a fi* din textul dat.

5. (4p.) Transcrie un verb la diateza reflexivă și un adverb de mod.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Și tăcere e afară*.

7. (4p.) Alcătuieste două enunțuri în care substantivul *aripă* să aibă funcția de complement indirect, respectiv, de atribut substantival genitival.

8. (4p.) Transcrie din text o propoziție simplă.

9. (4p.) Realizează extensia funcției sintactice a cuvântului *ca sideful* (*Cu penetul ca sideful*), în propoziție subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut.

B. Înțelegerea textului literar (6p.)

10. (2p.) Transcrie cuvântul-cheie al fiecărei strofe (care denumește elementul esențial descris în fiecare dintre cele două strofe/ tablouri).

11. (2p.) Menționează o figură de stil existentă în structura *numai râul/ Se frământă-n pietricele*.

12. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o operă lirică.

C. Înțelegerea textului nonliterar (6p.)

Torturi la comandă

Ai poftă de ceva bun? X îți îndulcește viața! Puteți comanda direct în raion produse de patiserie, torturi și prăjituri, pentru ocazii speciale, cu ornamente speciale.

(anunț publicitar)

13. (2p.) Precizează doi posibili beneficiari ai anunțului de mai sus.

14. (2p.) Exprimă-ți opinia despre cauza schimbării formei verbului de persoana a II-a singular, cu forma de plural.

15. (2p.) Menționează un efect expresiv al deplasării accentului pe cealaltă silabă din cuvântul *torturi*, la citirea titlului.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: Te numești Arin/ Arina Costescu și ești elev(ă) în clasa a VIII-a, în Tecuci. Redactează o scrisoare, de 10-12 rânduri, în care să relatezi bunicii discuția pe care ai avut-o cu părinții despre alegerea unui liceu potrivit aptitudinilor și intereselor tale.

Atenție! – în scrisoare, trebuie:

- să folosești formulele și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

III. (32p.) Alege o nuvelă dintre cele studiate de tine la clasă. Motivează, într-o compunere de una-două pagini, că această operă literară este o nuvelă.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale nuvelei, ca specie literară;
- exemplificarea acestor caracteristici, pe baza operei alese/ a fragmentelor studiate;
- prezentarea, pe scurt, a subiectului (referire la momentele subiectului sau la secvențe reprezentative);
- prezentarea unui personaj, prin raportare la două întâmplări/ la două situații semnificative.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 7

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Și se duc pe nesimțite
Nopti pustii și zile reci,
Cum s-adună, putrezite,
Frunze moarte pe poteci.
Acolo sus, culcat pe-o rână,
Stă Negoitul* mohorât
Cu-a lui negură bătrână
Care-i ține de urât.
Fulgii-ncep apoi să cadă.
Firea-și doarme somnul ei
Amorțită sub zăpadă...
(George Topârceanu – *Balada munților*)

Negoitul – vârf în munții Făgăraș

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Menționează două consecințe ale folosirii cratimei în structura *care-i*.

2. (4p.) Stabilește un sinonim și un antonim potrivit pentru cuvântul *rece* din text.

3. (4p.) Alcătuieste câte un enunț pentru a ilustra schimbarea valorii gramaticale a cuvintelor din text: *noapte*, *bătrână*.

4. (4p.) Precizează cazul cuvintelor subliniate: *Cu-a lui negură bătrână*.

5. (4p.) Transcrie, din text, un adjectiv fără grad de comparație și un adjectiv provenit din verb la participiu.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Firea-și doarme somnul ei*.

7. (4p.) Alcătuieste două enunțuri în care să folosești cuvântul *mohorât* cu funcția sintactică de atribut adjectival, respectiv, de complement circumstanțial de cauză.

8. (4p.) Precizează felul propoziției subordonate *Care-i ține de urât*.

9. (4p.) Contrage propoziția *să cadă* în partea de propoziție corespunzătoare, precizând-o.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie două structuri expresive care prezintă elemente ale sfârșitului de toamnă.

11. (2p.) Menționează o figură de stil existentă în versul *Firea-și doarme somnul ei*.

12. (2p.) Stabilește rima și ritmul primelor patru versuri citate.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere literară.

14. (2p.) a. Exprimă-ți opinia despre două dintre modalitățile poetice (imagini artistice, figuri de stil etc.), prin care se transmite starea de tristețe.

(2p.) b. Formulează un argument (numai pe baza fragmentului dat) pentru a susține/ a infirma adecvarea titlului la versurile citate.

II. (10p.) Realizează o descriere literară cu titlul *Sfârșit de toamnă pe Negoiul*, în care să integrezi patru dintre elementele/ expresiile/ figurile de stil/ structurile expresive prezente în fragmentul citat la partea I.

Atenție! – în descriere, trebuie:

- să respecti părțile acestui tip de compunere și proporțiile între ele;
- să expui coerent și expresiv conținutul adecvat cerinței;
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (32p.) Rezumă, în 15-20 de rânduri, o schiță de I.L. Caragiale.

Atenție! – în realizarea rezumatului, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- identificarea în text a patru secvențe reprezentative;
- prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei;

- respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- respectarea convențiilor de redactare a unui rezumat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

LEONIDA: Acu ia spune, cam câți oameni te bate gândul că să aibă Galibardi*?

EFIMIȚA: Sumedenie!

LEONIDA: O mie, domnule, numa o mie.

EFIMIȚA: Ei! fugi că mor! Și adică numai cu o mie să...

LEONIDA (întrerupând-o): Da, da întreabă-mă să-ți spun ce fel de oameni sunt.

EFIMIȚA: Ceva tot unul și unul.

LEONIDA: Ai mai prima, domnule, aleși pe sprânceană, care mai de care, dă cu pușca-n Dumnezeu; volintiri*, mă rog: azi aici, mâine-n Focșani, ce-am avut și ce-am pierdut!

EFIMIȚA: Ei! așa da.

(I.L. Caragiale – Conul Leonida față cu reacțiunea)

Galibardi – Garibaldi, om politic italian din secolul al XIX-lea, al cărui ideal a fost unitatea politică a Italiei

Volintir, s.m. – voluntar, persoană care ia parte la o campanie militară din proprie inițiativă

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Precizează două situații de folosire a semnului exclamării, în fragmentul citat.

2. (4p.) Stabilește câte un sinonim (cuvânt) potrivit pentru locuțiunile/ expresiile *te bate gândul*, respectiv, *tot unul și unul*, din text.

3. (4p.) Alcătuieste două propoziții interogative în care să ilustrezi omonimia cuvântului *mie*.

4. (4p.) Precizează cazul pronomelor subliniate: *întreabă-mă să-ți spun*.

5. (4p.) Transcrie, din text, un pronume nehotărât și un verb la modul imperativ.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: câți oameni le bate gândul.

7. (4p.) Alcătuieste două enunțuri în care să folosești cuvântul *tot* cu funcția sintactică de atribut adjectival, respectiv, de complement direct.

8. (4p.) Precizează felul propoziției subordonate *că* să aibă Galibardi.

9. (4p.) Contrage propoziția *să-ți spun* în parte de propoziție corespunzătoare, precizând-o.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Precizează tema dialogului dintre cele două personaje, Efimița și Leonida.

11. (2p.) Menționează două procedee de caracterizare existente în fragmentul dat.

12. (2p.) Explică rolul indicației scenice („întrerupând-o”), din fragmentul dat.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că fragmentul aparține genului dramatic.

14. (4p.) Transformă vorbirea directă, din fragmentul citat, în vorbire indirectă.

II. (10p.) Realizează un text dialogat, alcătuit din 8 replici, în care două personaje imaginare, Leon și Elena, încearcă să se convingă reciproc de cunoașterea mai amănunțită a unui eveniment istoric (de exemplu: lupta de la Călugăreni).

Atenție! – în dialogul realizat, trebuie:

- să respecti structura specifică (trăsăturile grafice ale dialogului);
- să expui coerent și expresiv conținutul adecvat cerinței;
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

III. (32p.) Motivează, într-o compunere de una-două pagini, că o operă literară studiată de tine este o doină (creație populară).

Atenție! – în redactarea oricăreia dintre cele două compuneri, vei avea în vedere următoarele repere:

- precizarea a două caracteristici ale doinei, ca specie literară;
- exemplificarea acestor caracteristici cu elemente din opera literară pentru care ai optat;
- comentarea a două imagini artistice din doina aleasă;
- susținerea unui punct de vedere/ a unei opinii personale despre semnificațiile textului.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Dacă bate clopotul și vine măria sa, cine știe ce are să se întâmple! Au să se iște* puhoai, are să se reverse apa Moldovei, are să pornească iar vreun război! A rămas acasă, în sat, mâța închisă în chiler*; găinile umblă slobode și n-are cine le da de mâncare. Cuminte și bine ar fi să înhame gospodarii caii și pe loc să pornească fiecare la locul său; dar mai întâi trebuie să se știe despre ce-i vorba și număidecât fiecare dintre cei care nu l-au văzut trebuie să vadă pe măria sa. Cu toate că numai un om viteaz poate cuteza* să ridice ochii spre măria sa, iar cei nevrednici cată să-și plece pletele în țărână, muierile tot or îndrăzni să fure cu coada ochiului doar l-or zări. Să fie oare cumplit la vedere precum se spune? Are anume paloș cu care ceartă pe unii boieri, scurtându-i, după câte se povestesc? Dacă și riga* ungurilor, măria sa Matiaș-Crai, a dat înapoi de la Baia, când s-a arătat asupra-i, călare pe cal alb, măria sa Ștefan-Vodă – ce poate face un creștin de rând? Acel crai a și căzut la pat din acel cutremur, zăcând trei luni. I s-au risipit și oștile, a prăpădit puștile cele mari*. A ieșit la toți craii spaimă despre acest Ștefan-Vodă; cum că a bătut și cetatea Hotinului și a Chilie; și este o poveste cum că părintele său Bogdan-Vodă l-a blagoslovit în taină la o biserică din muntele Atonului, ca să se ridice în zilele lui cu puteri mari de oști și să bată război cu spurcații ismailiteni*.

.....
Se vorbește prin sate despre măria sa că-i om nu prea mare de stat, însă groaznic când își încruntă sprânceana. Iar când vine la o sfântă mănăstire, n-are de ce se uita groaznic. Când vine la o sfântă mănăstire (dacă vine într-adevăr și nu scornesc acești monahi vorbe deșarte*), când vine la o sfântă mănăstire, măria sa trebuie să se uite blajin* în jurul său. Vede ici un prunc; vede colo o fată; vede dincolo o nevastă. Al cui e pruncul acesta? A cui e nevasta asta?

Ca un stăpân al țării ce se află, mânia sa trebuie să cunoască al cui este pruncul și a cui este nevasta. Iată vin boierii lângă mânia sa și-i spun la ureche. Astfel mânia sa vede și cunoaște unele și altele; mai ales că mânia sa fiind văduv de atâția ani de când a murit Doamna sa Evdochia, trebuie să-și desfăteze ochii și să se mai îmblânzească din strășnicia* în care se ține.

(M. Sadoveanu – *Frații Jderi*, vol. I)

au să se iște – se vor naște, ivi etc.

chiler, s.n. – încăpere mică la casele țărănești, folosită

drept cămară

a cuteza, vb. – a îndrăzni

riga, s.m. – regele

puștile cele mari – tunurile

vorbe deșarte – vorbe mincinoase, inutile

blajin, adj.; adv. – cu blândete

strășnicia, s.f. – (aici) severitate, asprime

ismailiteni, s.m. – turci

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Identifică în text două locuțiuni.

2. (4p.) Scrie câte un sinonim pentru expresiile *nu mare de stat* și *să-și desfăteze ochii*.

3. (4p.) Precizează felul părților de vorbire din următorul enunț: *Al cui e pruncul acesta?*

4. (4p.) Extrage din text o locuțiune pronominală de politețe.

5. (4p.) Rescrie din text: un verb copulativ, un verb auxiliar.

6. (4p.) Identifică în text două pronume relative și precizează cazul acestora.

7. (4p.) Extrage din text un predicat nominal cu nume predicativ multiplu.

8. (4p.) Transcrie din text o propoziție subiectivă.

9. (4p.) Precizează felul propozițiilor din următorul fragment: *Dacă bate clopotul și vine măriă sa, cine știe ce are să se întâmple!*

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Identifică în text două evenimente care se presupune că ar putea fi provocate de venirea lui Ștefan-Vodă.

11. (2p.) Transcrie din text enunțul în care se povestește ce s-a întâmplat cu Matiaș Crai la Baia și după aceea.

12. (2p.) Rescrie, din al doilea paragraf al textului dat, o însușire fizică a lui Ștefan cel Mare.

13. (2p.) În relația cu supușii, Vodă se comportă ca un părinte. Menționează cum este el numit la începutul ultimului paragraf al textului dat.

14. (4p.) Dă o explicație faptului că al doilea paragraf începe cu verbul cu valoare impersonală *se vorbește*.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Andrei/ Andreea, iar prietena ta din copilărie, Maria, împlinește mâine 14 ani. Cu această ocazie, trimite-i o telegramă de 10-15 cuvinte.**

Atenție! – telegrama ta trebuie să respecte:

- restricția cantitativă;
- limbajul concis și adecvat informației transmise;
- convențiile de redactare a acestui tip de text;
- normele de ortografie și de punctuație.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării telegramei este 17.05.2004.

III. (32p.) **Scrie o compunere de una-două pagini în care să caracterizezi personajul Ștefan-Vodă, așa cum apare el în fragmentul dat din romanul *Frații Jderi* de Mihail Sadoveanu.**

Atenție! – în realizarea textului vei avea în vedere următoarele cerințe:

- sublinierea a cel puțin patru trăsături ale personajului de caracterizat și motivarea lor cu ajutorul textului;
- relevarea mijloacelor/ procedeelor de caracterizare a personajului;

- ilustrarea acestor procedee prin trimiteri la textul dat;
- sublinierea unor trăsături de expresivitate a limbajului în caracterizarea personajului.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 10

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

– Spun ce-am auzit, a urmat Caraiman cu același viers* de blândetă; zice că la Praguri s-ar fi aflând voinici care uneori se mânia că nu le-a izbândit bine o treabă, și apoi trag cu săgeata în nouri.

– Împotriva pajurilor?

– Ba împotriva lui Dumnezeu.

– Maică-măiculiță, așa de păgâni* să fie?

– Ba nu-s păgâni; is drept-credincioși; fac cruce ca mine și ca dumneata; da-s aprigi ca sânețele* [...] care au ieșit acuma la curțile crailor și împăraților; iau foc dintr-o scânteie.

(Mihail Sadoveanu – *Nicoară Potcoava*)

viers, s.n. – aici cu sensul de glas

păgâni, adj. – lipsiți de credință; sau de altă credință

sânețe, s.f. – puști vechi

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Identifică două situații de folosire a cratimei, în text, și motivează folosirea ei.

2. (4p.) Alcătuieste câte un enunț în care substantivele *săgeată* și *nouri* să fie folosite cu sens figurat.

3. (4p.) Găsește în text un antonim pentru cuvântul *păgân*.

4. (4p.) Extrage din text:

a) un adjectiv pronominal demonstrativ;

b) un pronume de politețe.

5. (4p.) Găsește în fragment două complement circumstanțiale de mod exprimate prin pronume.

6. (4p.) Construiește un enunț cu un pronume reflexiv în dativ, având funcția sintactică de atribut pronominal.

7. (4p.) Transcrie din text o propoziție subordonată și realizează contragerea acesteia.

8. (4p.) Precizează felul propozițiilor, în text, introduse prin conjuncția subordonatoare *că*.

9. (4p.) Construiește două fraze în care conjuncția *că* introduce o propoziție consecutivă și una concesivă.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Precizează care este modalitatea de expunere dominantă în fragmentul dat.

11. (2p.) Identifică două personaje prezente (sau despre care se vorbește) în acest fragment.

12. (2p.) Transcrie, din text, două expresii prin care sunt caracterizați voinicii de la *Praguri*.

13. (2p.) Extrage din text:

- a) o comparație;
- b) un epitet.

14. (4p.) Rezumă, în trei-patru rânduri, fragmentul dat.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Ai citit recent o carte de aventuri. Scrie prietenului tău Andrei, din Cluj, pe care l-ai cunoscut în vara trecută, în tabără, o scrisoare de 15-20 rânduri, prin care să-i prezinți cartea citită.**

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și de încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);
- un conținut și un limbaj adecvate situației imparate;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării scrisorii este 18.01.2004.

III. (32p.) Povestește (prezintă) deznodământul unui basm studiat în gimnaziu.

Atenție! – în realizarea povestirii vei avea în vedere:

- prezentarea pe scurt a conflictului și a personajelor basmului, până la momentul deznodământului;
- povestirea deznodământului;

- sublinierea raportului dintre real și fabulos;
- relevarea rolului formulelor de încheiere folosite în basmul ales.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost nici nu s-ar povesti.

A fost odinioară un împărat care avea trei fete, dintre care cea mai mare era frumoasă, cea mijlocie mai frumoasă, iar cea mai tânără, Ileana, atât de frumoasă, încât și Sfântul Soare se oprea în cale, ca s-o vadă și să se desfăteze de frumusețea ei.*

Într-o zi împăratul primi carte și veste de la vecinul său, împărat mare și puternic, cum că, iacă, nu e bine, și are să se bată cu dânsul pentru o mare pricină împărătească. Împăratul se puse la sfat cu bătrânii țării, și când văzură cum că nu e încotro, porunci voinicilor să încalece pe armăsari, să-și apuce armele și să se pregătească de bătaia cea grozavă ce-avea să se facă și să fie.*

Mai înainte de a încăleca și el însuși, împăratul chemă pe ficele sale, le grăi vorbe blânde și părintești, dete apoi la fiecare câte o floare frumoasă, câte o păsărică veselă și câte un măr fraged.

A cărei floare se va veșteji, a cărei păsărică se va întrista și al cărei măr va putrezi, despre aceea voi ști că nu și-a păzit credința, grăi împăratul cel înțelept.

(Ioan Slavici – Ileana cea șireată)

odinioară, adv. – odată, cândva
carte, s.f. – scrisoare

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Motivează scrierea cu cratimă a structurii *ce-a (ce-a fost)*.

2. (4p.) Scrie două sinonime pentru sensul din context al substantivului *carte*, în afara celui explicat mai sus.

3. (4p.) Identifică în text două cuvinte provenite din schimbarea valorii gramaticale.

4. (4p.) Transcrie din text:

- a) un verb la infinitiv;
- b) un numeral distributiv;
- c) un adjectiv pronominal de întărire;
- d) un adjectiv însoțit de articol demonstrativ.

5. (4p.) Extrage din text o interjecție.

6. (4p.) Scrie modul și timpul construcției *are să se bată*.

7. (4p.) Extrage din text două pronume relative și precizează cazul acestora.

8. (4p.) Transcrie din text câte o propoziție subordonată subiectivă, respectiv, condițională, consecutivă, circumstanțială de scop.

9. (4p.) Construiește câte un enunț în care locuțiunea conjuncțională *cum că* introduce o subordonată subiectivă și, respectiv, o subordonată completivă directă.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Precizează personajele prezente în acest fragment.

11. (2p.) Transcrie fragmentul prin care fata cea mică este caracterizată în mod direct, de către narator.

12. (2p.) Transcrie enunțul în care se arată ce veste primește într-o zi împăratul de la vecinul său.

13. (2p.) Menționează ce dăruiește împăratul fetelor sale înainte de plecarea în război.

14. (4p.) Prezintă două argumente prin care să susții că fragmentul de față aparține unui basm.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Ion/ Ioana Andrei și ești elev(ă) în clasa a VIII-a. Redactează o scrisoare de felicitare adresată profesorului de matematică, Ion Popescu, cu prilejul împlinirii de către acesta a vârstei de 50 de ani.**

Atenție! – în realizarea scrisorii trebuie să ai în vedere:

- prezența formulelor de introducere și încheiere ca și a celorlalte elemente specifice scrisorii (data, locul, semnătura);

- un conținut și un limbaj adecvate situației imaginate;
- respectarea normelor exprimării corecte, de ortografie și de punctuație.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării scrisorii este 8.07.2004.

III. (32p.) Argumentează, într-o compunere de una-două pagini și având în vedere un text studiat la clasă, că specia basmului aparține genului epic.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- sublinierea reperelor spațiale și temporale;
- evidențierea modurilor de expunere folosite;
- prezentarea pe scurt a subiectului literar (evenimente epice), cu sublinierea structurii cunoscute (intriga, desfășurarea acțiunii etc);
- prezentarea sumară a personajelor din basmul ales.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Leul s-a-mbrăcat odată
Într-o piele de măgar,
Să colinde țara toată
Din hotar până-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregători*)
Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători.*

*Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng
Ca un biet măgar nătâng
Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc
Și-ntr-o clipă îl înșfacă,
Grămădindu-l la mijloc,
Să-l dea strașnic în târbacă*.*

– Stați, mișeilor*! Ajunge, că vă rup în dinți acuși!
(Strigă leul, apărându-și pielea cea adevărată:)
Astfel vă purtați voi oare cu iubiții mei supuși?...
Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată.
Și de frică se făcură mici, ca niște cățeluși.
– O, măria ta! Iertare!
Zise cel mai diplomat,
– Semănai așa de tare
C-un măgar adevărat!...

(George Topârceanu – *Leul degvizat*)

*dregători, s.n. – demnitari, slujbași cu funcții înalte
târbacă, s.f. – (a da în târbacă), a bate zdravăn
mișei, s.m. – ticăloși, nemernici*

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Alege două semne de punctuație din ultimele patru versuri citate și motivează folosirea lor.

2. (4p.) Alcătuieste patru enunțuri cu sensuri diferite ale verbului *a purta*.

3. (4p.) Extrage două locuțiuni și găsește pentru fiecare câte un sinonim.

4. (4p.) Transcrie câte un:

- a) verb la imperativ;
- b) substantiv în vocativ.

5. (4p.) Transcrie un verb auxiliar și un altul copulativ.

6. (4p.) Transcrie câte un complement circumstanțial:

- a) de cauză;
- b) de timp;
- c) de mod;
- d) de loc.

7. (4p.) În propoziția *Stați, mișeilor!*, subiectul gramatical este:

- a) subînțeles;
- b) inclus;
- c) exprimat.

8. (4p.) Transcrie o propoziție circumstanțială de scop.

9. (4p.) Transformă gerunziul *trecând* (*Deci, trecând el într-o seară...*) într-o propoziție subordonată corespunzătoare.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Precizează când se întâmplă evenimentele prezentate în text.

11. (2p.) Transcrie din textul dat două construcții care fixează locul acțiunii.

12. (2p.) Numește personajele care apar în textul dat.

13. (2p.) Numește procedeul prin care, printr-o succesiune de metafore, personificări și comparații, oamenii sunt înlocuiți cu animale.

14. (4p.) Argumentează, în 5-10 rânduri, dacă această întâmplare este o poveste doar despre animale sau dacă ea se potrivește foarte bine și oamenilor.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **În curând va fi ziua ta de naștere. Pentru a-ți impresiona colegii pe care-i vei invita cu această ocazie, te-ai decis să le trimiți invitații. Scrie textul unei invitații.**

Atenție! – în realizarea invitației trebuie să ai în vedere:

- formulele de adresare și de încheiere;
- invitația propriu-zisă, scrisă într-un stil potrivit împrejurării;
- corectitudinea redactării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație.

III. (32p.) Argumentează într-o compunere de una-două pagini că textul *Leul deghizat* de George Topârceanu este o fabulă.

Atenție! – în realizarea compunerii vei avea în vedere:

- definirea fabulei;
- structura epicului;
- prezentarea personajelor; caracterul simbolic, relația animale, plante etc. – oameni;
- modalități de realizare: alegoria.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată; și era oala aceea mare-mare cât un butoi.

Iacă trece pe acolo un șoarece și vede oala aceea goală: „Buuună casă e asta! își zice el. A cui o fi?”

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

Dar nimeni nu-i răspunse. Se uită șoarecele în toate părțile, se uită; însă nu vede pe nimeni. Numai două muște, care veniseră și ele după mâncare acolo, dar șoarecele nici nu le-a luat în seamă.

„Ia să mă mut eu aici și să stau singur!” Și s-a așezat șoarecele în oală.

Trecu pe acolo o broască.

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

– Eu, șoarecele! Dar tu cine ești? răspunse șoarecele din fundul oalei.

– Eu sunt broasca.

– Dacă vrei, vino înăuntru și-om trăi împreună.

– Bun de tot! Iacă vin și eu.

Și a sărit broasca în oală și a stat cu șoarecele la un loc.

Trece pe câmp iepurele. Și văzând namila ceea de oală răsturnată, s-a oprit și a întrebat:

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

– Suntem noi: broasca-broscuța cu șoarecele-șoricelul. Dar tu cine ești?

– Eu sunt fugarul de peste câmpuri și văi, iepurele. Nu mă lăsați și pe mine să stau cu voi? Iacă, aici nu plouă și nici soarele și nici vântul nu intră.

– Bucuros, frate! Vino înăuntru și om trăi împreună, că e loc.

Și și-a mutat și iepurele culcușul în oală. Trece într-o zi pe lângă oala-căsuță jupâneasa vulpe și întreabă și ea:

– Casă-căsuță! Cine stă aici?

– Noi trăim: iepurel-iepurașul cu broasca-broscuță și cu șoarecele-șoricelul! Dar tu cine ești?

– Eu sunt surioara voastră mai mare, vulpea. Pentru mine n-o fi loc? Că vai de capul meu, am rămas fără casă!

– Ba este; intră și-i vedea, că pentru oameni buni este loc.

Și s-a așezat vulpea în oală și au trăit împreună multe zile.

Vine lupul, nu știu de unde. Vede oala asta mare; și-a închipuit c-o fi cineva înăuntru.

– Casă-căsuță! Cine locuiește aici?

– Eu, sora vulpe, cu iepurel-iepurașul, cu broasca-broscuța și cu șoarecele-șoricelul. Dar tu cine ești?

– Eu sunt un biet lup fără adăpost. Oare n-o fi chip să stau și eu cu voi? Că bună casă aveți!

– Se poate, cum nu! Ne-om mai înghesui cu toții și ți-om face loc și dumitale.

Și-a intrat și lupul în căsuță și-au trăit împreună.

Nu știu de unde a venit și ursul. Și era mânios moș Martin și ostenit, că umblase toată ziua după mâncare. Și cum a văzut oala aceea, nu și-a închipuit că e o căsuță cu oaspeți înăuntru și s-a așezat pe ea, ca să se odihnească puțin.

Dar cum s-a așezat, oala: pâr! trosc! S-a sfărâmat în bucăți și ursul... Ce-a făcut ursul? Să ghiciți, copii, ce s-o fi întâmplat cu lupul, cu vulpea, cu iepurele, cu broasca și cu șoricelul, care erau înăuntru.

(***) – Căsuța din oală)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Motivează grafia adjectivului *buuună* (casă).

2. (4p.) Scrie câte un antonim pentru fiecare dintre următoarele cuvinte: *namilă*, *bucuros*, *înăuntru*, *puțin*.

3. (4p.) Scrie două expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *loc*.

4. (4p.) Transcrie un adjectiv din propoziția următoare și precizează-i gradul de comparație: ...și era oala aceea mare-mare cât un butoi.

5. (4p.) Scrie o propoziție în care verbul *a veni* să fie la modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana întâi, singular.

6. (4p.) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată.

7. (4p.) Transcrie și numește felul predicatului din propoziția: *Dar tu cine ești?*

8. (4p.) Rescrie propoziția subordonată circumstanțială de timp din fraza: *Și cum a văzut oala aceea, nu și-a închipuit că e o căsuță cu oaspeți înăuntru și s-a așezat pe ea, ca să se odihnească puțin.*

9. (4p.) Transcrie două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Numește două moduri de expunere prezente în textul de mai sus.

11. (2p.) Selectează din text enunțul care conține situația inițială.

12. (2p.) Explică rolul repetiției verbului *a se uita* în fraza: *Se uită șoarecele în toate părțile, se uită...*

13. (2p.) Numește o calitate umană prin care ai putea caracteriza relația dintre animalele ce locuiesc în căsuță.

14. (4p.) Imaginează-ți și povestește, în maximum cinci rânduri, *ce-a făcut ursul [și] ce s-o fi întâmplat cu lupul, cu vulpea, cu iepurele, cu broasca și cu șoricelul, care erau înăuntru.*

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu, locuiești în orașul București și tocmai ai citit în revista *Tradiții* următorul anunț:** *Pasionat de literatură populară, doresc să corespundez cu cineva având aceeași pasiune. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare de 5-10 rânduri, prin care să răspunzi favorabil anunțului.*

Atenție! – în redactarea scrisorii, trebuie:

- să utilizezi formulele de introducere și de încheiere, potrivite relației cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;

- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării scrisorii este 11.06.2004.

III. (32p.) Scribe, în 10-15 rânduri, rezumatul textului reprodus mai sus.

Atenție! – în redactarea rezumatului, vei avea în vedere:

- prezentarea secvențelor narrative și identificarea personajelor în ordinea logicii textului;
- folosirea corectă a modurilor, a timpurilor și a persoanei specifice acestui tip de compunere.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 14

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Tresărind scânteie lacul
Și se leagănă sub soare;
Eu, privindu-l din pădure,
Las aleanul să mă fure
Și ascult de la răcoare
 Pitpalacul.*

*Din izvoare și din gârle
Apa sune somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea în valuri sperioase
 Se azvârle.*

*Cucul cântă, mierle, presuri –
Cine știe să le-asculte?
Ale păsărilor neamuri
Ciripesc pitite-n ramuri
Și vorbesc cu-atât de multe
 Înțelesuri...*

(Mihai Eminescu – *Freamăt de codru*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Subliniază vocala accentuată din următoarele cuvinte: *scânteie*, *aleanul*, *sună*, *înțelesuri*.

2. (4p.) Scrie două enunțuri care să conțină câte un antonim al cuvântului *sperioase*, respectiv, *vorbesc*.

3. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din versurile: *Unde* soarele pătrunde/ *Printre ramuri a ei unde*...

4. (4p.) Scrie un enunț în care cuvântul subliniat să aibă altă valoare morfologică decât în text, precizând această valoare: *Cine* știe să le-asculte?

5. (4p.) Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Ea în valuri sperioase/ Se azvârle.*

6. (4p.) Transcrie o propoziție care conține un subiect subînțeles.

7. (4p.) Transcrie toate propozițiile principale din prima strofă.

8. (4p.) Realizează contragerea propoziției subordonate din fraza următoare, precizând rezultatul obținut: *Cine știe să le-asculte?*

9. (4p.) Scrie un enunț în care punctul să fie semn ortografic.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Numește două caracteristici care pot argumenta încadrarea textului de mai sus într-unul dintre genurile literare studiate (epic, liric sau dramatic).

11. (2p.) Selectează câte o structură care conține o inversiune, respectiv, o enumerație.

12. (2p.) Transcrie versurile care evidențiază prezența eului liric.

13. (2p.) Selectează cuvântul care exprimă în mod explicit sentimentul dominant sugerat de aceste versuri.

14. (4p.) Explică semnificația titlului.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu și îți vei sărbători ziua de naștere în 27 octombrie. Scrie, pe o pagină distinctă, o invitație, adresată pretenului tău, Anton Teodorescu, alături de care vrei să petreci acest eveniment.**

Atenție! – invitația trebuie să cuprindă:

- formulele introductive și de încheiere, scrise într-un registru stilistic adecvat relației cu destinatarul;
- invitația propriu-zisă;
- data, locul, semnătura.

III. (32p.) Scrie o compunere, de una-două pagini, în care să faci un comentariu al poeziei *Freamăt de codru* de Mihai Eminescu.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- încadrarea, cu ajutorul argumentelor, a textului într-un gen literar;
- relevarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- exprimarea unui punct de vedere personal, referitor la semnificația textului.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Și ne pomenim într-una din zile că părintele vine la școală și ne aduce un scaun nou și lung, și, după ce-a întrebat pe dascăl, cum ne purtăm, a stat puțin pe gânduri, apoi a pus numele scaunului Calul Balan și l-a lăsat la școală.

În altă zi ne trezim că iar vine părintele la școală, cu moș Fotea, cojocarul satului, care ne aduce, dar de școală nouă, un drăguț de bicișor de curele, împletit frumos, și părintele îi pune nume Sfântul Nicolai, după cum este și hramul bisericii din Humulești... Apoi poștește pe moș Fotea că, dacă i-or mai pica ceva curele bune, să mai facă așa, din când în când, câte unul, și ceva mai grosuț, dacă se poate... Bădița Vasile a zâmbit atunci, iară noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții. Și a pus părintele pravilă și a zis că în toată sâmbăta să se procitească băieții și fetele, adică să asculte dascălul pe fiecare de tot ce-a învățat peste săptămână; și câte greșele va face să i le însemne cu cărbune pe ceva, iar la urma urmelor, de fiecare greșeală să-i ardă școlarului câte un Sfânt-Nicolai. Atunci copila părintelui, cum era sprintară și plină de incuri*, a bufnit în râs. Păcatul ei, sărmana!

— Ia poftim de încalecă pe Balan, jupâneasă! zise părintele, de tot posomorât, să facem pocinog sfântului Nicolai cel din cui.

Și cu toată stăruința lui moș Fotea și a lui bădița Vasile, Smărăndița a mâncat papara, și pe urmă ședea cu mâinile la ochi și plângea ca o mireasă, de sărea cămeșa de pe dânsa. Noi, când am văzut asta, am rămas înlemniți. Iar părintele, ba azi, ba mâine, aducând pitaci* și colaci din biserică, a împărțit la fiecare, de ne-a îmblânzit, și treaba mergea strună; băieții schimbau tabla în toate zilele, și sâmbăta procitanie*.

Nu-i vorbă, că noi tot ne făceam felul, așa, câteodată; căci, din bățul în care era așezată fila cu cruce ajută și buchiile scrise de bădița Vasile pentru fiecare, am ajuns la trătăji de la trătăji la ceaslov*, ș-apoi, dă, Doamne, bine! În lipsa părintelui și a dascălului intram în ținterim*, țineam

ceaslovul deschis, și, cum erau filele cam unse, trăgeau muștele și bondarii la ele, și, când clămpăneam ceaslovul, câte zece-douăzeci de suflete prăpădeam deodată; potop era pe capul muștelor! Într-una din zile, ce-i vine părintelui, ne caută ceasloavele și, când le vede așa sângerate cum erau își pune mâinile în cap de necaz. Și cum află pricina, începe a ne pofti pe fiecare la Balan și a ne mângăia cu sfântul ierarh Nicolai pentru durerile cuvioaselor muște și ale cuvioșilor bondari, care din pricina noastră au pătitit.

(Ion Creangă – Amintiri din copilărie)

pitaci, s.n. – ban de valoare mică

procitanie, s.f. – ascultare, examinare

ceaslov, s.n. – carte bisericească de rugăciuni care servea de abecedar

ținterim, s.n. – cimitir

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie, din prima frază, un cuvânt care conține un diftong și unul care conține vocale în hiat.

2. (4p.) Stabilește câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *să asculte*, *să însemne*, *stăruință*, *pricină*.

3. (4p.) Scrie câte un enunț în care cuvintele: *a bufni*, *respectiv*, *a pica* să aibă alt înțeles decât cel din text.

4. (4p.) Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate. În altă zi ne trezim că iar vine părintele la școală, cu moș Fotea, cojocarul satului, care ne aduce, dar de școală nouă, un drăguț de bicișor de curele, împletit frumos.

5. (4p.) Scrie o propoziție în care verbul *a prociti* să fie la modul indicativ, timpul perfect simplu, persoana întâi, singular.

6. (4p.) Transcrie părțile secundare de propoziție din enunțul: *Smărândița a mâncat papara, și pe urmă ședea cu mâinile la ochi și plângea ca o mireasă...*

7. (4p.) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *băieții schimbau tabla în toate zilele...*

8. (4p.) Transcrie, din ultima frază, o propoziție subordonată circumstanțială de timp.

9. (4p.) Realizează extensia părții de propoziție subliniate în propoziție subordonată corespunzătoare și menționează rezultatul obținut: *Noi, când am văzut asta, am rămas înlemniți.*

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Indică două argumente care pot susține apartenența textului la unul dintre genurile literare studiate.

11. (2p.) Numește modul de expunere dominant.

12. (2p.) Transcrie un fragment de cel mult 10 cuvinte care redă reacția copiilor la vederea biciului adus de părintele.

13. (2p.) Precizează sensul expresiei *a mâncat papara*.

14. (4p.) Explică, în maximum cinci rânduri, raporturile dintre autor, narator și personaj, în textul dat.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Alexandru/ Alexandra Vasilescu și fratele tău mai mic, Ion, vrea să-i scrie lui Moș Crăciun câteva rânduri despre cadourile pe care și le dorește. Cum nu are decât cinci ani, a apelat la tine. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare, de 10-15 rânduri, în care să comunici lui Moș Crăciun dorințele fratelui tău. Data redactării scrisorii este 15.12.2004.**

Atenție! – în redactarea scrisorii vei avea în vedere:

- să ai formulele de introducere și de încheiere potrivite relației cu *destinatarul*, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- să folosești un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință.
Data redactării scrisorii este 28.11.2004.

III. (32p.) Rezumă, în 15-20 de rânduri, episodul din *Amintiri din copilărie*, reprodus mai sus.

Atenție! – în realizarea rezumatului vei avea în vedere:

- prezentarea secvențelor narrative;
- identificarea personajelor în ordinea logicii textului;
- folosirea corectă a modurilor, a timpurilor și a persoanei specifice acestui tip de compunere.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

TESTUL 16

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

Trei zile bătuseră vânturi sunătoare de la miazăzi, pământul se zbicise, și-n dumbrăvioara din marginea satului, la malul Siretului, începuseră să înflorească galben cornii. Băiatul cel mare al lui Dumitru Onișor ieșise cu șase oi la mușurul proaspăt al primăverii.

Era un copilăș palid și mărunțel și târa pe pământul ravăn niște ciubote grele ale unui frate mai mare. Ridică spre mine ochi triști învăluiți ca-ntr-o umbră cenușie și-și scoase cu anevoie din cap pălărioara veche, pleoștită ca o ciupercă. Îmi dădu bună-ziua c-un glas moale în care parcă suna o suferință timpurie; apoi, acoperindu-se, ridică deasupra oilor toiegele alb, îndemnându-le spre crâng.

– Ce mai faci tu, măi flăcăule? îl întrebai eu. Ai ieșit cu oile la păscut?

– M-a trimis tătuca să le mai port! îmi răspunse el serios, cu glasul-i serios și peltic; și se opri.

Oile se opriră și ele și întoarseră capetele spre călăuzul lor.

– Dar ești tu vrednic, bre Niculăeș, să porți un cârd de oi?

– He, sunt eu vrednic; da' acuma n-am ce purta, sunt supărat...

– Cum se poate? Și de ce, mă rog?

– De ce? mă întrebă el ridicând spre mine fruntea pe care sta zimțuit în neregulă păru-i buhos, pentru că în primăvara asta tot ne-au căzut din oi; ș-acuma am rămas numai cu șase...

Deși „flăcăul” cu care vorbeam era numai de-o șchioapă, deși intrase în a opta primăvară a vieții lui, năcazul lui era adânc și serios; zâmbetul meu pieri pe dată.

– Și v-au murit multe, bre Niculăeș?

– Multe... răspunse el grav, rezemându-se înaintea mea în băț, ca ciobanii. Tătuca întruna blastemă și suduie când cade câte-o oaie; mă mai bate și pe mine câteodată; dar

parcă eu ce-s vinovat? Acu, azi, mi s-a întâmplat alta. Când ieșeam din sat, a trecut unul cu căruța și mi-a pălit o oaie. A dat-o jos. Acuma abia mai umblă și abia mai suflă. Are să se ducă și asta. Era a mămucăi, și mi-o lăsase mie...

Glasul lui dintr-o dată scăzuse într-un tremur de lacrimi.

– Și pe omul care ți-a pălit oaia nu-l cunoști?

– Nu-i din sat de la noi, nu-l cunosc.

– De ce nu te-ai întors repede să spui lui tată-tău?

– Tătuca nu-i acasă, a ieșit la arat cu cei mari.

– Și de ce spui că ți-o lăsase mămucă-ta ție?

– Apoi nu știi? Eu n-am mamă. A murit în postul Crăciunului și ne-a lăsat singuri. Acu n-are cine mă spăla, n-are cine mă îngriji.... n-are cine-mi spune o vorbă bună... Într-o zi i-a fost rău, s-a pus în pat, ș-a murit într-o duminică. Și-nainte de asta, m-a mângâiat așa pe frunte și mi-a spus că-mi lasă mie mioara asta...

Copilul cel mărunțel îmi vorbea cu seriozitate și cu durere, ca un om mare. Aș fi vrut să-l mângâi într-un fel, dar nu-mi venea în minte ce-aș putea spune unui copil. Ș-o dezmierdare cu mâna pe fruntea lui cu păr zbârlit nu era o mângâiere pentru acest om. Văzându-mă că tac, el mă privi cu luare-aminte. Fără îndoială că nu aștepta de la mine nici o vorbă bună, nici dezmierdare.

– Apoi eu mă duc să-mi port oile... îmi zise el cu hotărâre.

Și, urnindu-se din loc, începu a-și târi ciubotele grele, îndemnând cu bățul alb oile spre dumbrăvioara de la malul Siretului.

(Mihail Sadoveanu – Un om năcăjit)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe următoarele cuvinte: dumbrăvioara, (să) înflorească, proaspăt, pleoștită.

2. (4p.) Transcrie, din ultima frază a textului subliniat un cuvânt derivat și un cuvânt compus.

3. (4p.) Scribe două sinonime potrivite pentru sensul din text al cuvântului (se) *zbicise*.

4. (4p.) Precizează cazul substantivelor și al adjectivelor subliniate: *Era un copilas palid și mărunțel și țara pe pământul ravan niște ciubote grele ale unui frate mai mare.*

5. (4p.) Transcrie, din textul marcat, verbele la modul indicativ, timpul mai mult ca perfect.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Îmi dădu bună-ziua c-un glas moale în care parcă suna o suferință timpurie.*

7. (4p.) Alcătuiește un enunț în care substantivul *vânt* să fie complement de agent.

8. (4p.) Transcrie prima propoziție subordonată a textului marcat, precizându-i felul.

9. (4p.) Alcătuiește un enunț în care să fie și o propoziție subordonată consecutivă, având ca regent verbul *a suna*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie, din textul marcat, o structură/ un grup de cuvinte prin care este identificat personajul.

11. (2p.) Precizează modul central de expunere din textul marcat.

12. (2p.) Transcrie, din textul marcat, o structură care conține o comparație.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice că textul marcat constituie expozițiunea unei opere epice.

14. (4p.) Explică rolul din text al diminutivelor: *dumbrăvioara, copilas, mărunțel, pălărioara.*

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Marian/ Mariana Suci, locuiești în Baraolt și ai absolvit clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îi dai vești despre tine fostului coleg de bancă, Mihai, care s-a mutat anul trecut în Cluj.**

Atenție! – în scrisoarea ta trebuie:

- să ai formule și celelalte convenții specifice acestui tip de compunere;

- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecti normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării scrisorii este 2.05.2004.

III. (32p.) Scrie o compunere de una-două pagini în care să caracterizezi personajul Niculăeș din fragmentul citat (Mihail Sadoveanu – *Un om năcăjit*).

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- precizarea, însoțită de exemple, a patru mijloace/procedee de caracterizare, existente în textul citat;
- selectarea a patru trăsături (fizice și morale), prezentate direct de narator;
- ilustrarea altor două trăsături morale, desprinse din întâmplări/ din situații semnificative;
- relevarea a patru mijloace artistice folosite de narator în portretizare (la alegerea candidatului, pe diverse niveluri: figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Crivățul din miazănoapte vâjje prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie.
Valuri albe trec în zare, se așajă-n lung troian
Ca nisipurile dese din pustiul african.*

*Viscolul frământă lumea!... Lupii suri ies după pradă,
Alergând, urlând în urmă-i prin potopul de zăpadă.
Turmele tremură, corbii zbor vârtej, răpiți de vânt,
Și răchitele se-ndoaie lovindu-se de pământ.*

*Zbierăt, răget, țipăt, vaiet, mii de glasuri spăimântate
Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate,
Și-n departe se aude un nechez răsunător....
Noaptea cade, lupii urlă... Vai de cal și călător!*

*Fericit acel ce noaptea rătăcit în viscolire
Stă, aude-n câmp lătrare și zărește cu uimire
O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind,
Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind!*

(Vasile Alecsandri – *Viscolul*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Scrie o urmare, în planul prozodiei, a folosirii cratimei în structura *se-ndoaie*.

2. (4p.) Extrage câte două cuvinte derivate, respectiv, compuse.

3. (4p.) Precizează câte un sinonim potrivit pentru cuvintele: *miazănoapte*, *frământă*.

4. (4p.) Transcrie o locuțiune prepozițională și un adjectiv substantivizat.

5. (4p.) Stabilește cazul al adjectivului *fericit* și al pronumelui relativ *ce*, din ultima strofă.

6. (4p.) Selectează două substantive cu funcția sintactică de complement direct.

7. (4p.) Precizează funcția sintactică a verbului *lucind* (*O căsuță drăgălașă cu ferestrele lucind*).

8. (4p.) Rescrie prima subordonată atributivă din textul dat.

9. (4p.) Contrage propoziția subordonată *Unde dulcea ospetie îl întâmpină zâmbind*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie, din textul dat, o aliterație.

11. (2p.) Selectează un fragment de vers, care indică prezența eului liric, în poezia Viscolul.

12. (2p.) Prezintă ideea centrală a textului, într-un enunț de cel mult patru rânduri.

13. (2p.) Stabilește tipul strofei și felul rimei versurilor de mai sus.

14. (4p.) Explică semnificația următoarelor versuri:
*Valuri albe trec în zare, se așajă-n lung troian/
Ca nisipurile dese din pustiul african.*

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație:
Te numești Marin/ Marina Ionescu, locuiești pe strada Zvoriștea, la numărul 56, din orașul Vaslui, și ești elev(ă) în clasa a VIII-a la Școala Nr. 32. Redactează, pe o pagină distinctă a foii de examen, o cerere adresată direcțiunii școlii tale, prin care soliciți eliberarea unei adeverințe de elev, necesară pentru înscrierea la Clubul Școlar *Unirea*, din localitate.

Atenție! – cererea trebuie:

- să utilizeze convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să aibă conținutul și structura adecvate;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 16.09.2004.

III. (32p.) Scrie o compunere de una-două pagini, în care să argumentezi că poezia citată aparține speciei literare denumite **păstel**.

Atenție! – în redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- relația scriitor - operă;
- precizarea a trei caracteristici ale acestei specii literare;
- ilustrarea caracteristicilor pe baza textului dat;
- evidențierea rolului mijloacelor artistice.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

De trei zile văzduhul se întunecase tot mai tare. Întâi se părea că s-a înălțat o ceață răsfirată peste bolta senină, apoi negura aceea alburie s-a tot îndesat, s-a tot întunecat, ca un greu și uniform vâl plumburiu.

Sub el lumea întreagă era sură: dealurile, pădurile, luncile, aerul. Pomii din grădină, arborii înălțau brațe negre, neclintite în liniștea apăsătoare, ca într-o așteptare încordată. Frunzele se scuturaseră de mult.

Pământul era înghețat tun și pișca. Fusesse și mai rece înainte de a se innora, dar acum, de trei zile, se mai muiase: în aer se simțea un fel de umezeală, un fel de aromă mai rece ca cea de ploaie.

De trei zile se învăluiau prin văzduh pâlcuri mari de ciori, izvorând nu se știe de unde, zburând înghesuite, cât parcă li se atingeau aripile, vâjâind domol în aer și lăsându-se pe ramurile negre ale pomilor din grădini.

Crengile se aplecau și se legănau sub povara lor: în câte un pâlc erau cu zecile.

(I. Agârbiceanu – Ciorile)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Transcrie, din prima propoziție a textului, două cuvinte conținând diftongi.

2. (4p.) Extrage două cuvinte (adjective, sinonime contextual) care sugerează nuanțe ale culorii gri.

3. (4p.) Precizează mijlocul intern de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate: *parcă li se atingeau aripile, vâjâind domol în aer.*

4. (4p.) Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din următorul enunț: *De trei zile văzduhul se întunecase tot mai tare.*

5. (4p.) Scrie două enunțuri în care cuvântul *tot* să aibă valoarea morfologică de pronume nehotărât, respectiv, de adjectiv pronominal nehotărât.

6. (4p.) Precizează felul atributelor din enunțul ...
apoi negura aceea alburie s-a tot îndesat, s-a tot întunecat, ca un greu și uniform vâl plumburiu.

7. (4p.) Analizează sintactic și morfologic cuvintele subliniate din enunțul următor: *Sub el lumea întreagă era sură.*

8. (4p.) Stabilește felul propoziției subordonate că s-a înălțat o ceață răsfirată peste bolta senină.

9. (4p.) Scrie un enunț în care în care să ai o propoziție subordonată circumstanțială consecutivă, având ca regent verbul *a se înălța*.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Menționează modul central de expunere din fragmentul citat.

11. (2p.) Transcrie o comparație.

12. (2p.) Precizează două argumente prin care să justifici ipostaza de observator/ martor ocular a naratorului.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic.

14. (4p.) Explică semnificația din text a enunțului în
aer se simțea un fel de umezeală, un fel de aromă mai rece ca cea de ploaie.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație:
Te numești Alexandru/ Alexandra Ghițescu și ești într-o tabără la Sinaia, în județul Prahova. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată fratelui tău, Emil, în care îi relatezi o întâmplare pe care ai trăit-o la săniuș.

Atenție! – scrisoarea trebuie:

- să aibă formulele de introducere și de încheiere potrivite relației tale cu destinatarul, precum și celelalte convenții ale acestui tip de compunere (data, locul, semnătura);
- să fie concepută într-un stil adecvat împrejurărilor;
- să respecte normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință. Data redactării scrisorii este 27.03.2004.

III. (32p.) Redactează o compunere de una-două pagini, în care să analizezi textul citat, din opera literară *Ciorile*.

Atenție! – în redactarea compunerii vei avea în vedere:

- identificarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, evidente în textul indicat;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- încadrarea textului în genul epic;
- susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului (cel puțin două idei argumentate).

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Lumină, lumină, de ce
Lumină, lumină, mai stai,
În toamnă târzie te duci?
Spre iarnă nu te grăbi!
Amară e coaja de nuci*

*Ce-or face în vânturi pustii
Și floarea-soarelui e
Foșnitele frunze și mai
Tăciune când tu ne-o usuci.
Măhnite de nu le mângâi?...*

(Ion Pillat – *Cântec pentru lumină*)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *toamnă*, *amară*, *tăciune*, *pustii*.

2. (4p.) Stabilește două sinonime potrivite pentru adjectivul *măhnite* din textul dat.

3. (4p.) Scrie doi termeni din familia lexicală a substantivului *coajă*.

4. (4p.) Precizează cazul cuvintelor subliniate: Lumină, lumină, de ce/ În toamnă târzie te duci?

5. (4p.) Transcrie, din text, cele două verbe la modul imperativ.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Ce-or face în vânturi pustii/ Foșnitele frunze....

7. (4p.) Alcătuieste câte un enunț în care să folosești substantivul *floarea-soarelui* cu funcția sintactică de atribut substantival, respectiv, de complement direct.

8. (4p.) Transcrie prima propoziție subordonată din textul dat, precizându-i felul.

9. (4p.) Alcătuieste un enunț în care verbul *a (se) duce* să fie regent pentru o subordonată subiectivă.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie o structură/ un grup de cuvinte prin care se concretizează imaginea timpului.

11. (2p.) Menționează o figură de stil prezentă în versul *Amară e coaja de nuci*.

12. (2p.) Precizează măsura versului *Ce-or face în vânturi pustii*.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unei opere lirice.

14. (4p.) Explică semnificația imaginii artistice *...floarea-soarelui e/ Tăciune....*

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Marin/ Maria Florescu, locuiești în Pucioasa, pe strada Barbu Văcărescu, la numărul 79, ești elev(ă) în clasa a VIII-a la Școala Nr. 54 și dorești să te înscrii la cercul de atletism, de la Clubul Copiilor din localitate, pentru a participa la concursul organizat pe plan județean. Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere de înscriere, adresată directorului acestui club.**

Atenție! – în cerere, trebuie:

- să respecti convențiile acestui tip de compunere (4p.);
- să expui clar și concis conținutul solicitării (4p.);
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă (2p.).

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 6.08.2004.

III. (32p.) Rezumă, în 15-20 de rânduri, conținutul unei nuvele studiate la școală.

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- identificarea în text a cel puțin patru secvențe reprezentative;
- prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei;

- respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- respectarea convențiilor de redactare a unui rezumat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).
Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

I. (48p.) Citește cu atenție textul următor:

*Sub paltin aici e răcoare.
S-aud rândunele pe sus
Cântând și jucându-se-n soare.
Tăcută e valea-nflorită
Și-un nor ca o pânză-aurită
Se duce spre-apus.*

*Pădurea, pe culme, mai tace,
Mai cântă cu freamăt încet;
Iar uneori vârful-și desface,
Dând vântului loc să colinde.
Un grangure* puii-și deprinde
Să cânte-n făget.*

(George Coșbuc – În miezul verii)

grangure, s.m. – graur; pasăre migratoare

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

A. Limba română (36p.)

1. (4p.) Desparte în silabe cuvintele: *răcoare*, *rândunele*, *culme*, *grangure*.

2. (4p.) Stabilește două sinonime potrivite pentru verbul *deprinde* (*Un grangure puii-și deprinde*).

3. (4p.) Scrie doi termeni din familia lexicală a substantivului *pânză*.

4. (4p.) Precizează cazul cuvintelor subliniate: *Iar uneori vârful-și desface*.

5. (4p.) Transcrie, din a doua strofă, câte un verb de conjugarea a II-a, respectiv, de conjugarea a III-a.

6. (4p.) Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Sub paltin aici e răcoare*.

7. (4p.) Alcătuieste câte un enunț în care să folosești substantivul *pădure* cu funcția sintactică de atribut substantival, respectiv, de complement direct.

8. (4p.) Transformă atributul subliniat: *Tăcută e valea-nflorită* în propoziție subordonată corespunzătoare ca sens.

9. (4p.) Alcătuieste un enunț în care verbul *a cânta* să fie regent pentru o subordonată subiectivă.

B. Înțelegerea textului literar (12p.)

10. (2p.) Transcrie o structură/ un grup de cuvinte prin care se concretizează o imagine vizuală.

11. (2p.) Menționează o figură de stil existentă în versul *Pădurea, pe culme, mai tace*.

12. (2p.) Stabilește măsura versului *Se duce spre-apus*.

13. (2p.) Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul este o descriere.

14. (2p.) Explică semnificația imaginii artistice cu *freamăt încet*.

II. (10p.) Imaginează-ți următoarea situație: **Te numești Ion/ Ioana Popescu, locuiești în Balș, pe strada Iancu de Hunedoara, la numărul 83, ești elev(ă) în clasa a VIII-a la Școala Nr. 53 și dorești să te înscrii la cercul de arte plastice, de la Clubul Copiilor din localitate, pentru a participa la un concurs de creație. Redactează, pe o pagină distinctă a foii de examen, o cerere de înscriere, adresată directorului acestui club. Atenție! – în cerere, trebuie:**

- să respecti convențiile acestui tip de compunere (4p.);
- să expui clar și concis conținutul solicitării (4p.);
- să respecti normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă (2p.).

Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 11.02.2004.

III. (32p.) Rezumă, în 15-20 de rânduri, conținutul unui basm studiat la școală.

Atenție! – în realizarea compunerii tale, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- identificarea în text a cel puțin patru secvențe reprezentative;
- prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei;
- respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- respectarea convențiilor de redactare a unui rezumat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **16 puncte** pentru conținut (câte 4 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru redactare (*respectarea convențiilor tipului de text: 2p.; coerența textului: 6p.; calitatea exprimării scrise: 8p.*).

Din oficiu/ Participare la răspuns - 10 puncte.

PARTEA A DOUA

BAREME DE CORECTARE

ȘI NOTARE

BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE PENTRU

SUBIECTELE DE TIPUL I

(NOTĂ! Se acordă același punctaj pentru răspunsurile redactate în spiritul soluțiilor din barem.)

TESTUL 1

- A. 1.** *paf-ta-le, ru-ble-le, ghea-re, pen-tru.* **4p.** (1+1+1+1)
- 2.** Exemple de răspuns: omonim – *casă* (ghișeu unde se fac plăți, dulap în care se țin bani sau valori, la jocul de table etc.); sinonim – *casă* (clădire, construcție, imobil etc.). **4p.** (2+2)
- 3.** Exemplu de răspuns: *Bătrânul stejar al Moldovei a ținut piept vrăjmașilor până în ultima clipă a vieții sale.* **4p.**
- 4.** Exemplu de răspuns: *C-o alună-n ghearele foarte mici.* **4p.**
- 5.** Conj. I – *a se legăna, a sta, a păsa, a (se) uita;* conj. a II-a – *a avea;* conj. a III-a – *a (se) bate;* conj. a IV-a – *a minți, a (se) linguși.* **4p.** (1+1+1+1)
- 6.** Subiect. **4p.**
- 7.** *Veveriță/¹ care n-ai casă, curte și alai,² legănându-te îmi stai sus, pe ramură, ca-n rai./¹; 1 – propoziție principală, 2 – propoziție subordonată atributivă.* **4p.** (1+1+1+1)
- 8.** Exemplu de răspuns: *...rublele/ care sunt de argint; subordonată atributivă.* **4p.** (2+2)
- 9.** Marchează coordonarea prin juxtapunere. **4p.**
- B. 10.** Genul liric este prin excelență subiectiv/ al lumii interioare a poetului; poetul este prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului artistic; poetul își exprimă sentimentele/ trăirile, apelând la elemente de expresivitate artistică etc. **2p.** (1+1)
- 11.** *...stai/ Sus, pe ramură, ca-n rai.* **2p.**

12. Rimă – monorimă; măsură – șapte silabe. **2p.** (1+1)
13. *legănându-te*. **2p.**
14. Exemplu de răspuns: veverița nu este preocupată nici de podoabe, nici de bogății, nu are *casă, curte și alai*, nu are habar de nimeni etc. În redactarea răspunsului este recomandabil să folosești verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; adverbe de mod potrivite exprimării subiectivității evaluative – *posibil, probabil, desigur* etc.; cuvinte cu rol argumentativ – *pentru că, încât, așadar, ca să* etc. Textul trebuie să fie logic, coerent și să respecte normele ortografice și de punctuație: (explicație logică, text coerent, redactat corect - 4p.; explicație logică, text coerent, dar cu maximum două greșeli de ortografie și/ sau de punctuație - 2p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație - 1p.). **4p.**

TESTUL 2

- A. 1.** Vocale – o, a, a; semivocală – o. **4p.** (1+1+1+1)
- 2.** Cuvinte derivate cu ajutorul sufixelor – *argintie, lămâiță, viforniță*; cuvinte derivate cu ajutorul prefixelor – *împodobit, învie*. **4p.** (2+2)
- 3.** Exemplu de răspuns: a purta de nas, a purta pe degete, a purta de la Ana la Caiafa, se poartă, a purta cu vorba, a purta vorbe etc. **4p.** (2+2)
- 4.** Alcătuirea propoziției și numirea valorii gramaticale obținute. **4p.** (2+2)
- 5.** *mi* - D., *li* - D. **4p.** (2+2)
- 6.** *văl, rădăcina*. **4p.** (2+2)
- 7.** *ni*. **4p.**
- 8.** Coordonare prin juxtapunere. **4p.** (2+2)
- 9.** Exemplu de răspuns: *Norii*/¹ care sunt suri/² *își poartă plumbul*/¹; subordonată atributivă. **4p.** (2+2)
- B. 10.** Genul liric este prin excelență subiectiv/ al lumii interioare a poetului; poetul este prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului artistic; poetul își exprimă sentimentele/ trăirile, apelând la elemente de expresivitate artistică etc. **2p.** (1+1)
- 11.** Personificare. **2p.**
- 12.** În redactarea răspunsului este recomandabil să folosești verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; adverbe de mod potrivite exprimării subiectivității evaluative – *posibil, probabil, desigur* etc.; cuvinte cu rol argumentativ – *pentru că, încât, așadar, ca să* etc. Textul trebuie să fie logic, coerent și să respecte normele

ortografice și de punctuație (explicație logică, redactată corect: 2p.; redactare ezitantă, cu maximum două greșeli de ortografie și/ sau de punctuație: 1p.). **2p.**

C. 13. Exemplu de răspuns: Păcală a numit pe un om, câine. Acesta i-a răspuns că dacă ar fi câine, ar ști să latre etc. **2p.** (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație).

14. De exemplu: șmecher, hâtru etc. În redactarea răspunsului este recomandabil să folosești verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; adverbe de mod potrivite exprimării subiectivității evaluative – *posibil, probabil, desigur* etc.; cuvinte cu rol argumentativ – *pentru că, încât, așadar, ca să* etc. Textul trebuie să fie logic, coerent și să respecte normele ortografice și de punctuație. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație).

15. Exemplu de răspuns: este un joc de cuvinte bazat pe omonimia substantivului (*ham, hamuri*, s.n. – ansamblu de curele sau de frânghii cu care se înhamă calul la un vehicul) și a interjecției *ham*: (explicație adecvată, text coerent - 2p.; se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație). **2p.**

TESTUL 3

A. 1. *coas-ta, scoar-ța, spe-ri-a-tă, al-bea*. **4p.** (1+1+1+1)

2. Derivare cu sufix: *râu+uleț*. **4p.**

3. Exemple de răspuns: *a bate apa în piuă, a-și bate capul, a bate câmpii, a bate în retragere* etc. **4p.** (2+2)

4. Adjectiv – *mai strâmtă*; adverb – *mai departe*. **4p.** (2+2)

5. *drumul* – N.; (*pe o*) *vale* – Ac.; (*de*) *țârmurii* – Ac.; (*unui*) *râuleț* – G. **4p.** (1+1+1+1)

6. *cu patimă* – complement circumstanțial de mod; *îndoită* – atribut adjectival. **4p.** (2+2)

7. *care-l însoțise pe Iorgovan în tot drumul lui; ce începuse a se revărsa peste culmile dealurilor în vale*. **4p.** (2+2)

8. Exemplu de răspuns: *...păsările începuseră/ să zboare; subordonată completivă directă*. **4p.** (2+2)

9. Coordonare prin juxtapunere. **4p.**

B. 10. Exemple de răspuns: *o vale, țârmurii unui râuleț, țarini, fânețe, livezi, rariști, păduri, stânci*. **2p.** (1+1)

11. Exemple de răspuns – *râuleț zgomotos, coasta piezișă* etc. **2p.**

12. Cadrul temporal și spațial sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută prin

intermediul imaginilor vizuale, cu ajutorul figurilor de stil; în ansamblu, textul urmărește să provoace o anume impresie în sufletul cititorului etc. **2p.** (1+1)

C. 13. Nu se produc efecte adverse. **2p.** (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație).

14. Se introduc în nară câte 2-3 picături, apăsând ușor peretele flaconului. **2p.** (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație).

15. NU, deoarece *Bixtonim* nu se administrează copiilor sub 3 ani. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

TESTUL 4

A. 1. Marchează căderea accidentală în rostire a unui sunet. **4p.**

2. Exemplu de răspuns: ...*mai* renunță... . **4p.**

3. Exemple de răspuns: a ajunge la mâna altuia, a cere mâna (cuiva), cu dare de mână, cu mâna pe inimă, a da o mână de ajutor, de la mână până la gură etc. **4p.** (1+1+1+1)

4. Exemplu de răspuns: ...*un cocoș și câteva găini*... **4p.**

5. Exemple de răspuns: *a oua, a da; a avea, a putea; a unge, a pune; a fi, a acri* etc. **4p.** (1+1+1+1)

6. *s-a luat ...de gânduri* – p.v.; *bătea* – p.v. **4p.** (2+2)

7. Subiect inclus; (și) *el* – subiect reluat. **4p.** (2+2)

8. *să-m' mai ung ăl gătlej* – subordonată circumstanțială de scop; *că tot cu mămăligă uscată mi s-a acrit* – subordonată circumstanțială de cauză. **4p.** (2+2)

9. Exemplu de răspuns: ...*să câștige/ cum poate.* **4p.**

B. 10. Expozițiunea. **2p.**

11. Narațiunea, dialogul. **2p.** (1+1)

12. Exemplu de răspuns: Moșul a ușuit cocoșul cel netrebnic, zicându-i că nu-l va slăbi din bătaie până nu-i va oua în copaie. **2p.**

13. Exemplu de răspuns: să facă rost de bani pentru a-i aduce moșului ori să-și găsească alt stăpân. **2p.** (1+1)

14. Exemplu de răspuns: moșul – pofticios, naiv etc.; baba – avară, rea etc. **4p.** (1+1+1+1)

TESTUL 5

A. 1. Marcheaza căderea accidentală în rostire a unui sunet. **4p.**

2. Exemple de răspuns: a da loc, a-și face loc, a fi la locul lui, în loc de, la un loc, o palmă de loc, pe loc repaos, a ține loc etc. **4p.** (1+1+1+1)

3. *uneori, alteori, douăsprezece, douăzeci, niciodată, dinspre.* **4p.** (1+1+1+1)

4. Două adverbe. **4p.**

5. Exemplu de răspuns: *rămâne, să nu știu* etc. **4p.** (2+2)

6. 747. **4p.**

7. Exemplu de răspuns: *...ceasul colegului...* **4p.**

8. Exemplu de răspuns: *Știu/ că alteori rămâne în urmă.* **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *...la încrucișarea* lui 63 cu 97, *e douăsprezece și cinci*; complement circumstanțial de timp. **4p.** (2+2)

B. 10. Genul dramatic presupune împărțirea textului în acte și scene, existența indicațiilor scenice, a replicilor, absența naratorului etc. **2p.** (1+1)

11. Transformarea dialogului în vorbire indirectă (trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de a spune, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate: 2 p.; ezitări, inconsecvențe, care nu alterează totuși rezolvarea cerinței: 1 p.). **2p.**

12. Conține indicații scenice. **2p.**

13. *Bună ziua; Am onoarea, dom' profesor.* **2p.** (1+1)

14. Exemple de răspuns: Profesorul – timid, politicos; Șeful – jovial, vesel. **4p.** (1+1+1+1)

TESTUL 6

A. 1. Exemple de răspuns: hiat – *aurie, aerul*; diftong – *ploaie, scânteia* etc. **4p.** (1+1+1+1)

2. Antonime: plină - goală, pustie; tânăr - bătrân, vechi etc. **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns: sensul propriu – *Închidea ochii din cauza luminii prea puternice.*; sensul figurat – *Își iubea copilul ca pe lumina ochilor.* **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: *păsărilor* – cazul genitiv; *care* – cazul nominativ. **4p.** (2+2)

5. Transcrierea un adjectiv fără grad de comparație: *unică* și un adjectiv la superlativ absolut expresiv: *atât de* **vii. 4p. (2+2)**

6. Exemple de răspuns: *Pe sutele* – complement circumstanțial de loc; *de cărări* – atribut substantival prepozițional. **4p. (2+2)**

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice, de tipul: *de cărări* – atribut.

7. Exemple de răspuns: *Dimineata* este lungă, dacă te trezești devreme. (subiect). *Dimineata* poți vedea mai limpede lucrurile. (complement circumstanțial de timp) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Exemplu de răspuns: propoziție subordonată atributivă. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *care străbăteau codrul fără limite* (propoziție subordonată atributivă). **4p. (2+2)**

B. 10. Transcrierea enumerației – de exemplu: *a lemn roșcat, a tanin, a putregai* etc. **2p.**

11. Imagini artistice: vizuale, auditive, olfactive. **2p.**

12. Exemplu de răspuns: fragmentul sugerează frumusețea pădurii după ploaie, strălucirea apei pe frunzele copacilor, reflectată în puritatea aerului; imagine feerică etc. (răspuns nuanțat, corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.). **2p.**

13. Exemple de răspuns: tablou al pădurii, elemente ale cadrului temporal (*dimineata, după ploaie*) și spațial, imagini vizuale, figuri de stil, sentimentul privitorului, atmosfera etc. **2p. (1+1)**

14. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază rolul numeralului de a sugera infinitul naturii/ pădurea ca topos misterios și etern/ freamățul nesfârșit al naturii, al vegetației etc. (răspuns nuanțat, corect alcătuit logic și gramatical: 4p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 2p.). **4p.**

TESTUL 7

A. 1. Exemple de răspuns: un cuvânt derivat cu sufix – *pieziș*; un cuvânt derivat cu prefix – *înnodat*. **4p.** (2+2)

2. Familia lexicală: *a visa, visare, visător* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: sensul propriu – *Băiatul avea o frunte înaltă.*; sensul figurat – *În fruntea clasamentului era echipa școlii noastre.* **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: conjuncție – *Noi învățăm, iar voi stați.*; adverb – *Iar am uitat să-ți răspund la scrisoare.* **4p.** (2+2)

5. Transcrierea verbelor: *a se scula* (conjugarea I); *a se întinde* (conjugarea a III-a). **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: *-i* – atribut pronominal; *ca de vată* – atribut substantival prepozițional. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice.

7. Exemple de răspuns: După afirmația aceasta, discuția pare încheiată. (predicat nominal). Haina fetitei a fost încheiată de bunica. (predicat verbal) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Transcrierea propoziției circumstanțiale de scop: *Ca să doarmă și mai bine.* **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Pare/ că este strâns ca-ntr-un bariș/* (propoziție subordonată predicativă). **4p.** (2+2)

B. 10. Transcrierea versurilor: *De-abia-ncepe să se-ntindă; Laba căpătâi și-o ține* etc. **2p.** (1+1)

11. Figura de stil: comparația/ metafora. **2p.**

12. Rimă împerecheată (aabb), ritm trohaic. **2p.** (1+1)

13. Exemple de răspuns: înfățișează trăsături fizice ale măței, imagini vizuale, figuri de stil, sentimentul de simpatie al privitorului etc. **2p.** (1+1)

14. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază elementele portretului (trăsături fizice, gesturi, mișcări lente care trădează lenea măței, dar și calitățile de mamă) și modalitățile artistice (imagini artistice, figuri de stil etc.). (răspuns nuanțat și personalizat, corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1 p.). **4p.**

TESTUL 8

A. 1. Exemple de răspuns: un cuvânt derivat parasintetic – *neclintită*; un cuvânt derivat cu sufix – *singuratic*. **4p.** (2+2)

2. Familia lexicală: *a îmblânzi*, *blândețe*, *îmblânzit* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: *Șanțul adânc* este plin cu apă. (adjectiv); *Adâncul mării* este populat de făpturi misteroase. (substantiv). **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: locuțiune adverbială – *rând pe rând*; adjectiv pronominal demonstrativ – *acestea*. **4p.** (2+2)

5. Exemple de răspuns: verb copulativ – *pare*; articol posesiv-genitival – *al* (noptii). **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: *își* – atribut pronominal; *fata* – complement direct. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice.

7. Exemple de răspuns: *Vorbești de plecare* cu ușurință. (complement indirect). *Ora de plecare* este stabilită. (atribut verbal) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Transformarea propoziției: *răsună talanca*. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *pământul pare/ că este adâncit .../* (propoziție subordonată predicativă). **4p.** (2+2)

B. 10. Transcrierea structurilor: personificare – *frunzele ațipesc*; comparație – *străbat văzduhul ca niște săgeți* etc. **2p.** (1+1)

11. Imagine auditivă: *doinește fluierul* etc. **2p.**

12. Exemple de răspuns: tablou al asfințitului în mediul rural, elemente ale cadrului temporal și spațial, imagini vizuale, figuri de stil, sentimentul privitorului, atmosfera etc. **2p.**

C. 13. De exemplu – Stăpânul l-a întrebat pe Ion de ce nu i-a curățat cizmele de noroi. Acesta i-a răspuns că nu avea nici un rost, deoarece a doua zi aveau să se murdărească iar etc. **2p.** (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

14. De exemplu – leneș, puturos, indolent etc. În redactarea răspunsului este recomandabil să folosești verbe de opinie – *a crede*, *a considera* etc.; adverbe de mod potrivite exprimării subiectivității evaluative – *posibil*, *probabil*, *desigur* etc.; cuvinte cu rol argumentativ

– *pentru că, încât, așadar, ca să* etc. Textul trebuie să fie logic, coerent și să respecte normele ortografice și de punctuație. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație).

15. De exemplu – Stăpânul îi răspunde lui Ion, folosind același tip de argument, pentru a-i da de înțeles că, dacă nu muncește, nu are motiv să ceară plată: (explicație adecvată, text coerent – 2p.; se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație). **2p.**

TESTUL 9

A. 1. Exemple de răspuns: *nici-o-da-tă, îm-pă-rat, fe-cio-rii, în-tâl-nim*. **4p.** (1+1+1+1)

2. Două cuvinte compuse prin contopire (*odată, fiecare* etc) și două cuvinte compuse prin alăturare (*câte trei, până la* etc.). **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns – sinonime: *odată* – cândva, *feciori* – fii, *răspântie* – răscruce, *a glăsui* – a vorbi etc. **4p.** (1+1+1+1)

4. Exemple de răspuns: *N-am fost niciodată la Brașov.* (adverb de timp); *Nici o dată nu este mai importantă decât aceasta.* (adjectiv negativ+substantiv comun) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; precizarea valorii morfologice: 1p.+1p.). **4p.**

5. Transcrierea: numeral distributiv – câte trei; adjectiv pronominal nehotărât simplu – cutare. **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: *fiecare* – subiect; *câte o* – atribut adjectival. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice.

7. Exemple de răspuns: *Hotărârea mea este alta.* (nume predicativ). *Opțiunea pentru alta nu este mai bună.* (atribut pronominal) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Transcrierea pleonasmului: *să ne întoarcem îndărăt*. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: o propoziție principală incidentă (*glăsuiește cel mare*) și o propoziție exclamativă eliptică de predicat (*Așa!*). **4p.** (2+2)

B. 10. Exemplu de răspuns: indici temporali și spațiali, precizarea personajelor etc. **2p.** (1+1)

11. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază ideile exprimate în fiecare replică, la persoana a III-a, în mod obiectiv, cu ajutorul verbelor dicendi la timpul prezent, fără citate etc. (răspuns corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.). **2p.**

12. Exemple de răspuns: formula introductivă, motivul drumului, prezența cifrei trei, personajele (un împărat cu trei feciori) etc. **2p.** (1+1)

C. 13. Nu trebuie ca suprafețele să fie murdare și umede; nu trebuie ca suprafețele să fie imperfect îmbinate; nu trebuie aplicate mai multe picături pe suprafața care urmează a fi lipită; nu trebuie ca piesele lipite să fie presate ușor mai puțin de 60 de secunde; pe suprafețe mari picăturile nu trebuie aplicate la distanțe mai mici de 2 cm. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

14. Pentru că lipește ochii și piele a în doar câteva secunde. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

15. NU, pentru că *produsul* nu lipește obiecte de cauciuc. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

TESTUL 10

A. 1. Exemple de răspuns: hiat – *fîindcă*, *chiuie*; diftong – *sloiuri*, *noaptea*. **4p.** (1+1+1+1)

2. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *înghețat*, *hohotește*; cuvinte compuse – *câteodată*, *fîindcă* etc. **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns: Nu mai vorbește de frică.; Luna mai este preferata mea. **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: iar – conjuncție coordonatoare adversativă, *noaptea* – substantiv comun, *acolo* – adverb de loc, *jumătate* – numeral fracționar. **4p.** (1+1+1+1)

5. Transcrierea substantivelor: *viscolul*, *gerul*. **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: e – predicat verbal; o *spaimă* și o *urgie* – subiect multiplu. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice.

7. Exemple de răspuns: Ti-am arătat cartea mea. (complement indirect). Ti-ai corectat temele. (atribut

pronominal) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1 p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Transcrierea propoziției circumstanțiale consecutive: *de ți se zburlește părul*. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *și, iar, dar*. **4p.** (2+2)

B. 10. Transcrierea cuvintelor: *vârtejuri, hohotește* etc. **2p.** (1+1)

11. Figura de stil: personificarea. **2p.**

12. Locul: în insula înconjurată de sloiuri; timpul: noaptea. **2p.** (1+1)

13. Exemple de răspuns: tabloul nopții polare, coordonatele temporale și spațiale, imagini vizuale, figuri de stil, sentimentul de spaimă al privitorului etc. **2p.** (1+1)

14. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază un rol al descrierii (de exemplu: trezirea unor sentimente de simpatie și compasiune pentru personajul Fram; evidențierea unei trăsături – adaptarea la condiții vitrege). (răspuns nuanțat și personalizat, corect alcătuit logic și gramatical: 4p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 2p.) **4p.**

TESTUL 11

A. 1. *străbat*. **4p.**

2. Nefericite. **4p.**

3. *noptii* – genitiv; *cocorii* – nominativ. **4p.** (2+2)

4. Adverb. **4p.**

5. Complement direct. **4p.**

6. *lor* – pronume, personal, plural, genitiv. **4p.** (1+1+1+1)

7. *vin* – predicat verbal, *străbat* – predicat verbal. **4p.** (2+2)

8. *de prin, pe care, de pe, și*. **4p.** (1+1+1+1)

9. *Pe care i-am văzut plecând*. **4p.**

B. 10. Prezența eului liric; exprimarea directă a unei stări. **2p.** (1+1)

11. *Și lumea-ntreagă-a stelelor străbat, / Vechi credincioși ai turlei părăsite*. **2p.**

12. Identificarea figurii de stil; explicația. **2p.** (1+1)

13. *Bolnav de oseminte* este expresia nevoii/iubirii de trecut pe care o exprimă eul poetic. Boala nu este una reală, ci expresia unei legături cu strămoșii, titlul poeziei fiind din acest punct de vedere semnificativ. **2p.**

14. Exprimarea opiniei. **4p.**

TESTUL 12

A. 1. A discuta, a conversa. **4p.**

2. *sărăcuțe, gânditor, românește, bulgărește.* **4p.** (1+1+1+1)

3. Adjectiv posesiv; substantiv (statură); adverb, pronume reflexiv. **4p.** (1+1+1+1)

4. Adjectiv, masculin, singular, nominativ. **4p.** (2+2)

5. *era popa.* **4p.**

6. El era al doilea; era – verb copulativ, al doilea – nume predicativ exprimat prin numeral ordinal. **4p.**

7. Cui – pronume relativ; cu – prepoziție; când – adverb relativ, lângă – prepoziție etc. **4p.** (1+1+1+1)

8. Completivă indirectă. **4p.**

9. Se știe/¹ cui i-a dat cartea./²; 1 – propoziție principală, 2 – propoziție subiectivă. **4p.**

B. 10. Prezența unor amănunte descriptive, detalii; realizarea unui portret fizic și moral al personajului Isaiia Duhu. **2p.**

11. *smolit la față; cu capul pleș* **2p.** (1+1)

12. Sensibilitatea, bucuria contemplării naturii **2p.**

13. *Mare de inimă, iar de gură și mai mare, părintele Duhu nu se învrednicise de o viață mai bună; dar se vede că nici pofta el una așa, de vreme ce nu-și astâmpăra gura către mai-marii săi, măcar să-l fi picat cu lumânarea.* **2p.**

14. Redactarea textului cu precizarea celor două trăsături. **4p.**

TESTUL 13

A. 1. Substantiv cu prepoziție. **4p.**

2. *să văz, o dechiz, ții minte, revoluție.* **4p.** (1+1+1+1)

3. Pleonasm. **4p.**

4. Ușor, repede. **4p.** (2+2)

5. *dumneata* – pronume de politețe; *noi* – pronume personal; *alea* – pronume demonstrativ; *lui* – pronume personal. **4p.** (1+1+1+1)

6. *sunt nevriconasă; păteam.* **4p.** (2+2)

7. *alea* – complement direct; *alte* – atribut adejectival. **4p.** (2+2)

8. *Dar, văzând, am zis și eu.* **4p.**

9. S-a dus vremea/¹ când erau patru anotimpuri/²; 1 – propoziție principală; 2 – propoziție atributivă. **4p.**

B. 10. Prezența dialogului; prezența indicațiilor de regie. **2p.** (1+1)

11. Tema revoluției de la 1866. **2p.**

12. *Ți-ai găsit!...dumneata nu ești d-ăia. Ehei! Ca dumneata, bobocule, mai rar cineva.* **2p.**

13. Exemplu de răspuns: Leonida povestește Efimiței cum, citind ziarul, află că a căzut tirania și a venit republica. O scoala pe prima soție și pleacă să vadă cum e la revoluție. Ajung la teatru și găsesc aici lume multă și petrecere. Garibaldi însuși îi felicită pe români cu această ocazie. **2p.**

14. Recitirea indicațiilor de regie și exprimarea opiniei despre Efimița ca personaj. **4p.**

TESTUL 14

A. 1. Se zice; se povestește. **4p.**(2+2)

2. *Nu se dă la muncă, (îl) umflă pe sus.* **4p.** (2+2)

3. Locuțiune adverbială; *deloc.* **4p.** (2+2)

4. Superlativ absolut (foarte leneș). **4p.**

5. Verb predicativ. **4p.**

6. Numeral cardinal. **4p.**

7. Predicat verbal. **4p.**

8. *care pròvin din Călărași; pe care-l va chema.* **4p.** (2+2)

9. Construcția subordonatei; de ex.: Care va veni primul/¹ acela va fi câștigătorul/²; 1 – propoziție subiectivă, 2 – propoziție principală. **4p.** (2+2)

B. 10. *de leneș ce era, nici îmbucătura din gură nu ș-o mesteca.* **2p.**

11. Sătenii hotărăsc să-l spânzure pe omul leneș; (satul) *hotărî să-l spânzure pentru a nu mai da pildă de lenevire și altora.* **2p.**

12. Vremea poveștilor, a întâmplărilor neobișnuite. **2p.**

C. 13. Tema articolului: cerșetoria la români. **2p.**

14. Exemplu de răspuns: Sute de copii de rromi din Călărași sunt duși la Napoli, în Italia, spre a cerși. Autoritățile locale s-au sesizat și prefectul localității va cere ambasadorului României în Italia să ia cunoștință de fenomen. **2p.**

15. Fixarea unui titlu potrivit. **2p.**

TESTUL 15

- A. 1.** Versuri, poezie. **4p.** (2+2)
2. *Are temei* ceea ce se face cu pasiune. **4p.**
3. Locuțiune adverbială. **4p.**
4. Predicat nominal. **4p.**
5. Complement direct. **4p.**
6. *a ceea ce; pe care.* **4p.** (2+2)
7. Traduc
 în limba românească
 *un cântec/*¹ *pe care limba mea*
 *mi-l spune, îngânat, suav, în limba ei./*²
 1 – propoziție principală, 2 – propoziție subordonată
 atributivă. **4p.** (2+2)
8. *subliniate uneori în mod semnificati.* **4p.**
9. Construirea subordonatei. De ex.: Pe care îl
văd/¹, pe acela îl chem./²; 1 – propoziție completivă
directă, 2 – propoziție principală. **4p.**
B. 10. a. 2p.
11. *un cântec pe care limba mea*
 mi-l spune, îngânat, suav, în limba ei. **2p.**
12. Exemplu de răspuns: Stihuitorul este în fapt
poetul care încearcă să-și definească propria creație.
Aceasta i se pare a fi o traducere, dar nu o tălmăcire
dintr-o limbă străină, ci a propriului cântec al inimii.
Stihuitorul este, așadar, creatorul modern care are
conștiința aproximării de sen a cuvintelor. Altfel spus, el
știe că trăirea poetică înseamnă mai mult decât au putut
spune vreodată cuvintele. **2p.**
C. 13. Acțiune secundară, accesorie în comparație cu
acțiunea principală dintr-un roman, dramă, basm, poem
epic etc. **2p.**
14. Independență față de acțiunea principală;
sublinierea semnificațiilor sensurilor operei; acțiune
temporară. **2p.** (1+1)
15. Exemplul se referă la romanul *Ion* de Liviu
Rebreanu, episodul îmbrățișării pământului. **2p.**

TESTUL 16

- A. 1.** Despărțirea în silabe a cuvintelor: *a-dân-curi*, (se)
răs-fă-țau, *pri-ve-liș-tea*, (se) *des-prin-dea*. **4p.** (1+1+1+1)
2. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *roșiatică*,
prelungi, *desprindea*, *nevăzută* ... **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: *amurgul* – înserarea, înnoptarea, asfințitul etc. **4p.** (2+2)

4. Cazul substantivelor: *tupilate* – nominativ; *priveștiștea* – acuzativ; *atâtea* – acuzativ; *de umbră* – acuzativ. **4p.** (1+1+1+1)

5. Exemple de răspuns: pronume relativ – *ce*; pronume nehotărât – *toate*. **4p.** (2+2)

6. *Pârâul* – subiect; *lui* – atribut pronominal; *de o putere* – complement de agent; *mișcare* – nume predicativ. **4p.** (1+1+1+1)

7. Exemplu de răspuns: *Pentru munte mi-am cumpărat un echipament adecvat*. **4p.**

8. Exemplu de răspuns: *ce se răsăteau încă în pulberea de lumină roșiatică a celor din urmă raze ale apusului* – propoziție subordonată atributivă (transcriere corectă - 2p.; precizarea felului subordonatei - 2p.). **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *S-a ridicat de jos atât de repede,¹/ încât m-am speriat.²/*. **4p.**

B. 10. Transcrierea structurii/ grupului de cuvinte care conține o imagine vizuală: *pulberea de lumină roșiatică, pete imense de umbră viorie* etc. **2p.**

11. Elemente ale contextului spațio-temporal: *amurgul, seara, munții, pârâul...*. **2p.** (1+1)

12. Transcrierea comparației: *văile tupilate întunecau priveștiștea, ca atâtea pete imense de umbră viorie*. **2p.**

13. Exemple de răspuns: frecvența imaginilor artistice și a figurilor de stil, perspectiva privitorului subiectiv care notează ceea ce vede, simte și îl impresionează, transfigurarea artistică a elementelor peisajului etc. **2p.** (1+1)

14. Este considerat corect răspunsul care evidențiază ideea de asociere, prin intermediul personificării, al metaforei, al hiperbolei..., a imaginii pârâului cu cea a venelor/ a arterelor unui corp prin care curge sângele dătător de viață etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.). **4p.**

TESTUL 17

A. 1. Despărțirea cuvintelor în silabe: *în-văl-mă-șeau, ne-ră-su-fla-te, mor-mă-i, îm-prăș-ti-înd*. **4p.** (1+1+1+1)

2. Exemple de răspuns: cuvinte compuse – *deodată, ceva, ceea ce, numai* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: *bărbat* – bărbăţel, bărbăţie, a îmbărbăta, îmbărbătare etc. **4p.** (2+2)

4. Exemplu de răspuns: *ce* – pronume interogativ, *te* – pronume reflexiv; *aşa* – adverb de mod; *baltag* – substantiv. **4p.** (1+1+1+1)

5. *Care* – pronume relativ, cazul nominativ (transcriere corectă: 2p.; precizarea cazului: 2p.). **4p.**

6. Exemplu de răspuns: *Avea o privire de om hotărât.* **4p.**

7. Exemple de răspuns: *de ce* – complement circumstanţial de cauză; *mă* – complement direct; *atât* – complement circumstanţial de mod (se acceptă şi interpretarea drept complement circumstanţial de timp); *ceva* – complement direct. **4p.** (1+1+1+1)

8. *şi (că) acesta-i omul* – propoziţie subordonată subiectivă (transcrierea corectă/ completă a propoziţiei: 2p.; precizarea felului subordonatei: 2p.). **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Dacă îl vei ruga,¹/ îţi va spune adevărul.²* **4p.**

B. 10. Exemplu de răspuns: (*hotărâre*) *năprasnică.* **2p.**

11. Este considerat corect răspunsul care evidenţiază ideea că aceste tipuri de construcţii exprimă atitudinea personajului care joacă rolul celui bănuît în zadar şi care încearcă s-o determine pe Vitoria să nu-şi continue cercetările etc. (*explicaţie logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 2p.; încercare de explicaţie, cu unele greşeli de exprimare, de ortografie şi/sau de punctuaţie: 1p.*). **2p.**

12. Exemplu de răspuns: *vorbi el, încă stăpânit; mormăi cu mânie Bogza* etc. **2p.** (1+1)

13. Exemple de răspuns: prezenţa personajelor şi a naratorului, elemente ale contextului spaţio-temporal al acţiunii, împletirea naraţiunii cu dialogul şi cu scurte secvenţe descriptive, prezenţa conflictului etc. **2p.** (1+1)

14. Este considerat corect răspunsul care evidenţiază ideea de mentalitate a bărbatului care se simte superior femeii etc. (*explicaţie logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicaţie, cu unele greşeli de exprimare, de ortografie şi/sau de punctuaţie: 2p.*). **4p.**

TESTUL 18

A. 1. Motive ale folosirii cratimei – în plan fonetic: eliminarea/ elidarea vocalei *î*, dispariţia unei silabe, pronunţarea legată a două cuvinte diferite din cauza

ritmului rapid al vorbirii etc.; în plan morfologic: desparte două părți de vorbire diferite; în planul prozodiei: conservarea metricii versului (menținerea nealterată a ritmului, păstrarea aceleiași măsuri) etc. **4p.** (2+2)

2. Exemple de răspuns – *pădurii, izvoare, pietre, coboară* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: cuvânt derivat – *molatic, prăvălatic...*; cuvânt obținut prin schimbarea valorii gramaticale – *zdrumicate, molatic...* **4p.** (2+2)

4. Scrierea sinonimului: *molatic* – moale, agale, lent... și a antonimului: *molatic* – vijelios, zgomotos, furibund etc. **4p.** (2+2)

5. Transcrierea următoarelor părți de vorbire: un substantiv în genitiv – *al pădurii*; un adverb relativ – *când*. **4p.** (2+2)

6. Valoarea de întrebuințare morfologică a cuvântului *unde* – substantiv (comun). **4p.**

7. Funcția sintactică a părților de vorbire subliniate: *când* – complement circumstanțial de timp; *dulce* – atribut adjectival; (din) *tăpșanul* – complement circumstanțial de loc; *prăvălatic* – atribut adjectival. **4p.** (1+1+1+1)

8. Rescrierea, din text, a propoziției subordonate atributive: *peste care luna zace*. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Cine dorește/¹ va vedea filmul nou apărut./²*. **4p.**

B. 10. Transcrierea epitetului: *mândrul* (întuneric), *harnici* (unde). **2p.**

11. Este considerat corect răspunsul care evidențiază ideea de conturare, prin metaforă, a unui peisaj feeric/de basm etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 2p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/sau de punctuație: 1p.*). **2p.**

12. Transcrierea metaforei: *cuibar rotind de ape*. **2p.**

13. Exemple de răspuns: frecvența imaginilor artistice și a figurilor de stil, perspectiva privitorului subiectiv care notează ceea ce vede, simte și îl impresionează, transfigurarea artistică a elementelor peisajului etc. **2p.** (1+1)

14. Este considerat corect răspunsul care evidențiază ideea că persoana a II-a singular, cu valoare generică, este expresia adresării directe, nemijlocite, o invitație la „a vedea” un codru fabulos etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/sau de punctuație: 2p.*) **4p.**

TESTUL 19

A. 1. Exemplu de răspuns: izolarea adjectivului *străveziu*; exprimarea raportului de coordonare. **4p.** (2+2)

2. Exemple de răspuns: *iubit*, *știu*, *verii*, *străveziu*, *curcubeiele* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemplu de răspuns: cuvânt derivat – *încremenite*, *semeția*...; cuvânt obținut prin schimbarea valorii gramaticale – *drag*, *despletite(le)* etc. **4p.** (2+2)

4. Sinonime adecvate: *surgerea* – *trecerea*, *zborul* (în formație), *plecarea*/ *venirea* etc. **4p.** (2+2)

5. Transcrierea cuvintelor: adjectiv în genitiv – *străveziu*; conjuncție coordonatoare – *ori*. **4p.** (2+2)

6. Valoarea de întrebuințare morfologică: *a fi*/ *a fost* – valoare copulativă. **4p.**

7. Precizarea funcției sintactice: (de) *când* – complement circumstanțial de timp; *cerul* – complement direct; *verii* – atribut substantival genitival; *străveziu* – atribut adjectival. **4p.**

8. Rescrierea primei subordonate din textul dat: *de când mă știu* – subordonată circumstanțială de timp (transcrierea corectă a propoziției - 2p.; precizarea felului subordonatei - 2p.). **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Vede bine acum, /¹ fiindcă poartă ochelari. /²*. **4p.**

B. 10. Transcrierea epitetului: *despletitele* (răchite). **2p.**

11. Este considerat corect răspunsul care evidențiază ideea că respectivele verbe și pronume sunt mărci ale eului liric/ ale confesiunii etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat*: 2p.; *încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație*: 1p.). **2p.**

12. Exemple de răspuns: frecvența imaginilor artistice și a figurilor de stil, perspectiva privitorului subiectiv care notează ceea ce vede, simte și îl impresionează, transfigurarea artistică a elementelor peisajului etc. **2p.** (1+1)

C. 13. Exemplu de răspuns: Crivățul simbolizează frigul iernii, iar petecul de cojoc sugerează ideea de căldură/ de apărare în fața gerului etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat*: 2p.; *încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație*: 1p.). **2p.**

14. Rezumarea textului (rezumare corect alcătuită: 2p.; rezumare cu imperfecțiuni/ cu greșeli sau cu depășirea limitei de spațiu indicate în cerință: 1p.). **2p.**

15. Exemplu de răspuns: morala snoavei este axată pe ideea că oricât de tare ai fi, tot se găsește un adversar pe măsură/ că cine se laudă cu puterea sa nu sfârșește bine etc.: (explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 2p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/sau de punctuație: 1p.). **2p.**

TESTUL 20

A. 1. Exemplu de răspuns: punctele de suspensie marchează o pauză mai mare în vorbirea personajelor/ ritmul lent al vorbirii/ discontinuități etc. **4p.**

2. Exemple de răspuns: *cestiunea, soțietatea, depandă, ețetera* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: *fîndcă* – compunere prin alipire (unire, sudare, contopire); *bun-simț* – compunere prin alăturare cu cratimă etc. **4p.** (2+2)

4. Valoarea morfologică a cuvintelor: *iată* – interjecție predicativă; *dar* – conjuncție coordonatoare; *opinia* – substantiv; *mea* – adjectiv pronominal posesiv. **4p.** (1+1+1+1)

5. *Care* – cazul nominativ; (în privința) *revizuirii* – cazul genitiv. **4p.** (2+2)

6. Funcția sintactică: *mea* – atribut adjectival; *aceasta* – nume predicativ; *vorba* – subiect (simplu/ unic); (de) *revizuirea* – complement indirect. **4p.** (1+1+1+1)

7. Exemplu de răspuns: *Prevederea aceasta este a noii constituții.* **4p.**

8. Exemplu de răspuns: *ce zic eu* – subordonată completivă directă; *împreună cu mine (...)* *să zică asemenea toți aceeea:* (transcrierea corectă a propoziției - 2p.; precizarea felului subordonatei - 2p.). **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Vrem și noi/ ¹ să vedem/ ² ce s-a întâmplat./ ³* **4p.**

B. 10. Exemple de răspuns: clișeele verbale – *aveți puținică răbdare, mă rog* etc.; întrebări-răspunsuri formale, bazate pe automatismul vorbirii (*Dați-mi voie! Am zis! Să vedem!* etc.); pronunțarea deformată a neologismului; discontinuitatea și „beția” vorbirii etc. **2p.**

11. Exemplu de răspuns: *stimabile.* **2p.**

12. Exemplu de răspuns: dialogul dramatic (alternanța replicilor); textul literar, destinat reprezentării scenice; prezența indicațiilor scenice/ de regie/ a didascaleiilor etc. **2p.** (1+1)

C. 13. Exemplu de răspuns: textul citat este un anunț telefonic pentru vânzarea unor obiecte etc. **2p.**

14. Exemplu de răspuns: text scurt, bazat pe oferirea de informații esențiale – caracteristica ofertei: *vând*, numele obiectelor, prețul estimativ, numărul de telefon al celui care oferă produsele (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 2p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 1p.*). **2p.**

15. Exemplu de răspuns: *Vând vitrină, bufet, masă, scaune din stejar sculptat, pentru 600 de euro. Tel. 0765.027....*. **2p.**

BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE PENTRU SUBIECTELE DE TIPUL AL II-LEA

TESTUL 1

1. *Conținutul: 6p.*
 - conținut adecvat cerinței 2p.
 - respectarea convențiilor (eliminarea cuvintelor de legătură, a adverbilor și a adjectivelor, concizie etc.): 4p.
2. *Redactare: 3p.*
 - se scade câte un punct pentru fiecare eroare, indiferent de natura ei (ortografie, punctuație etc.).
3. *Încadrarea în numărul maxim de cuvinte: 1p.*

TESTUL 2

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: 2p.*
 - formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
 - data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.
2. *Redactarea scrisorii: 6p.*
 - conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.
 - folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.
3. *Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.*
 - exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);
 - punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

TESTUL 3

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: 2p.*
 - formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
 - data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.
2. *Redactarea scrisorii: 6p.*

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.

- exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);

- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

TESTUL 4

1. Redactarea descrierii (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **4p.** (conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.).

2. Integrarea sinonimelor. 4p. (șase sinonime: 4p.; patru-cinci sinonime: 3p.; două-trei sinonime: 2p.; un sinonim: 1p.).

3. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 5

1. Redactarea dialogului (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de replici cerută): **8p.** (conținut adecvat cerinței: în totalitate: 4p./ parțial: 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 4p./ parțial: 2p.).

2. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de replici cerută): **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 6

1. *Structura și raportul dintre părțile acestui tip de compunere: 2p.*

- introducere - cuprins - încheiere - 1p.;
- respectarea proporțiilor dintre părțile compunerii - 1p.

2. *Conținutul descrierii și stilul adecvat: 6p.*

- înlănțuirea logică a ideilor, relația dintre idei principale și secundare, dintre constituirea unui cadru general și acumularea detaliilor: 3p.;

- integrarea celor patru neologisme: 2p./ 1p.;
- stilul adecvat tipului de compunere: 1p.;

3. *Corectitudinea limbii utilizate: 2p.*

- exprimarea corectă: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă);
- ortografia și punctuația: 1p. (0p. - pentru una sau mai multe greșeli).

TESTUL 7

1. *Structura invitației: 2p.*

- prezența formulei de adresare din titlu (*Stimate...*): 1p.;
- semnătura și data: 1p.;

2. *Conținutul: 6p.*

- textul invitației - formula de început (*îmi face plăcere să...etc.*), conținutul propriu-zis cu precizarea evenimentului la care este invitat persona căreia i se adresează, precizarea datei când are loc evenimentul, rugămintea de a confirma participarea (pentru absența fiecăruia dintre elemente convenționale ale invitației se scade câte un punct);

3. *Respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie: 2p.*

- pentru 0 greșeli - 2p.; 1 greșeală - 1p.; pentru două și mai multe greșeli nu se acordă nici un punct.

TESTUL 8

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: 2p.*

- formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. Redactarea scrisorii: 6p.

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.

- exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);
- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

TESTUL 9

1. Respectarea convențiilor specifice procesului-verbal: 4p. (formula de introducere: 1p.; clișee specifice: 1p.; data, locul, semnătura, numai dacă toate elementele apar în compunere: 2p.; pentru 1-2 elemente care apar în compunere: 1p.).

2. Conținutul: 4p. (conținut adecvat cerinței: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.).

3. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 10

1. Precizarea datelor personale necesare unui curriculum vitae (nume, prenume, locul și data nașterii, adresa): **2p.**

2. Conținutul adecvat cerinței (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.) și **structura:** studii, participări la expoziții, abilități, preferințe (2p./ 1p.): **6p.**

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 11

1. Prezența formulei de adresare din titlu – (*Dragă.../stimate... etc.*) - 1p.; semnătura și data - 1p.: **2p.**

2. Textul invitației - formula de început (*îmi face plăcere să...etc.*), conținutul propriu-zis cu precizarea evenimentului la care este invitat persona căreia i se adresează, precizarea datei când are loc evenimentul, rugămintea de a confirma participarea: **6p.** (pentru absența unuia dintre elemente convenționale ale invitației se scade câte un punct).

3. Respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie: **2p.** (0 greșeli - 2p.; 1 greșeală - 1p.; pentru două și mai multe greșeli nu se acordă nici un punct.)

TESTUL 12

1. Fixarea unui titlu adecvat: **2p.** (titlul adecvat, titlul simbolic, metaforic etc. - 2p.; titlu previzibil, comun - 1p.; inadecvare la conținut - 0p.).

2. Povestirea coerentă a întâmplării cu referirea la trei persoane cu numele de George, Vlaicu și Ștefan; existența unui punct culminant; folosirea ca mod de expunere dominant narațiunea: **6p.** (povestirea coerentă a întâmplării cu referirea la trei persoane cu numele de George, Vlaicu și Ștefan; absența unui punct culminant - 3p.; sincope în relaționarea evenimentelor, absența unui punct culminant - 1p.).

3. Respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie: **2p.** (0 greșeli - 2p.; 1 greșeală - 1p.; pentru două și mai multe greșeli nu se acordă nici un punct.).

TESTUL 13

1. Prezentarea titlului emisiunii și a realizatorului/realizatorilor (dacă este cazul): **1p.**

2. Conținutul acestei emisiuni: subiectul, modalități de realizare: **6p.**

3. Motivul urmăririi emisiunii: **1p.**

4. Respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie: **2p.** (0 greșeli - 2p.; 1 greșeală - 1p.; pentru două și mai multe greșeli nu se acordă nici un punct.).

TESTUL 14

1. *Formulele specifice de introducere și de încheiere: 2p.*
2. *Conținutul propriu-zis al cererii în care se precizează și numele profesorului/ dirigintelui care te recomandă în vederea accesului, motivarea solicitării, durata de valabilitate a permisului: 4p.+1p.+1p.*
3. *Respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie: 2p.* (0 greșeli - 2p.; 1 greșeală - 1p.; pentru două și mai multe greșeli nu se acordă nici un punct.).

TESTUL 15

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: 2p.*
 - formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
 - data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.
2. *Redactarea scrisorii: 6p.*
 - conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii, inclusiv, subliniate, acele enunțuri speciale pentru profesorul de desen (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.
 - folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.
3. *Respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.*
 - exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);
 - punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

TESTUL 16

1. *Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere și formula de încheiere adecvate contextului: 1p.; data, locul, semnătura: 1p. numai dacă apar toate elementele): 2p.*
2. *Redactarea scrisorii (conținut adecvat cerinței prin referirea la întâmplări/ la situații semnificative sau percepute ca atare etc.: în totalitate - 4p./ parțial - 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul: în totalitate - 2p./ parțial - 1p.): 6p.*
3. *Corectitudinea limbii utilizate: 2p.*

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 17

1. *Respectarea convențiilor specifice scrisorii* (formula de introducere și formula de încheiere adecvate contextului: 1p.; data, locul, semnătura: 1p. numai dacă apar toate elementele): **2p.**

2. *Redactarea scrisorii* (conținut adecvat cerinței prin referirea la întâmplări/ la situații semnificative sau percepute ca atare, eventual la elemente de portret, evocare etc.: în totalitate - 4p./ parțial - 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul: în totalitate - 2p./ parțial - 1p.): **6p.**

3. *Corectitudinea limbii utilizate*: **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 18

1. *Respectarea convențiilor specifice scrisorii* (formula de introducere și formula de încheiere adecvate contextului: 1p.; data, locul, semnătura: 1p. numai dacă apar toate elementele): **2p.**

2. *Redactarea scrisorii* (conținut adecvat cerinței prin referirea la întâmplări/ la situații semnificative sau percepute ca atare: în totalitate - 4p./ parțial - 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul: în totalitate - 2p./ parțial - 1p.): **6p.**

3. *Corectitudinea limbii utilizate*: **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 19

1. *Respectarea convențiilor specifice scrisorii* (formula de introducere și formula de încheiere adecvate contextului: 1p.; data, locul, semnătura: 1p. numai dacă apar toate elementele): **2p.**

2. *Redactarea scrisorii* (conținut adecvat cerinței prin referirea la întâmplări/ la situații semnificative sau percepute ca atare: în totalitate - 4p./ parțial - 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul: în totalitate - 2p./ parțial - 1p.): **6p.**

3. *Corectitudinea limbii utilizate*: **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

TESTUL 20

1. *Convențiile specifice unei cereri*: **4p.**

- formula de adresare inițială (*Domnule Director,/ director,*): 1p.
- semnătura petiționarului, (locul) și date: 1p.
- formula finală de adresare a cererii (*Domnului Director/ director al Școlii Generale...*): 1p.
- dispunerea în pagină: 1p.

2. *Conținutul și structura cererii*: **4p.**

- formula consacrată (*Subsemnatul, .../ Subsemnata, ...*), numele și prenumele petiționarului: 1p.
- adresa petiționarului: 1p.
- calitatea petiționarului: 1p.
- precizarea succintă a motivului solicitării, prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (*.. vă rog să-mi aprobați..., ... solicit eliberarea..., menționez că... etc.*): 1p.

3. *Corectitudinea limbii utilizate*: **2p.**

- exprimarea concisă și clară: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a stilului adecvat);
- ortografia și punctuația: 1p. (0p. - pentru una sau mai multe greșeli).

BAREME DE CORECTARE ȘI DE NOTARE PENTRU SUBIECTELE COMPLETE

TESTUL 1

I.

A. 1. *of-tat, su-fle-țe-lul, noap-tea, Dum-ne-zeu.* 4p. (1+1+1+1)

2. Exemple de răspuns: inima muntelui, îi tună și-i fulgeră. 4p. (2+2)

3. *coprinde, mâniat, n-ăi.* 4p. (2+2)

4. Exemplu de răspuns: A căzut prizonier. 4p.

5. De – prepoziție; ce – pronume reflexiv; am – verb auxiliar; tare – adverb. 4p. (1+1+1+1)

6. *De oftat* – complement circumstanțial de cauză; *tare* – complement circumstanțial de mod. 4p. (2+2)

7. Exemplu de răspuns: Hepatita este o boală molipsitoare. 4p.

8. Exemplu de răspuns: *Nu mai ninge, nu mai plouă.* 4p.

9. Exemplu de răspuns: Iubirea este o boală/ care nu se vindecă; subordonată atributivă. 4p. (2+2)

B. 10. 8 silabe; ritm trohaic. 4p. (1+1)

11. Este o doină de dor. 2p.

12. Cântarea. 2p.

13. *oftat.* 2p.

14. Exemplu de răspuns: regretul de a nu-ți putea îndeplini dorințele, dar și de a nu putea prelungi fericirea de odinioară (explicație logică, text coerent, redactat corect: 4p.; explicație logică, text coerent, dar cu maximum două greșeli de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 1p.). 4p.

II.

1. Convențiile specifice ale unei cereri: 4p.

- formula de adresare inițială (*Domnule Director/ director*): 1p.;

- semnătura petiționarului, (locul) și data: 1p.;

- formula finală de adresare a cererii (*Domnului Director/ director al Bibliotecii...*): 1p.

- dispunerea în pagină: 1p.
- 2. Conținutul cererii: 4p.**
 - formula consacrată (Subsemnatul.../ Subsemnata...), numele și prenumele: 1p.
 - adresa petiționarului: 1p.
 - calitatea petiționarului: 1p.
 - precizarea succintă a motivului solicitării, prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (...*vă rog să-mi aprobați...*; *solicit înscrierea...* etc.): 1p. (se scade 1p. pentru motivații inutile de tipul ...*deoarece doresc să citesc culegerea lui G. Dem Teodorescu, „Poezii populare române”*).
- 3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.**
 - exprimare concisă și clară: 1p. (0p. în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a unui stilul neadecvat);
 - ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru o greșeală sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut

1. Poezie lirică specifică folclorului românesc, orală, anonimă, exprimă sentimente de dor, de jale, de dragoste etc., clasificarea se face în funcție de sentimentul dominant, de obicei se cântă pe o melodie tristă, domoală, are așadar caracter sincretic etc.: **4p.** (1+1+1+1)

2. Prezentarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din textul ales (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice: 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară: 2 p.; exemplificări parțiale, fără argumente: 1p.): **4p.**

3. Ilustrarea mărcilor prezenței eului liric în text, de exemplu: persoana întâi, a adresării directe, exprimând sentimente general umane, dar și persoana a doua, din ultimele trei versuri; interjecția; prezența unor semne de punctuație având rolul de a sugera intensitatea emoției etc. (alegere potrivită a exemplelor; explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; ilustrare sporadică, fără explicații: 1p.): **4p.**

4. Explicarea rolului mijloacelor artistice în conturarea atmosferei, de exemplu: repetiția *ostat, oștat, oștat*; construcțiile simetrice *De oștat ce-am...; Nu mai... etc.*; diminutivul *suflețelul*; interogațiile *Cin' l-aduce, cine-l face?*; explicarea valorilor expresive ale unor categorii lexico-semantică etc. (identificarea a cel puțin patru

mijloace artistice; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc artistic luat în discuție; explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificarea a două-trei mijloace artistice, fără exemple și fără explicații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 2

I.

A. 1. pitoreasca, nenumăratele, încremenită, fumurii. 4p. (1+1+1+1)

2. Exemple de răspuns: ochios, ochișor, ochitură, ochiuleț, deochi etc. **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns: Canicula ... dificil. **4p.** (2+2)

4. De exemplu – a se ridica, a părea, a închide, a sosi etc. **4p.** (1+1+1+1)

5. Locuțiune adverbială, locuțiune prepozițională (pentru cazul G.), conjuncție (coordonatoare), locuțiune prepozițională (pentru cazul G.). **4p.** (1+1+1+1)

6. Enumerarea unor părți de propoziție de același fel. **4p.**

7. arșița – subiect; aruncase – predicat; de cuptor – atribut prepozițional; o rețea – complement direct. **4p.** (1+1+1+1)

8. Exemplu de răspuns: Închide în sertar/ ce are mai de preț. **4p.**

9. De exemplu – *Sosirăm/ unde se afla pitoreasca vale a Sabasei; completivă de loc. 4p. (2+2)*

B. 10. Vara. 2p.

11. Exemple de răspuns: *Hălăuca, cu nenumăratele sale trepte verzi, se ridica în depărtare ca un nemărginit amfiteatru; munții Sabasei, Borcei și Fărcașei se întindeau până dincolo de hotarale ochilor, ca o mare încremenită de valuri violete cu nuanțe de aur. 2p.*

12. Exemple de răspuns: *verzi, violete, fumurii. 2p. (1+1)*

13. Exemple de răspuns: cadrul temporal și spațial sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută mai ales prin intermediul imaginilor vizuale, cu ajutorul figurilor de stil; în ansamblu, textul urmărește să provoace o anume impresie în sufletul cititorului etc. **2p. (1+1)**

14. Exemplu de răspuns: șirul de munți, prin undularea lor, dădea impresia unei mări ale cărei valuri uriașe împietriseră pentru vecie: (explicație logică, text coerent, redactat corect - 4p.; explicație logică, text coerent, dar cu maximum două greșeli de ortografie și/ sau de punctuație - 2p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație - 1p.). **4p.**

II.

1. *Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere și formula de încheiere: 1p.; data, locul, semnătura: 1p. numai dacă apar toate elementele): 2p.*

2. *Redactarea scrisorii (integrarea celor două informații; conținut adecvat cerinței: în totalitate - 4p./ parțial - 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul: în totalitate - 2p./ parțial - 1p.): 6p.*

3. *Corectitudinea limbii utilizate: 2p.*

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

III.

A. Conținut

1. *Evidențierea caracteristicilor fabulei (specie a genului epic, în versuri, personaje animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă exprimată prin existența unei morale etc.: 4p. (1+1+1+1))*

2. *Prezentarea caracteristicilor: 4p. (1+1+1+1)*

3. *Argumentarea finalității morale* (alegere potrivită a exemplelor, în acord cu argumentul prezentat: 4p.; argumentare șovăielnică, exemple discutabile: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

4. *Relevarea rolului mijloacelor artistice* (alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc artistic luat în discuție; explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificare sporadică, fără exemple și fără explicații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 3

I.

A. 1. *răs-pun-se, și-n - drăz - nind, Nas-tra-tin, îm-pru-mu-tat. 4p. (1+1+1+1)*

2. Exemple de răspuns: ceas bun, ceas rău, a se da de ceasul morții, să fie într-un ceas bun, în ceasul al doisprezecelea etc. **4p.**

3. Exemple de răspuns: (să-i) împrumute, vorbă etc. **4p. (2+2)**

4. Exemple de răspuns: verbe predicative – *răspunse, spui, zice* etc.; verbe auxiliare – *a (venit), aș, fi (dat)* etc. **4p. (2p+2)**

5. *un (vecin)* – articol nehotărât, *un (ceas)* – numeral cardinal. **4p. (2+2)**

6. Subiect inclus, predicat verbal. **4p. (2+2)**

7. *Frate, bucuros ți l-aș fi dat,/ Dar nu-l am acasă astăzi.* **4p.**

8. Exemplu de răspuns: *Tu nu crezi spusele mele?*; complement direct. **4p.** (2+2)

9. Exemplu de răspuns: semn de ortografie: *și-ndrăznind, l-aș etc.*; semne de punctuație: *El răspunse, zicând: - Ce?* etc. **4p.** (2+2)

B. 10. Genul epic presupune prezența naratorului, a subiectului, a momentelor subiectului, a personajelor etc. **2p.** (1+1)

11. Exemplu de răspuns: a îndrăznit să-i ceară măgarul, pentru că era vecinul lui Nastratin. **2p.**

12. *Frate.* **2p.**

13. Exemplu de răspuns: cuvântul „măgar” are în vorbirea curentă și o conotație ironică; prin cuvintele lui Nastratin autorul intervine indirect pentru a-și ironiza personajul: (explicație logică, text coerent și corect redactat - 2 p.; încercare de explicație, erori minore de redactare - 1 p.) **2p.**

14. Exemple de răspuns: zgârcit, mincinos etc. **4p.** (2+2)

II.

1. Prezentarea secvențelor narative în ordinea logicii textului: **1p.**

2. Identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narative menționate: **2p.**

3. Respectarea cerințelor redactării rezumatului (*relatarea la persoana a III-a* - 1p.; *relatarea obiectivă și ocolirea cuvintelor și a expresiilor din limbajul curent* - 1p.; *renunțarea la citate* - 1p.; *transformarea dialogului în vorbire - în totalitate/ cu ezitări*: 2p./ 1p.): **5p.**

4. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografie și punctuație: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III.

A. Conținut

1. *Precizarea mijloacelor/ a procedeelor de caracterizare a personajului: caracterizare directă/ de către autor, de către alte personaje, autocaracterizare; caracterizare indirectă/ prin limbaj, prin aspectul fizic, prin comportament etc.*: **4p.** (1+1+1+1)

2. Precizarea celor patru trăsături ale personajului: **4p.** (1+1+1+1)

3. Ilustrarea acestor trăsături, prin raportare la text (alegere potrivită a exemplelor; explicații logice, în acord exemplul ales: 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; ilustrare sporadică, fără explicații: 1p.): **4p.**

4. Evidențierea mijloacelor artistice folosite în caracterizare (alegere potrivită a exemplelor; explicații logice, în acord exemplul ales: 4p.; exemple nu în totalitate relevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; ilustrare sporadică, fără explicații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (**2p.**):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (**6p.**):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (**8p.**):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 4

I.

A. 1. Gheorghiță, pârâu, nevoie, acei, Iași, nouă, rânduială, feciorului. **4p.** (1+1+1+1)

2. Exemple de răspuns: răvaș – bilet, epistolă, scrisoare; trâmbiță – goarnă, trompetă; parale – ban, gologan; (nu te) pradă – a jefui, a tâlhări. **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns: drumeag, drumeț, drumeție, drumușor, drumuleț etc. **4p.** (1+1+1+1)

4. treia, scrisoarea, lui Gheorghiță, poștașul. **4p.** (1+1+1+1)

5. ești – verb predicativ; tot – adverb; singură – adjectiv; acasă – adverb. **4p.** (1+1+1+1)

6. Exemple de răspuns: *Precât am înțeles, stăpână, din epistolia; pe care ai trimis-o lui Gheorghită; ești tot singură acasă.* **4p.**

7. *de acolo* – atribut adverbial; *din Iași* – atribut substantival prepozițional. **4p.** (2+2)

8. Exemplu de răspuns: *Vitoria coborâse la pârâu, spre a primi (un răvaș); complement circumstanțial de scop.* **4p.** (2+2)

9. Coordonare adversativă. **4p.**

B. 10. Narațiunea. **2p.**

11. Dacă Nechifor a ajuns sau nu la stână. **2p.**

12. *nu-i nevoie să faci drum călare; lotrul nu te pradă.* **2p.** (1+1)

C. 13. Exemple de răspuns: vila se află într-o cunoscută regiune turistică; are tot confortul; personalul este calificat/ amabil/ competent. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

14. Exemple de răspuns: unde este situată exact vila (localitate, stradă, număr, eventual mijloace de transport locale etc.); ce sună înseamnă *de la 100000 de lei pe noapte*; ce facilități presupune *tot confortul*; la ce sumă se ridică *taxele*; dacă în preț este inclus și micul dejun etc. **2p.** (1+1) (se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație)

15. Exemplu de răspuns: o modalitate a comercianților de a face ca produsul oferit spre vânzare să pară mai ieftin decât este în realitate (explicație logică, text corect redactat - 2p.; se scade 1p. pentru una sau mai multe greșeli ortografice și/ sau de punctuație). **2p.**

II.

1. **Conținut (6p.)**

- conținut adecvat cerinței 2p.
- respectarea convențiilor (eliminarea cuvintelor de legătură, a adverbilor și a adjectivelor, concizie etc.): 4p.

2. **Redactare (3p.)**

- se scade câte un punct pentru fiecare eroare, indiferent de natura ei (ortografie, punctuație etc.).

3. **Încadrarea în numărul maxim de cuvinte (1p.)**

III.

A. Conținut

1. *Prezentarea oricăror patru caracteristici ale speciei literare*, de exemplu: este o creație epică, în versuri; fiind o creație populară, este orală, anonimă, colectivă, sincretică; conține situații/ întâmplări ieșite din comun;

permite interferențe ale epicului cu liricul etc.: **4p.**
(1+1+1+1)

2. Exemplificarea caracteristicilor pe textul selectat (alegerea adecvată a exemplilor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice: 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară: 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente: 1p.): **4p.**

3. Evidențierea raporturilor care se stabilesc între personajele baladei (alegere potrivită a exemplilor, în acord cu situația selectată, explicații logice: 4p.; situațiile selectate nu sunt în totalitate relevante, explicațiile sunt sumare: 2p.; situațiile selectate sunt nerelevante: 1p.): **4p.**

4. Relevarea rolului mijloacelor artistice în realizarea textului – figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte și a unor structuri gramaticale etc. (identificarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplilor pentru fiecare mijloc luat în discuție, explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 5

I.

- A.** 1. Vocale – *u, a, ă*; semivocală – *o*. **4p.** (1+1+1+1)
2. Cuvinte derivate cu ajutorul sufixelor – *frunziș*; cuvinte compuse – *decât*. **4p.** (2+2)
3. Exemplu de răspuns: de frunte, în frunte, a avea scris în frunte etc. **4p.** (2+2)
4. Alcătuirea propoziției și numirea valorii gramaticale obținute. **4p.** (2+2)
5. *ce* – N., *lui* – G., *se* – Ac., *nimica* – N. **4p.** (1+1+1+1)
6. *nimica* – subiect, *mai multe* – atribut adjectival. **4p.** (2+2)
7. *nicăieri, mai bine, de lumea, decât pe potece*. **4p.** (1+1+1+1)
8. Transcriere: *ce iubește taina frunzișelor cu umbră dragă*. **4p.**
9. Exemplu de răspuns: marea/ care este liniștită; subordonată atributivă. **4p.** (2+2)
B. 10. muntele, câmpul, marea. **2p.** (1+1)
11. Exemple de epitet: *umbră dragă, fruntea semeață* etc. **2p.**
12. Rima împerecheată; ritmul iambic. **2p.** (1+1)
C. 13. compunere prin abreviere. **2p.**
14. Exemplu de transcriere: Începând de mâine; toată săptămâna viitoare; până pe 25 mai. **2p.** (1+1)
15. În răspuns se poate evidenția ca motiv al participării, de exemplu: interesul pentru fenomenul cultural, curiozitatea, preferința pentru comedie etc. (răspuns nuanțat și personalizat, corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.). **2p.**

II.

1. *Fixarea unui titlu adecvat (2p.)*: titlul adecvat, titlul simbolic, metaforic etc. - 2p.; titlu previzibil, comun - 1p.; inadecvare la conținut - 0p.
2. *Povestirea coerentă a întâmplării* cu referirea la trei persoane cu numele de Andrei, Marian și Ștefan; existența unui punct culminant; folosirea ca mod de expunere dominant narațiunea (**6p.**); povestirea coerentă a întâmplării cu referirea la trei persoane cu numele de George, Vlaicu și Ștefan; absența unui punct culminant - 3p.; sincope în relaționarea evenimentelor, absența unui punct culminant - 1p.

3. Respectarea normelor de exprimare corectă, de punctuație și ortografie (2p.): 0 greșeli - 2p.; 1 greșeală - 1p.; pentru două și mai multe greșeli nu se acordă nici un punct.

III.

A. Conținut

1. Precizarea, însoțită de exemple, a celor patru mijloace/ procedee de caracterizare: directe - de către narator; de către alte personaje; autocaracterizare; indirecte - caracterizare desprinsă din gânduri, fapte, întâmplări, atitudini, comportament; din relațiile cu celelalte personaje; din limbaj; din mediul în care trăiește etc. (precizarea celor patru mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 4p.; precizarea a trei mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 3p.; precizarea a două mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 2p.; precizarea unui mijloc/ procedeu de caracterizare: 1p.) **4p.**

2. Numirea celor patru trăsături ale personajului: 4p. (1+1+1+1)

3. Ilustrarea celor patru trăsături ale personajului, prin referire la întâmplări/ la situații semnificative (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate: 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară: 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente: 1p.): **4p.**

4. Prezentarea relațiilor dintre personajul ales și alte două personaje ale romanului (alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată, a relației dintre personaje, în acord cu exemplele alese: 4p.; prezentare sumară/ incompletă a relației dintre personaje, cu detalii irelevante, sau prezentarea relației numai cu un singur personaj: 2p.; încercare de prezentare a relației dintre personaje, dar cu explicații de circumstanță, cu improvizații/ contaminări sau cu tendință evidentă de povestire a faptelor și a întâmplărilor, fără sublinierea particularităților relației etc.: 1p.) : **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 6

I.

A. 1. Exemple de răspuns: hiat – *râul, aer*, diftong – *luminează, noaptea*. **4p.** (1+1+1+1)

2. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *căpșorul, pietricele*. **4p.** (2+2)

3. Alcătuirea enunțurilor. **4p.** (2+2)

4. verb copulativ și verb predicativ. **4p.** (2+2)

5. Transcrierea: verb la diateza reflexivă (*se frământă*) și un adverb de mod (*numai*). **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: *tăcere* – subiect; *e* – predicat verbal. **4p.** (2+2)

7. Exemple de răspuns: Vorbește despre aripa canarului. (complement indirect); Vindecarea aripii este dificilă. (atribut substantival genitival) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.). **4p.**

8. Transcrierea propoziției simple: *Mută-i noaptea*. **4p.**

9. De exemplu : Cu penetul/ care este ca sideful.; subordonată atributivă. **4p.** (2+2)

B. 10. Transcrierea cuvintelor: *porumbița, noaptea*. **2p.** (1+1)

11. Figura de stil: personificarea. **2p.**

12. Exemple de răspuns: exprimarea directă a sentimentelor, trăirilor poetice; prezența figurilor de stil,

a imaginilor artistice; versificația; modul de expunere: descrierea. noaptea. **2p.** (1+1)

C. 13. Exemple de răspuns: persoane care aniversează o vârstă/ sărbătoresc un eveniment, copii amatori de dulciuri etc. **2p.** (1+1)

14. Exemple de răspuns: neatenția/ inconsecvența autorului anunțului, schimbarea adresantului etc. (răspuns nuanțat și personalizat, corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.). **2p.**

15. Exemplu de răspuns: comicul de limbaj. **2p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere și formula de încheiere: 1p.; data, locul, semnătura: 1p. numai dacă apar toate elementele). **2p.**

2. Redactarea scrisorii (integrarea celor două informații; conținut adecvat cerinței: în totalitate - 4p./ parțial - 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul: în totalitate - 2p./ parțial - 1p.). **6p.**

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- corectitudinea exprimării: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate). **2p.**

III.

A. Conținut

1. Prezentarea oricăror patru caracteristici ale speciei literare, de exemplu: specie a genului epic, în proză, de dimensiuni medii; acțiune complexă, eventual desfășurată pe mai multe planuri; cadrul temporal și spațial diversificat; episoade semnificative din viața unuia sau a mai multor personaje; personajul principal pornește de la o situație inițială și apare în final cu un alt statut/ cu alte caracteristici etc. **4p.** (1+1+1+1)

2. Exemplificarea caracteristicilor cu elemente din textul selectat (alegerea adecvată a exemplelor pentru toate cele patru caracteristici, cu explicații logice, nuanțate: 4p; alegerea adecvată a exemplelor pentru cele patru caracteristici, cu explicații sumare sau alegerea adecvată a exemplelor pentru două-trei caracteristici, cu explicații logice, nuanțate: 3p.; alegerea adecvată a exemplelor pentru două-trei caracteristici, cu explicații sumare: 2p.; alegerea adecvată a exemplelor pentru o

caracteristică, indiferent de nivelul argumentării/ al explicării: 1p.). **4p.**

3. Prezentarea, pe scurt, a subiectului (prezentarea însoțită de menționarea momentelor/ a trei-patru momente ale subiectului sau a două-trei secvențe narative reprezentative: 4p.; prezentarea însoțită de menționarea a unu-două momente ale subiectului sau a unei secvențe narative: 2p.; prezentare ezitantă, fără sublinierea momentelor subiectului, cu insistență pe amănuntul nesemnificativ, cu improvizatii etc.: 1p.). **4p.**

4. Prezentarea unui personaj prin raportare la două întâmplări/ situații semnificative: (prezentarea sumară a personajului; alegerea adecvată a întâmplărilor; locul personajului în acțiune; precizarea unor trăsături de caracter ale personajului, prin raportarea la cele două întâmplări/ situații semnificative: 4p.; prezentarea sumară a personajului; precizarea unor trăsături de caracter, prin raportarea la o singură întâmplare/ situație semnificativă: 2p.; prezentarea sumară a personajului, fără precizarea trăsăturilor de caracter, cu tendința evidentă de expunere/ de simplă prezentare a faptelor: 1p.). **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 7

I.

A. 1. Exemple de răspuns: elidarea unui sunet, dispariția unei silabe, transformarea hiatului în diftong, realizarea măsurii și a ritmului. **4p.** (2+2)

2. Sinonim contextual: friguros; antonim: cald etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: Noaptea strălucesc stelele.; Bătrâna era iubită de copiii din cartier. **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: *a lui* – cazul genitiv; *bătrână* – cazul acuzativ. **4p.** (2+2)

5. Transcrierea un adjectiv fără grad de comparație: *moarte* și un adjectiv provenit din verb la participiu: *amorțită*. **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: *și* – atribut pronominal; *ei* – atribut pronominal. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice.

7. Exemple de răspuns: Timpul mohorât ne-a alungat în casă. (atribut adjectival). De mohorât ce ești nu vezi partea veselă a lucrurilor. (complement circumstanțial de cauză) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Exemplu de răspuns: propoziție subordonată atributivă. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: a cădea (complement direct). **4p.** (2+2)

B. 10. Transcrierea structurilor: *Nopti pustii, zile reci* etc. **2p.** (1+1)

11. Figura de stil: personificarea. **2p.**

12. Rimă încrucișată, ritm trohaic. **2p.** (1+1)

13. Exemple de răspuns: tablou al sfârșitului de toamnă, elemente ale cadrului temporal și spațial, imagini vizuale, figuri de stil, sentimentul privitorului, atmosfera etc. **2p.** (1+1)

14. a. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază elementele (imagini artistice, figuri de stil etc.) toamnei târzii sau amorțirea vieții din natură la venirea iernii etc. (răspuns nuanțat, corect alcătuit logic și gramatical: 2 p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.).

b. Pentru a susține adecvarea titlului (personificarea muntelui, tristețea atmosferei); pentru a infirma (nu este o baladă pentru că descrierea muntelui este subordonată lirismului, iar personificarea este doar o figură de stil, muntele nu este un personaj). **4p.**

II.

1. Structura – părțile acestui tip de compunere (introducere - cuprins - încheiere - 1p.) și proporțiile dintre ele (1p.): **2p.**

2. Conținutul descrierii și stilul adecvat: **6p.**

- înlănțuirea logică a ideilor, relația dintre idei principale - secundare, dintre constituirea unui cadru general - acumularea detaliilor: 3p.;

- integrarea celor patru expresii: 2p./ 1p.;

- stilul expresiv, adecvat tipului de compunere: 1p.;

3. Corectitudinea limbii utilizate: **2p.**

- exprimarea corectă: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. - pentru una sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut

1. *Identificarea în text a cel puțin patru secvențe reprezentative:* (identificare a patru secvențe reprezentative: 4p.; identificarea a două-trei secvențe reprezentative: 2p.; încercare de identificare a secvențelor reprezentative, dar rezultatul este un amestec de planuri narrative, improvizații etc.: 1p.): **4p.**

2. *Prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei* (prezentarea corectă, pe baza planului simplu de idei: 4p.; prezentarea parțial corectă: 2p.; încercare de prezentare, cu evidentă tendință de povestire a textului, fără a avea ca bază planul simplu de idei: 1p): **4p.**

3. *Respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele:* (în totalitate: 4p./ parțial: 2p): **4p.**

4. *Respectarea convențiilor de redactare a rezumatului:* trecerea de la persoana I la persoana a III-a fără dialog inserat, utilizarea timpurilor și a modurilor verbale potrivite, relatarea obiectivă, fără mărci emoțional-subiective și fără citate etc. (în totalitate: 4p./ parțial: 2p): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 8

I.

A. 1. Exemple de răspuns: *Sumedenie!* (marchează intonația propoziției exclamative eliptică de predicat); *Ei!* (după o interjecție care exprimă o stare afectivă/ admirația/ mirarea). **4p.** (2+2)

2. Sinonim contextual: *te bate gândul* – te gândești, *tot unul și unul* – aleși etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: *Mie* îmi dai cartea?; Ai citit *O mie și una de nopți*? **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: *mă* – cazul acuzativ; *ți* – cazul dativ. **4p.** (2+2)

5. Transcriere: pronume nehotărât: *ceva* și un verb la modul imperativ: *spune*. **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: *câți* – atribut adjectival; *te bate gândul* – predicat verbal. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice.

7. Exemple de răspuns: Știe *tot* poemul. (atribut adjectival). L-ai văzut pe *tot*? (complement direct) (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea cuvântului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul precizat, dacă este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Exemplu de răspuns: propoziție subordonată completivă directă. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: pentru a-ți spune (complement circumstanțial de scop). **4p. (2+2)**

B. 10. Exemplu de răspuns: componența armatei lui Galibardi (numele pronunțat corect: Garibaldi) etc. **2p.**

11. Exemple de răspuns: caracterizare indirectă, prin limbaj; caracterizare directă, prin indicația scenică. **2p. (1+1)**

12. Exemplu de răspuns: indicația scenică redă atitudinea soțului, Leonida, față de soția sa (se arată atotștiutor, în consecință nu ascultă replica soției), dar și nerăbdarea de a continua explicația etc. **2p.**

13. Exemple de răspuns: prezența indicațiilor scenice, a dialogului, a replicilor așezate după numele personajelor etc. **2p. (1+1)**

14. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază ideile exprimate în fiecare replică, la persoana a III-a, în mod obiectiv, cu ajutorul verbelor dicendi la timpul prezent, fără citate etc. (răspuns corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.). **2p.**

II.

1. Structura specifică (trăsăturile grafice ale dialogului; punctuația): **2p.**

2. Conținutul textului dialogat și stilul adecvat: **6p.**

- înlănțuirea logică a ideilor: 1p.;

- prezentarea adecvată a evenimentului istoric ales: 2p./ 1p.;

- trăsăturile lexico-gramaticale ale textului dialogat : 2p./ 1p.;

- stilul: expresivitate, oralitate; stilul colocvial: 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: **2p.**

- exprimarea corectă: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. - pentru una sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut

1. *Prezentarea oricăror două caracteristici ale doinei ca specie literară:* operă lirică; cântec al omului însingurat; confesiune nemijlocită a sentimentelor; natura este confident/ partener; prezența unui sentiment

și a unui motiv literar dominant; structură de mică întindere, simetrie etc.; cvasiabsența mijloacelor figurative, metaforice etc. **4p.** (2+2)

2. Exemplificarea caracteristicilor cu elemente din textul ales (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate: 4p.; exemplificări parțiale ale celor două caracteristici selectate, cu argumentare sumară sau exemplificarea unei singure caracteristici, însoțită de argumentare: 2p.; exemplificări parțiale, fără argumentare: 1p.). **4p.**

3. Comentarea a două imagini artistice din doina selectată (comentarea a două imagini artistice, prin sublinierea semnificațiilor acestora în textul selectat: 4p.; comentarea unei imagini artistice, prin sublinierea semnificației acesteia sau identificarea a două imagini artistice, fără sublinierea semnificației lor în textul selectat: 2p.; identificarea unei imagini artistice, fără sublinierea semnificației acesteia în textul selectat: 1p.). **4p.**

4. Susținerea unui punct de vedere/ a unei opinii personale despre semnificațiile textului (punct de vedere/ opinie personală pertinentă, succesiune logică a ideilor exprimate, exemplificare/ argumentare prin raportarea la text: 4p.; încercare de susținere a unui punct de vedere/ a unei opinii personale, dar fără exemplificare/ argumentare, stângăcii/ imperfecțiuni în ideile exprimate: 2p.; prezentare sumară, platitudini, absența exemplificării/ a argumentării etc.: 1p.). **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate:

2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 9

I.

- A. 1. *a fura cu coada ochiului; a cădea la pat.* **4p.** (2+2)
2. *scund; să se bucure.* **4p.** (2+2)
3. *pronume interogativ; verb copulativ; substantiv comun; adjectiv pronominal demonstrativ.* **4p.** (1+1+1+1)
4. *măria sa.* **4p.**
5. *ar fi (cuminte și bine ar fi); a (a rămas).* **4p.** (2+2)
6. *ce (ce are să se întâmple), cazul N.; care (care nu l-a văzut), cazul N.* **4p.** (1+1+1+1)
7. *cuminte și bine ar fi.* **4p.**
8. *să înhame gospodarii caii.* **4p.**
9. *CDȚ, CDȚ, PP, CD.* **4p.** (1+1+1+1)
B. 10. *iscarea puhoaielor; pornirea unui nou război:* **2p.** (1+1)

11. *Dacă și riga ungurilor, măria-sa Matiaș-Crai, a dat înapoi la Baia, când s-a arătat asupra-i călare pe cal alb, măria sa Stefan-Vodă – ce poate face un creștin de rând? Acel crai a și căzut la pat din acel cutremur, zăcând trei luni. I s-au risipit oștile, a prăpădit puștile cele mari.* **2p.**

12. *nu prea mare de stat.* **2p.**

13. *stăpân al țării.* **2p.**

14. Este considerat corect răspunsul care evidențiază rolul verbului reflexiv impersonal de marcă a naratorului impersonal, o instanță colectivă sau legendară etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.). **4p.**

II.

1. *restricția cantitativă:* **1p.**;
2. *limbajul concis și adecvat informației transmise – în totalitate:* **4p.**/ parțial: 2p.;
3. *respectarea convențiilor de redactare – în totalitate:* **2p.**/ parțial: 1p.;
4. *respectarea normelor de ortografie și de punctuație: – în totalitate:* **3p.**/ parțial: 1p.

III.

A. Conținut

1. *Sublinierea a cel puțin patru trăsături ale personajului de caracterizat și motivarea lor cu ajutorul textului:* **4p.**

- trăsături fizice: personaj de statură scundă, dar, în ciuda acestei staturi, el impune, devine *groaznic când își încruntă sprânceana*;

- trăsături morale: viteaz, înspăimântă pe cei din jur; vitejia lui e legendară, asociată unor fenomene ale naturii; interesat de soarta supușilor ca un adevărat părinte dar și ca un *stăpân al țării*, drept cu supușii - „ceartă” pe boieri atunci când aceștia greșesc.

2. Relevarea mijloacelor/ procedeele de caracterizare a personajului: procedeul dominant este cel al caracterizării indirecte (de către autor, alte personaje, o instanță colectivă); procedeul e specific povestirii: **4p.**

3. Ilustrarea acestor procedee prin trimiteri la textul dat, de exemplu:

Se vorbește prin sate despre măriă sa că-i om nu mare de stat; (e) groaznic când își încruntă sprânceana; Să fie oare cumplit la vedere precum se spune? etc.: 4p.

4. Sublinierea unor trăsături de expresivitate a limbajului în caracterizarea personajului: dominarea epitetului și a construcțiilor perifrastice, prezența unei antiteze subînțelese în realizarea portretului între legenda despre Ștefan și realitate: el ca părinte al supușilor; exprimări metaforice: *să-și desfăteze ochii, să se mai îmblânzească din strășnicia în care se ține* etc. **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 10

I.

A. 1. *Ce-am* – în acest caz cratima unește un pronume relativ cu un verb auxiliar care se rostesc împreună; *Drept-credincioși* – este un cuvânt compus, realizat prin alăturare; cei doi termeni sunt uniți prin cratimă. **4p.** (2+2)

2. A simțit în inimă o săgeată dureroasă. *Nouri negri* i-au acoperit chipul. **4p.** (2+2)

3. *drept-credincioși*. **4p.**

4. a) *același*; b) *ca dumneata*. **4p.** (2+2)

5. *ca mine*; *ca dumneata*. **4p.** (2+2)

6. Și-a plecat fruntea în semn de înțelegere. **4p.**

7. (voinici) *care uneori se mânia* – atributivă; voinici *mânioși* – atribut adjectival. **4p.** (2+2)

8. *că la Praguri s-ar fi aflând voinici* – completivă directă; *că nu le-a izbândit bine o treabă* – circumstanțială de cauză. **4p.** (2+2)

9. *Vorbea atât de repede*,^{1/} *că nu-i puteai urmări discursul*.^{2/} (1. PP 2. CNS); *Vântul*^{1/}, *că e vânt* ^{2/}, și tot se mai oprește.^{1/} (PP 2. CV). **4p.** (2+2)

B. 10. Dialogul. **2p.**

11. Caraiman, interlocutorul său; se vorbește și despre un personaj colectiv, voinicii de la Praguri. **2p.** (1+1)

12. *îs drept-credincioși, nu-s păgâni; aprigi ca sânețele; așa de păgâni să fie*. **2p.** (1+1)

13. Epitet – *viers de blândeță*; comparație – *aprigi ca sânețele*. **2p.** (1+1)

14. Exemplu de răspuns: Caraiman povestește că la Praguri sunt niște voinici care se mânia când nu izbâdesc vreo treabă; atunci trag cu săgeata în nori, împotriva lui Dumnezeu. El spune că ei nu sunt necredincioși, ci doar aprigi. **4p.**

II.

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare*. **2p.**

- formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. *Redactarea scrisorii*: **6p.**

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.

- exprimare corectă și ortografică: 1p. (pentru 0-1 greșeli);

- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

III.

A. Conținut

1. Prezentarea pe scurt a conflictului și a personajelor basmului, până la momentul deznodământului (identificarea etapelor conflictului/ a momentelor importante ale acestuia, sublinierea principalelor relații dintre personaje, esențializare: 4p./tendință de reproducere a conținutului: 2p.): **4p.**

2. Povestirea deznodământului (coerența și logica povestirii: 4p./ tendință de reproducere a conținutului: 2p.): **4p.**

3. Sublinierea raportului dintre real și fabulos: **4p./ 2p.**

4. Relevarea rolului formulelor de încheiere folosite în basmul ales: **4p./ 2p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;

- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 11

I.

A. 1. Se pronunță împreună un pronume relativ și un verb auxiliar; a dispărut o silabă datorită unei rostiri rapide. **4p.**

2. Epistolă, răvaș. **4p.** (2+2)

3. *voinicilor* – substantiv provenit din adjectiv; *cu bătrânii* (substantiv provenit din adjectiv). **4p.** (2+2)

4. a) (înainte de) *a încăleca*; b) *câte o* (câte un); c) *însuși*; d) *cel înțelept*. **4p.** (1+1+1+1)

5. *iacă*. **4p.**

6. modul indicativ, viitorul popular. **4p.** (2+2)

7. *ce-(a fost)* – cazul nominativ; *care (avea)* – cazul nominativ. **4p.** (1+1+1+1)

8. *ce-a fost* – subiectivă; *dacă n-ar fi fost* – condițională; *încât și Sfântul Soare se oprea din cale* – consecutivă; *să încălece pe armăsari* – completivă directă. **4p.** (1+1+1+1)

9. S-a spus ^{1/} *cum că au existat intrigi de culise*.^{2/} (1. PP. 2. SB) A afirmat ^{1/} *cum că n-ar exista moștenitori*.^{2/} (1. PP 2. CD). **4p.** (2+2)

B. 10. Împăratul și fiicele sale. **2p.** (1+1)

11. *cea mai tânără, Ileana, atât de frumoasă, încât și Sfântul Soare se oprea în cale, ca s-o vadă și să se desfăteze de frumusețea ei*. **2p.**

12. *Într-o zi, împăratul primește veste de război de la vecinul său pentru o pricină împărătească*. **2p.**

13. Înainte de a pleca la război, împăratul le dăruiește fiicelor sale câte o floare, o păsărică veselă și un măr fraged. **2p.** (pentru răspuns incomplet se acordă un singur punct).

14. Acțiunea din basm se desfășoară *odinioară*; este un timp foarte îndepărtat, nedeterminat, timpul începuturilor prezentat în formule tipice (explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: **4p.**; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/sau de punctuație: **2p.**). **4p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: **2p.**

- formula de introducere și formula de încheiere: 1p.

- data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. Redactarea scrisorii: **6p.**

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destina-tarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.

3. *Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.*

- exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);

- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

III.

A. Conținut

1. Sublinierea reperelor spațiale și temporale (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.

2. Evidențierea modurilor de expunere folosite (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.

3. Prezentarea succintă a subiectului literar/ a evenimentelor epice, cu sublinierea structurii cunoscute: intriga, desfășurarea acțiunii etc. (identificarea etapelor conflictului/ a principalelor momente ale subiectului, esențializare: 4p./ tendință de reproducere a conținutului: 2p.): 4p.

4. Prezentarea sumară a personajelor (identificarea principalelor relații dintre personaje și a unor modalități/ procedee de caracterizare: 4p./ tendință de reproducere a conținutului: 2p.): 4p.

B. **Redactare** (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;

- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 12

I.

A. 1. Exemple de răspuns:

- linia de dialog (–) este folosită pentru a se reproduce exact cuvintele unor personaje și pentru a marca un act de comunicare;

- virgula (O, *măria ta*) marchează prezența unei interjecții;

- semnul exclamării (O, *măria ta!*) urmează după un vocativ. **4p.** (2+2)

2. Poartă un geamantan uriaș cu sine. (transportă)

Poartă actele mereu la el. (are, ține)

Poartă lucruri de culoare închisă. (îmbracă)

Îl poartă de la Ana la Caiafa. (trimite) **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns: *să dea în târbacă – să bată; pe loc – imediat; la mijloc – în centru.* **4p.** (1+1+1+1)

4. a. *stați*; b. *Mișeilor*. **4p.** (2+2)

5. Verb auxiliar: *a avea* (s-a-mbrăcat, s-au tras); verb copulativ: *se făcură* mici. **4p.** (2+2)

6. a. de frică; b. într-o clipă; c. ca un măgar (sau: ca niște cățeluși, strașnic...), d. la o margine (de crâng). **4p.** (1+1+1+1)

7. b) *inclus*. **4p.**

8. Exemple de răspuns: *Să colinde țara toată/ Din hotar pân-n hotar*, sau: *Ca să vadă/ Să-l dea strașnic în târbacă*. **4p.**

9. Trecând – complement circumstanțial de timp; în timp ce trecea el într-o seară – propoziție circumstanțială de timp. **4p.**

B. 10. Evenimentele prezentate în text s-au întâmplat odată, într-un timp indeterminat, simbolic. **2p.**

11. *Să colinde țara toată/ Din hotar până-n hotar, la o margine de crâng*. **2p.** (1+1)

12. Personajele sunt *leul și niște lupi*. **2p.**

13. Alegoria. **2p.**

14. Exemplu de răspuns: Această întâmplare nu poate fi doar o simplă poveste despre animale; animalele se comportă ca oamenii și au moravurile oamenilor; cu alte cuvinte, sub masca personajelor-animale se ascund defecte umane, categorii sociale; leul poate fi considerat conducătorul autocrat, în vreme ce lupii sunt dregătorii, funcționarii publici care jupoaie pe supuși (pe omul de rând) cu aroganță, dar sunt umili față de stăpânul (șeful) lor (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.*). **4p.**

II.

1. Convențiile specifice invitației:
 - formulele de adresare și de încheiere: **2p.** (1+1)
 - data, locul; semnătura: **2p.** (1+1)
2. Registrul stilistic potrivit: **1p.**
3. Conținut adecvat cerinței (total/ parțial): **2p./ 1p.**
4. Normele exprimării corecte: **1p.**
5. Ortografia: **1p.**
6. Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut

1. *Definirea fabulei* (specie a genului epic în proză sau în versuri în care personajele sunt plante, animale sau chiar lucruri și participă la o întâmplare simplă din care se desprinde o învățătură morală): **4p.**

2. *Structura epicului* (epicul este structurat practic în două momente: încercarea leului de a vedea cum se poartă dregătorii cu supușii și comportamentul lupilor în momentul în care își recunosc stăpânul, de unde rezultă și învățătura, mai puțin evidentă decât în alte fabule): **4p.**

3. *Prezentarea personajelor*: leul și lupii (leul se comportă ca un conducător de regat; el are o țară pe care o conduce, țara are hotare etc.; lupii sunt dregători, slujbași publici adică; toate aceste cuvinte stabilesc o corespondență între animale și oameni, sugerează o realitate umană); **4p.**

4. *Evidențierea alegoriei* (modalitățile de realizare sunt variate; de la folosirea unor moduri de expunere specifice fabulei până la interpretarea alegorică a textului; textul spune altceva decât pare la prima vedere; se critică de fapt abuzul și ipocrizia organizării societății omenești; funcționarii (dregătorii publici) sunt abuzivi cu cei de rând, dar umili, prefăcuți cu cei mari, pe care nu ezită totuși să-i ironizeze: *Semănai așa de tare/ C-un măgar adevărat.*): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*
 - unitatea compoziției: 1p.;
 - așezarea corectă a textului în pagină: 1p.
2. *Coerența textului (6p.):*
 - logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
 - adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 13

I.

A. 1. Exemplu de răspuns: sugerează mirarea/ admirația șoarecelui la vederea oalei celei mari pe care speră să o transforme într-o căsuță. **4p.**

2. Exemple de răspuns: pitic, liliputan etc.; trist, supărat etc.; înafară; mult, zdravăn etc. **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemplu de răspuns: la un loc, a avea loc, a-și face loc, a sta mintea în loc, a sta locului, din loc în loc, a o lua din loc etc. **4p.** (2+2)

4. *mare-mare*, superlativ absolut. **4p.** (2+2)

5. Exemplu de răspuns: Eu venii... **4p.**

6. *în mijlocul câmpului* – complement circumstanțial de loc; *o oală* – complement direct. **4p.** (2+2)

7. *cine ești* – predicat nominal. **4p.** (2+2)

8. *cum a văzut oala aceea*. **4p.**

9. *Iacă trece pe acolo un șoarece/ și vede oala aceea goală*: **4p.**

B. 10. Narațiunea, dialogul. **2p.** (1+1)

11. *În mijlocul câmpului ședea o oală răsturnată; și era oala aceea mare-mare cât un butoi*. **2p.** (pentru transcrierea fragmentară - 1p.)

12. Exemplu de răspuns: repetiția sugerează intensitatea acțiunii exprimate de verb. **2p.**

13. Exemple de răspuns: prietenie, amicitie etc. **2p.**

14. Atenție! În cele cinci rânduri trebuie imaginat un deznodământ plauzibil, scris în aceeași manieră cu restul textului. **4p.** (pentru imaginarea unui deznodământ în dezacord cu parcursul povestirii, limbaj neadecvat și/ sau erori de ortografie/ punctuație, neîncadrarea în spațiul acordat etc.- 2p.)

II.

1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii: **2p.** (formula de introducere și formula de încheiere: 1p.; data,

locul, semnătura, numai dacă toate elementele apar în compunere: 1p.).

2. Redactarea scrisorii (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **6p.** (*conținut adecvat cerinței: în totalitate: 4p./ parțial: 2p.; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate: 2p./ parțial: 1p.*).

3. Corectitudinea limbii utilizate (punctele se acordă numai pentru încadrarea în limita minimă de rânduri cerută): **2p.**

- *corectitudinea exprimării*: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);

- *ortografie și punctuație*: 1p. (0p. pentru trei sau mai multe greșeli cumulate).

III.

A. Conținut

1. *Prezentarea secvențelor narrative* (prezentarea tuturor secvențelor în ordinea producerii lor și eliminarea amănuntelor ne semnificative: 4p.; respectarea succesiunii, dar omiterea unei secvențe și păstrarea unor amănunte ne semnificative: 2p.; omiterea unei secvențe și nerespectarea succesiunii celorlalte: 1p.): **4p.**

2. *Identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narrative menționate*: șoarece, broască, iepure, vulpe, lup, urs (identificarea tuturor celor șase personaje, în ordinea apariției lor în text: 4p.; identificarea a doar trei-patru dintre personaje, în ordinea apariției lor în text: 2p.; identificarea a mai puțin de trei personaje și/ sau nerespectarea ordinii apariției lor în text: 1p.): **4p.**

3. *Respectarea cerințelor redactării rezumatului* (relatarea la persoana a III-a - în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; relatarea obiectivă, ocolirea cuvintelor și a expresiilor din limbajul curent - în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; renunțarea la citate, eliminarea figurilor de stil și a descrierilor - în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; transformarea dialogului în vorbire indirectă - în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.): **8p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.)*:

- unitatea compoziției: 1p.;

- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.)*:

- logica și claritatea enunțurilor - în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 14

A. 1. scânteie, aleanul, sună, înțelesuri. 4p. (1+1+1+1)

2. Antonime – curajoase, tac etc. 4p. (2+2)

3. Adverb, substantiv. 4p. (2+2)

4. Exemplu de răspuns: Am aflat cine știe să le-asculte.; cine – pronume relativ. 4p. (2+2)

5. Complement circumstanțial de mod. 4p.

6. Se leagănă sub soare. 4p.

7. Tresărind scânteie lacul ¹/ Și se leagănă sub soare ²/ Eu, privindu-l din pădure, las ³/ Și ascult de la răcoare pitpalacul.⁴/ 4p. (1+1+1+1)

8. Exemplu de răspuns: Cine știe a le asculta; complement direct. 4p. (2+2)

9. Exemplu de răspuns: Ai căutat în biblioteca școlii volumul de versuri al lui Șt. O. Iosif? 4p.

B. 10. Liricul este prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare; poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic, își exprimă sentimentele, trăirile, apelând la elemente de expresivitate artistică etc. 2p. (1+1)

11. Inversiune – tresărind scânteie lacul; enumerație – Cucul cântă, mierle, presuri. 2p. (1+1)

12. Eu, privindu-l din pădure,/ Las aleanul să mă fure/ Și ascult de la răcoare/ Pitpalacul. 2p.

13. Aleanul. 2p.

14. Explicația semnificației titlului: (explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.). 4p.

II.

1. Convențiile specifice invitației:

- formulele de adresare și de încheiere: **2p. (1+1)**

- data, locul; semnătura: **3p.** (1+1+1)
- 2. Registrul stilistic potrivit: **1p.**
- 3. Conținut adecvat cerinței; (total/ parțial): **2p./ 1p.**
- 4. Ortografia: **1p.**
- 5. Punctuația: **1p.**

III.

A. Conținut

1. *Încadrarea textului într-un gen literar*: liricul, prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă sentimentele, trăirile poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic, apelează la elemente de expresivitate artistică etc. (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text: 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text: 1p.): **4p.**

2. *Relevarea trăsăturilor modului de expunere dominant*: descriere; cadrul temporal și spațial și atmosfera generală (de liniște, tihnă, dar și cu o notă de melancolie) sunt surprinse din perspectiva privitorului; prezentarea este făcută în mod sugestiv prin intermediul imaginilor vizuale și auditive, cu ajutorul figurilor de stil; verbele sunt folosite cu precădere la modul indicativ, timpul prezent; în ansamblu textul urmărește să provoace o anumită impresie în sufletul cititorului etc.: (prezentare argumentată, logică, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar susținute cu cel mult două dintre argumentele enumerate și cu referiri sporadice la text: 2p.; generalități prezentate sumar, fără referire la text: 1p.): **4p.**

3. *Prezentarea și explicarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei* (de ex.: semnalarea unor figuri de stil precum inversiunea, epitetul, enumerația); evidențierea valorilor expresive ale unor categorii lexico-semantică etc.: (prezentarea și explicarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplilor pentru fiecare mijloc luat în discuție, explicații logice, în acord cu exemplul ales: 4p.; identificarea mijloacelor artistice; exemple nerelevante și neînsoțite decât sporadic de explicații: 2p.; identificarea a unu-două mijloace artistice, fără exemple, fără explicații: 1p.): **4p.**

4. *Exprimarea opiniei* (punct de vedere argumentat, logic, în directă relație cu textul: 4p.; idei logice, dar având un caracter general și legate doar sporadic de text: 2p.; afirmații cu caracter general, potrivite oricărui text liric: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 15

I.

A. 1. Diftongi – școală, nou, apoi, scaunului; hiat – scaun, scaunului. **4p.** (2+2)

2. Să examineze, să chestioneze etc.; să noteze, să scrie etc.; insistență, stăruială etc.; motiv, cauză etc. **4p.** (1+1+1+1)

3. Exemple de răspuns: *Cartea a bufnit când a căzut de pe bancă. Cartea a picat sub bancă.* **4p.** (2+2)

4. iar – adverb; cu – prepoziție; care – pronume relativ; dar – substantiv. **4p.** (1+1+1+1)

5. Exemplu de răspuns: Eu *procitii...* **4p.**

6. pe urmă, cu mâinile, la ochi, ca o mireasă. **4p.** (1+1+1+1)

7. în... zilele – complement circumstanțial de timp; toate – atribut adjectival. **4p.** (1+1+1+1)

8. cum află pricina. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: ... când am văzut/ ce s-a întâmplat...; completivă directă. **4p.** (2+2)

B. 10. Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său personal sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a unei acțiuni, a subiectului etc. **2p.** (1+1)

11. Narațiunea. **2p.**

12. ...noi, școlarii, am rămas cu ochii holbați unii la alții. **2p.**

13. A mânca bătaie. **2p.**

14. Autorul este Ion Creangă, personajul este Nică, iar cititorului i se oferă informații prin intermediul naratorului: (explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/sau de punctuație: 2p.). **4p.**

II.

1. Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: **2p.**

- formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. Redactarea scrisorii: **6p.**

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): 4p.
- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: **2p.**

- exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);
- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

III.

A. Conținut

1. Prezentarea secvențelor narrative în ordinea logicii textului (în totalitate: 4p.; parțial: 2p.): **4p.**

2. Identificarea personajelor corespunzătoare secvențelor narrative menționate (părintele, moș Fotea, bădița Vasile, Smărândița, ceilalți școlari): **4p.** (1+1+1+1)

3. Respectarea cerințelor redactării rezumatului (relatarea la persoana a III-a – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; relatarea obiectivă și ocolirea cuvintelor și a expresiilor din limbajul curent – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; renunțarea la citate și eliminarea figurilor de stil și a descrierilor – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.; transformarea dialogului în vorbire – în totalitate/ cu ezitări: 2p./ 1p.): **8p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (**2p.**):

- unitatea compoziției: 1p.;

- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.
- 2. *Coerența textului (6p.)*:
 - logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
 - adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
 - registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.
- 3. *Calitatea exprimării scrise (8p.)*:
 - exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
 - ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
 - punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 16

I.

- A. 1. Despărțirea în silabe a cuvintelor: *dum-bră-vioa-ra*, (să) *în-flo-reas-că*, *proas-păt*, *pleoș-ti-tă*. **4p.** (1+1+1+1)
2. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *copilaș*, *mărunțel*, *învăluți*, *cenușie*, *pălărioara*, *suferință*, *timpurie*, *toiegelul*; cuvinte compuse – (cu) *anevoie*, *bună-ziua*, *parcă*, *deasupra*. **4p.** (2+2)
3. Exemple de răspuns: *a se zbici* – *a (se) usca*, *a (se) zvânta* etc. **4p.** (2+2)
4. Cazul substantivelor: *un copilaș* – nominativ; *ravăn* – acuzativ; *niște ciubote* – acuzatic; *mai mare* – genitiv. **4p.** (1+1+1+1)
5. Exemple de răspuns: verbe la modul indicativ, timpul mai mult ca perfect – *bătuseră*, *se zbicise*, *începuseră*, *ieșise*. **4p.** (1+1+1+1)
6. În *care* – complement indirect; *parcă* – complement circumstanțial de mod; *o suferință* – subiect; *timpurie* – atribut adjectival. **4p.** (1+1+1+1)
7. Exemplu de răspuns: *frunzele erau spulberate de vânt*. **4p.**
8. Exemplu de răspuns: *să înflorească galben cornii* – propoziție subordonată completivă directă. **4p.**
9. Exemplu de răspuns: *Trompetele sunau atât de tare,¹/ încât te asurzeau.²/*. **4p.**
- B. 10. Transcrierea structurii/ grupului de cuvinte prin care este identificat personajul: *Băiatul cel mare al lui Dumitru Onișor*. **2p.**
11. Modul central de expunere: descrierea. **2p.**

12. Exemplu de răspuns: *pălărioara veche, pleoștită ca o ciupercă. 2p.*

13. Exemple de răspuns: precizarea cadrului spațio-temporal al acțiunii, prezentarea portretului inițial (fizic și moral) al personajului, prezentarea altor împrejurări ale conflictului etc. **2p.** (1+1)

14. Este considerat corect răspunsul care evidențiază rolul afectiv al diminutivelor/ simpatia pe care naratorul i-o poartă copilului etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.*). **4p.**

II.

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare: 3p.*

- formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. *Redactarea scrisorii: 6p.*

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (*în totalitate: 4p./ parțial: 2p.*): 4p.
- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (*în totalitate: 2p./ parțial: 1p.*): 2p.

3. *Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.*

- exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);
- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

III.

A. Conținut

1. *Precizarea celor patru mijloace/ procedee de caracterizare* (directe – de către narator, prin autocaracterizare; indirecte – caracterizare desprinsă din gânduri, fapte, atitudini, comportament, din relațiile cu celelalte personaje: mama, tatăl, mioara, din limbaj, din mediul în care trăiește, din numele purtat, din detalii de vestimentație etc. (precizarea celor patru mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 4p.; precizarea a trei mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul

ales: 3p.; precizarea a două mijloace/ procedee de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 2p.; precizarea unui mijloc/ procedeu de caracterizare, fie distinct, fie pe parcursul compunerii; alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare mijloc/ procedeu luat în discuție, în acord cu textul ales: 1p.): **4p.**

2. Selectarea a patru trăsături distincte ale personajului ales: 4p. (1+1+1+1)

3. Ilustrarea altor două trăsături morale, desprinse din întâmplări/ situații semnificative (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu o trăsătură selectată, explicații logice, nuanțate: 2p.; încercare de ilustrare a trăsăturilor/ a unei trăsături fără argumente: 1p.): **4p.**

4. Prezentarea a patru mijloace artistice folosite de narator în caracterizare (alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată, a patru mijloace artistice, în acord cu exemplele alese: 4p.; alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată a trei mijloace artistice, în acord cu exemplele alese: 3p.; alegerea potrivită a exemplelor; prezentarea logică, nuanțată a două mijloace artistice, în acord cu exemplele alese: 2p.; alegerea potrivită a unui exemplu; prezentarea logică, nuanțată, în acord cu exemplul ales: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 17

I.

A. 1. Exemplu de răspuns: conservarea metricii versului/ menținerea ritmului/ păstrarea măsurii... **4p.**

2. Exemple de răspuns: cuvinte derivate – *a vâjâi, câmpie, african, a se îndoi* etc.; cuvinte compuse – *miazănoapte, de prin, de pe* etc. **4p.** (2+2)

3. Exemplu de răspuns: *miazănoapte* – nord...; *frământă* – agită etc. **4p.** (2+2)

4. Transcrierea, din text, a unei locuțiuni prepoziționale (*în urmă*) și a unui adjectiv substantivizat (*călător*). **4p.** (2+2)

5. Stabilirea cazului din text al următoarelor părți de vorbire – adjectivul *fericit* (nominativ) și pronumele relative (*ce* (nominativ)). **4p.** (2+2)

6. Exemplu de răspuns: *zăpada, lumea, lătrare*, etc. **4p.** (2+2)

7. Precizarea funcției sintactice a verbului *lucind* (atribut verbal). **4p.**

8. Rescrierea primei subordonate atributive din textul dat (*ce noaptea-n viscolire/ Stă*). **4p.**

9. Exemplu de răspuns: ...*dulcea* ospete întâmpinându-l zâmbind. **4p.**

B. 10. Transcrierea, din textul dat, a unei aliterații – *vâjje prin vijelie*... **2p.**

11. Selectarea unui fragment de vers, care indică prezența eului liric – *Vai de cal și călător!* **2p.**

12. Exemplu de răspuns – Pastelul descrie un peisaj hibernal, având ca element definitoriu viscolul care pare să reducă la neputință orice urmă de viață etc. (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat: 4p.; încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație: 2p.*). **4p.**

13. Exemple de răspuns: tipului strofei – catren; felul rimei – împerecheată/ pereche/ a-b, a-b etc. **2p.** (1+1)

14. Exemplu de răspuns: compararea troienelor de zăpadă cu dunele pustiiului etc; răspuns corect (nuanțat, corect redactat) - 4p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) - 2p. **4p.**

II.

1. Convențiile specifice unei cereri: **4p.**

- formula de adresare inițială (*Domnule Director/ director*): 1p.

- semnătura petiționarului, locul și data: 1p.
- formula finală de adresare a cererii (*Domnului Director/ director al Școlii Generale...*): 1p.

- dispunerea în pagină: 1p.

2. Conținutul și structura cererii: 4p.

- formula consacrată (*Subsemnatul,...,/ Subsemnata,...*); numele și prenumele petiționarului: 1p.
- calitatea petiționarului; adresa: 1p.
- precizarea succintă a motivului solicitării prin utilizarea uneia dintre formulele consacrate (*...vă rog să-mi eliberați...; ...solicit eliberarea... etc.*): 1p.
- exprimarea concisă și clară: 1p.

3. Corectitudinea limbii utilizate: 2p.

- ortografia: 1p. (0p. pentru o greșeală sau mai multe greșeli)
- punctuația: 1p. (0p. pentru două sau mai multe greșeli)

III.

A. Conținut

1. Precizarea relației autor - operă: poetul apare în ipostaza contemplativului, a privitorului care, vizibil înspăimântat de amploarea fenomenului natural la care asistă, notează ceea ce vede, simte și îl impresionează etc.); răspuns corect (nuanțat, corect redactat) - 4p.; răspuns parțial corect (ezitant sau cu unele greșeli de exprimare, de ortografie, de punctuație) - 2p.: **4p.**

2. Precizarea a patru caracteristici ale acestei specii literare: mod dominant de expunere – descrierea artistică de tip tablou; insistența pe imagini artistice adresate simțurilor, în special vizualului și auditivului; aglomerarea figurilor de stil; gradația ascendentă; imaginile artistice au menirea de a crea o anumită stare sufletească a cititorului etc. (4 caracteristici: 4p.; 3 caracteristici: 3p.; 2 caracteristici: 2p.; 1 caracteristică: 1p.): **4p.**

3. Ilustrarea caracteristicilor pe baza textului dat (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate: 4p.; exemplificări parțiale, argumentare sumară: 2p.; exemplificări parțiale, fără argumente: 1p.): **4p.**

4. Evidențierea rolului mijloacelor artistice (identificarea mijloacelor artistice, prezentarea și argumentarea adecvată a rolului acestora în text: 4p.; identificarea și prezentarea sumară a mijloacelor artistice: 2p.; identificarea mijloacelor artistice și

prezentare simplificatoare, cu ezitări/ absența prezentării: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. *Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):*

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. *Coerența textului (6p.):*

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. *Calitatea exprimării scrise (8p.):*

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 18

I.

A. 1. *trei, mai*. 4p. (2+2)

2. Oricare dintre răspunsurile – *alburie, plumburiu, sură*. **4p. (2+2)**

3. *Văjâind* – derivare (cu sufixul -*âi*); *domol* – conversiune/ schimbarea valorii gramaticale (adverb provenit din adjectivul calificativ *domol*). **4p. (2+2)**

4. *Trei* – numeral cardinal (folosit cu valoare adjectivală); *se* – pronume reflexiv; *tot* – adverb de mod; *tare* – adjectiv (calificativ). **4p. (1+1+1+1+1)**

5. Exemple de răspuns: *A citit tot ce i s-a indicat* (pronume nehotărât). *Din tot meniul nu a ales decât acest fel de mâncare* (adjectiv pronominal nehotărât). **4p. (2+2)**

6. *Aceea* – atribut adjectival; *alburie* – atribut adjectival; *greu* (și) *uniform* – atribut adjectival multiplu; *plumburiu* – atribut adjectival. **4p. (1+1+1+1+1)**

7. *Era sură* – predicat nominal complet, format din/ exprimat prin verbul personal, copulativ (intransitiv) *a fi/ era*, diateza activă, conjugarea a IV-a, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, singular, și din numele predicativ *sură*, exprimat prin adjectiv propriu-zis/ calificativ, variabil, cu două terminații și patru forme

flexionare, acordat în gen, număr și caz cu substantivul-subiect *lumea*, feminin, singular, nominativ, fără grad de comparație (analiză completă, corectă: 4p.; 1-2 greșeli: 3p.; 3 greșeli: 2p.; 4 greșeli: 1p.; stabilirea altei funcții sintactice decât cea de predicat nominal: 0p.). **4p.**

8. *Că s-a înălțat o ceață răsfirată peste bolta senină* – propoziție subordonată subiectivă. **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *S-a înălțat atât de sus, /¹ încât abia se mai vedea. /²*. **4p.**

B. 10. Descrierea. **2p.**

11. Exemplu de răspuns: (*negura... s-a tot îndesat, s-a tot întunecat*), *ca un greu și uniform vâl plumburiu, (brațe negre, neclintite...), ca într-o așteptare încordată* etc. **2p.**

12. Sunt considerate corecte argumente de tipul: cadrul temporal (*de trei zile*), ceea ce sugerează ideea de observare în timp a fenomenului; semnificația verbului *se părea*, prin care se induce ideea perspectivei subiective a observării; fixarea privirii asupra unor detalii semnificative (*imaginea cerului, a arborilor* etc.); insistența pe imaginea vizuală (*observatorul notează ceea ce vede, simte și îl impresionează*) etc. **2p.** (1+1)

13. Exemple de răspuns: prezența unui narator (în ipostaza observatorului/ a martorului ocular); fixarea coordonatelor temporale și spațiale ale posibilului conflict (este evident faptul că fragmentul citat, deși conține o descriere artistică în proză, nu este destinat să ofere doar imaginea picturală a ciorilor, ci să prezinte un conflict, în care acestea să joace rolul unui personaj colectiv); compoziția (elementele de structură ale unui text literar în proză) etc. **2p.** (1+1)

14. Se consideră corect enunțul care conține ideea că momentul descris este cel premergător ninsorii/ zăpezii (*explicație logică, prezentată într-un text coerent, corect redactat*: 4p.; *încercare de explicație, cu unele greșeli de exprimare, de ortografie și/ sau de punctuație*: 2p.). **4p.**

II.

1. *Respectarea convențiilor specifice unui asemenea tip de scrisoare*: **3p.**

- formula de introducere și formula de încheiere: 1p.
- data, locul, semnătura numai dacă toate trei elementele apar în compunere: 1p.

2. *Redactarea scrisorii*: **6p.**

- conținut adecvat cerinței de redactare a scrisorii (*în totalitate*: 4p./ *parțial*: 2p.): 4p.

- folosirea unui registru stilistic potrivit relației cu destinatarul (în totalitate: 2p./ parțial: 1p.): 2p.

3. Respectarea normelor exprimare corectă, de ortografie și de punctuație: 2p.

- exprimare corectă și ortografie: 1p. (pentru 0-1 greșeli);

- punctuație: 1p. (pentru 0-2 greșeli).

III.

A. Conținut

1. Identificarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia: descriere; cadrul temporal și spațial (succesiunea zilelor înnoate, imaginea satului); atmosfera generală (senzația de înfiorare); insistența pe detaliul pictural (imaginea vizuală) etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

2. Prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor în conturarea atmosferei: perspectiva privitorului care notează ceea ce vede, simte și îl impresionează; verbe la imperfect care creează impresia de indeterminare; frecvența adjectivului cu valoare stilistică de epitet; imagini vizuale și auditive etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

3. Încadrarea textului în genul epic: prezența unui posibil narator; împletirea descrierii în proză cu elemente de narațiune (ciorile pot fi considerate un veritabil personaj colectiv, angrenate într-un posibil conflict); prezența unor mijloace/ procedee artistice ale descrierii în proză (structura textului, gradația, fixarea privirii asupra elementului central sugerat de titlu, tehnica asamblării amănuntului caracteristic într-o imagine de sinteză pluridimensională...) etc. (explicație logică, prezentată într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; explicație logică, dar argumentată sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

4. Exprimarea punctului de vedere (punct de vedere logic prezentat, într-un text coerent, cu argumente pertinente: 4p.; punct de vedere logic, dar argumentat sumar: 2p.; încercare de argumentare: 1p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;

- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
 - adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
 - registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.
- 3. Calitatea exprimării scrise (8p.):**
- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
 - ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
 - punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 19

I.

A. 1. Exemple de răspuns: *toam-nă, a-ma-ră, tă-ciu-n, pus-tii*. **4p.** (1+1+1+1)

2. Sinonime contextuale pentru adjectivul *măhnite*: supărate, triste, întristate etc. **4p.** (2+2)

Notă! Se acceptă și forma de singular: supărat(ă), trist(ă), întristat(ă) etc.

3. Exemple de răspuns: *coajă - cojiță, a coji, cojit, cojire, cojitor, a descoji, descojire* etc. **4p.** (2+2)

4. Precizarea cazului: *lumină* – cazul vocativ, *(de) ce* – cazul acuzativ, *târzie* – cazul acuzativ, *te* – cazul acuzativ. **4p.** (1+1+1+1)

5. Transcrierea verbelor la modul imperativ: *stai, nu te grăbi*. **4p.** (2+2)

6. Precizarea funcției sintactice: *ce* – complement direct; *frunze(le)* – subiect. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice, de tipul: *ce* – complement.

7. Exemple de răspuns: *Nu a durat prea mult recoltatul florii-soarelui (atribut substantival genitival). Au însămânțat floarea-soarelui (complement direct) pe mai multe hectare.* (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea substantivului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul pentru corectitudinea enunțurilor, dacă substantivul este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Exemplu de răspuns: *când tu ne-o usuci* – propoziție subordonată circumstanțială de timp (transcrierea corectă a propoziției: 2p.; precizarea felului subordonatei: 2p.). **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Cine vrea¹ / se duce la film.² /* **4p.**
B. 10. Exemple de răspuns: *...în toamnă târzie..., ...spre iarnă... etc.* **2p.**

11. Exemple de răspuns: *epitet, inversiune* (poetică). **2p.**

12. Exemple de răspuns: *versul are măsura de 8 silabe.* **2p.**

13. Exemple de răspuns: prezența cului liric; gândurile și sentimentele exprimate în mod direct; transfigurarea artistică a elementelor naturii; imagini artistice adresate simțurilor; figuri de stil; elementele de versificație etc. **2p.** (1+1)

14. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază imaginea vizuală prin care se sugerează uscăciunea plantelor etc. (*răspuns nuanțat, corect alcătuit logic și gramatical: 4p.; răspuns parțial sau cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 2p.*). **4p.**

II.

1. *Convențiile specifice unei cereri (4p.):*

- formula de adresare inițială (*Domnule Director, / director,*): 1p.;

- semnătura petiționarului, (locul) și data: 1p.;

- formula finală de adresare a cererii (*Domnului Director / director al Clubului Copiilor ...*): 1p.;

- dispunerea în pagină: 1p.

2. *Conținutul și structura cererii (4p.):*

- formula consacrată (*Subsemnatul,..., / Subsemnata,...*), numele și prenumele petiționarului: 1p.;

- adresa: 1p.;

- calitatea petiționarului: 1p.;

- precizarea succintă a motivului solicitării, prin utilizare formulelor consacrate (*...vă rog să-mi aprobați înscrierea..., ...solicit înscrierea..., menționez că... etc.*): 1p.

3. *Corectitudinea limbii utilizate (2p.)*

- exprimarea concisă și clară: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a stilului);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. - pentru una sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut

1. *Identificarea în text a cel puțin patru secvențe reprezentative.* (identificare a patru secvențe reprezentative: 4p.; identificarea a două-trei secvențe reprezentative: 2p.; încercare de identificare a secvențelor reprezentative, dar rezultatul este un amestec de planuri narrative, improvizații etc.: 1p.): **4p.**

2. *Prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei* (prezentarea corectă, pe baza planului

simplu de idei: 4p.; prezentarea parțial corectă: 2p.; încercare de prezentare, cu evidentă tendință de povestire a textului, fără a avea ca bază planul simplu de idei: 1p): **4p.**

3. Respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele: (în totalitate: 4p./ parțial: 2p): **4p.**

4. Respectarea convențiilor de redactare a rezumatului: trecerea de la persoana I la persoana a III-a fără dialog inserat, utilizarea timpurilor și a modurilor verbale potrivite, relatarea obiectivă, fără mărci emoțional-subiective și fără citate etc. (în totalitate: 4p./ parțial: 2p): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (2p.):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (6p.):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;

- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (8p.):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;

- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

TESTUL 20

I.

A. 1. Exemple de răspuns: *ră-coa-re, rân-du-ne-le, cul-me, gran-gu-re.* **4p.** (1+1+1+1)

2. Sinonime contextuale pentru verbul deprinde: învață, antrenează etc. **4p.** (2+2)

3. Exemple de răspuns: *pânză* - pânzărie, pânzătură, pânzet, pânzucă, pânzică, a împânzi, împânzire, împânzit etc. **4p.** (2+2)

4. Exemple de răspuns: *vârful* - cazul acuzativ; -și - cazul dativ. **4p.** (2+2)

5. Exemple de răspuns: conjugarea a II-a: *tace* (a tăcea); conjugarea a III-a: *desface* (a desface), *deprinde* (a deprinde). **4p.** (2+2)

6. Exemple de răspuns: (sub) *paltin* - complement circumstanțial de loc; *răcoare* - subiect. **4p.** (2+2)

Notă! Nu se acordă punctajul necesar pentru identificarea primară a funcțiilor sintactice, de tipul: *(sub) paltin* – complement.

7. Exemple de răspuns: *Auzea foșnetul pădurii* (atribut substantival). *Este bine să ocrotim pădurea* (complement direct), *pentru că ea este aurul verde.* (corectitudinea enunțurilor: 1p.+1p.; folosirea substantivului cu funcțiile sintactice indicate: 1p.+1p.; nu se acordă punctajul pentru corectitudinea enunțurilor, dacă substantivul este folosit cu alte funcții sintactice decât cele indicate). **4p.**

8. Exemplu de răspuns: *Tăcută e valea-nflorită = Tăcută e valea¹ / care este înflorită.² /* . **4p.**

9. Exemplu de răspuns: *Cine are voce¹ / cântă în corul școlii.² /* . **4p.**

B. 10. Exemple de răspuns: *...valea-nflorită...; ...pânză-aurită... etc.* **2p.**

11. Exemple de răspuns: *inversiunea, personificarea.* **2p.**

12. Măsura versului: *5 silabe.* **2p.**

13. Exemple de răspuns: *cadrul – un peisaj; perspectiva spațială și temporală; imagini vizuale și auditive; transfigurarea artistică a elementelor peisajului etc.* **2p.** (1+1)

14. Se acordă punctajul pentru orice răspuns care evidențiază atmosfera de ritm și armonie/ de mișcare abia simțită în natură etc. (*răspuns nuanțat, corect alcătuit logic și gramatical: 2p.; răspuns parțial sau cu imperfecțiuni/ cu greșeli de exprimare, de ortografie și de punctuație: 1p.*). **4p.**

II.

1. *Convențiile specifice unei cereri (4p.):*

- formula de adresare inițială (*Domnule Director, / director,):* 1p.;
- semnătura petiționarului, (locul) și data: 1p.;
- formula finală de adresare a cererii (*Domnului Director/ director al Clubului Copiilor ...*): 1p.;
- dispunerea în pagină: 1p.

2. *Conținutul și structura cererii (4p.):*

- formula consacrată (*Subsemnatul,..., / Subsemnata,...*), numele și prenumele petiționarului: 1p.;
- adresa: 1p.;
- calitatea petiționarului: 1p.;
- precizarea succintă a motivului solicitării, prin utilizare formulelor consacrate (*...vă rog să-mi aprobați înscrierea..., ...solicit înscrierea..., menționez că... etc.*): 1p.

3. *Corectitudinea limbii utilizate (2p.)*

- exprimarea concisă și clară: 1p. (0p. - în cazul unei greșeli de lexic, de sintaxă sau de folosire a stilului);

- ortografia și punctuația: 1p. (0p. - pentru una sau mai multe greșeli).

III.

A. Conținut

1. Identificarea în text a cel puțin patru secvențe reprezentative: (identificare a patru secvențe reprezentative: 4p.; identificarea a două-trei secvențe reprezentative: 2p.; încercare de identificare a secvențelor reprezentative, dar rezultatul este un amestec de planuri narative, improvizatii etc.: 1p.): **4p.**

2. Prezentarea secvențelor reprezentative, pe baza planului simplu de idei (prezentarea corectă, pe baza planului simplu de idei: 4p.; prezentarea parțial corectă: 2p.; încercare de prezentare, cu evidentă tendință de povestire a textului, fără a avea ca bază planul simplu de idei: 1p.): **4p.**

3. Respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele: (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): **4p.**

4. Respectarea convențiilor de redactare a rezumatului: trecerea de la persoana I la persoana a III-a fără dialog inserat, utilizarea timpurilor și a modurilor verbale potrivite, relatarea obiectivă, fără mărci emoțional-subiective și fără citate etc. (în totalitate: 4p./ parțial: 2p.): **4p.**

B. Redactare (pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină)

1. Respectarea convențiilor tipului de text (**2p.**):

- unitatea compoziției: 1p.;
- așezarea corectă a textului în pagină: 1p.

2. Coerența textului (**6p.**):

- logica și claritatea enunțurilor – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- adecvarea conținutului la cerințe – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.;
- registrul de comunicare și stilul adecvat conținutului – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.

3. Calitatea exprimării scrise (**8p.**):

- exprimare corectă (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- ortografie (0-1 greșeli - 3p.; 2 greșeli - 2p.; 3 greșeli - 1p.): 3p.;
- punctuație (0-2 greșeli - 2p.; 3-5 greșeli - 1p.): 2p.

PROGRAMA PENTRU TESTAREA NAȚIONALĂ LA DISCIPLINA:

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

I. STATUTUL DISCIPLINEI DE TESTARE NAȚIONALĂ

Limba și literatura română are, în cadrul testelor naționale, statut de **disciplină obligatorie**.

II. OBIECTIVE

Prin susținerea testelor naționale la această disciplină, elevul va trebui să facă dovada capacităților, a abilităților și deprinderilor specifice, dobândite pe parcursul celei de a doua părți a **ciclului de dezvoltare** (clasele a V-a și a VI-a), precum și pe parcursul **ciclului de observare și orientare** (clasele a VII-a și a VIII-a), reflectate în următoarele sarcini de lucru:

A. Capacitatea de receptare a mesajului scris (C I)

- să identifice tipurile de text (literar, nonliterar), trăsăturile specifice ale respectivelor texte, precum și modurile de expunere, momentele subiectului, ideile principale și secundare;
- să opereze cu sensul propriu și figurat al cuvântului, prin raportare la contextul mesajului scris;
- să recunoască figurile de stil/ procedeele de expresivitate artistică și celelalte noțiuni de teorie literară învățate, prin aplicarea pe un text studiat sau la prima vedere;
- să recunoască elementele de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă și să opereze cu acestea, având ca suport un text studiat sau la prima vedere;
- să recunoască și să opereze cu valorile expresive ale categoriilor lexical-semantică, morfologice și sintactice, prin aplicarea pe un text literar dat;
- să indentifice valorile expresive ale topicii și ale punctuației;
- să recepteze mesajul unui text literar sau nonliterar.

B. Capacitatea de exprimare scrisă (C II)

- să rezume un text literar dat;
- să caracterizeze un personaj dintr-un text studiat sau la prima vedere;
- să redacteze un text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale ale unei opere literare/ ale unui fragment de text literar dat (să motiveze într-o compunere, conform unor cerințe specificate, apartenența unui text la un gen sau la o specie literară: *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*; să analizeze un text, valorificând structura acestuia și resursele expresive ale limbii);
- să redacteze diferitele texte cu destinație funcțională: *cerere, invitație, scrisoare, telegramă*;
- să aplice, în redactarea unui text, normele ortografice, de punctuație și de exprimare corectă;
- să exprime, în scris, într-un mod corect, logic, convingător și coerent, diferite idei, opinii, atitudini, prin utilizarea unui vocabular, a unui registru de comunicare și a unui stil, adecvate contextului și în conformitate cu normele de redactare.

III. CONȚINUTURI

A. Lectura. Teoria literară. Textul

- Autorul. Eul liric și naratorul.
- Structura operei literare. Modurile de expunere. Narațiunea (autorul, naratorul; narațiunea la persoana a III-a și la persoana I, subiectul operei literare, momentele subiectului, timpul și spațiul în narațiune). Descrierea (portretul literar, tabloul). Dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor). Personajul: caracterizarea – portretul fizic și portretul moral.
- Personificarea. Comparația. Enumerația. Repetiția. Epitetul (tipuri de epitete). Hiperbola. Antiteza. Metafora. Alegoria. Inversiunea.
- Strofa și versul. Rima (monorima, rima împerecheată, încrucișată, îmbrățișată). Măsura. Piciorul metric (bisilabic). Ritmul (troheul și iambul).
- Textele literare – populare și culte. Caracteristicile operei folclorice (orală, anonimă, colectivă, sincretică).
- Genuri literare. Genurile epic, liric și dramatic.
- Specii literare: *basmul popular, schița, nuvela, romanul, balada populară, fabula, doina populară, pastelul, imnul, comedia*.

B. Practica rațională și funcțională a limbii: tipuri de comunicare

a. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare.

- Părțile componente ale unei compuneri (introducerea, cuprinsul, încheierea).
- Așezarea corectă în pagină.
- Punctuația. Semnele de punctuație și ortografice. Valoarea funcțională și expresivă a semnelor de punctuație.
- *Scrierea funcțională*. Telegrama, invitația, cererea.
- *Scrierea reflexivă*. Scrisoarea familială. Scrisoarea de felicitare. Exprimarea în scris a unui punct de vedere personal.
- *Scrierea imaginativă (compuneri libere)*. Descrieri și narațiuni.
- *Textul literar*. Înțelegerea textului integral sau fragmentar pe baza unor cerințe date. Transformarea textului dialogat în text narativ. Rezumatul. Comentarea unor secvențe din operele studiate. Semnificația titlului. Personajul literar (caracterizare). Evidențierea caracteristicilor fundamentale și a semnificațiilor unei opere literare/ale unui fragment de text literar dat.

b. Elemente de construcție a comunicării:

1. Lexicul

- Vocabularul limbii române. Vocabularul fundamental. Masa vocabularului.
- Cuvântul. Forma și conținutul. Cuvântul de bază. Sensul cuvintelor în context. Sensul propriu (de bază și secundar) și sensul figurat.
- Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. Derivarea. Compunerea. Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea). Familia lexicală.
- Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile. Neologismele.
- Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Paronimele.
- Regionalismele. Arhaismele.
- Cuvintele polisemantice.
- Unitățile frazeologice (locuțiuni, expresii).
- Pleonasmul.

2. Noțiuni de fonetică

- Vocalele. Consoanele. Semivocalele. Diftongul. Triftongul. Hiatul.
- Silaba. Despărțirea cuvintelor în silabe.
- Folosirea corectă a accentului în limba română.

3. Morfosintaxa

- Părțile de vorbire flexibile. Clasificarea/ felul (verb, substantiv, articol, pronume, numeral, adjectiv). Locuțiunile. Categoriile morfologice (diateză, conjugare, mod, timp, persoană, gen, număr, caz, grad de comparație). Funcțiile sintactice.
- Părțile de vorbire neflexibile. Clasificarea/ felul (adverb, prepoziție, conjuncție, interjecție). Locuțiunile. Funcțiile sintactice (adverb, interjecție).

4. Noțiuni de sintaxă

- Relația text, frază, propoziție, cuvânt.
- Cuvintele și construcțiile incidente. Punctuația lor.
- Relațiile sintactice în propoziție și în frază (interdependență, coordonare și subordonare). Mijloacele de realizare a relațiilor sintactice în propoziție și în frază: flexiunea, joncțiunea, juxtapunerea, topica, intonația și pauza.
- Fraza. Propoziția principală și secundară/ subordonată. Elementele de relație în frază. Propoziția regentă și propoziția subordonată. Elementul regent.
- Propoziția și părțile de propoziție. Tipurile de propoziție.

5. Sintaxa propoziției și a frazei

- Predicatul și propoziția subordonată predicativă.
- Subiectul și propoziția subordonată subiectivă.
- Atributul și propoziția subordonată atributivă.
- Complementul. Complementele circumstanțiale și necircumstanțiale. Complementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod. Complementul circumstanțial de cauză și de scop. Complementul direct și indirect.
- Propoziția subordonată completivă directă. Propoziția subordonată completivă indirectă. Propozițiile subordonate circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop. Propozițiile subordonate circumstanțiale condiționale, concesive, consecutive.
- Expansiunea și contragerea.
- Acordul.

IV. EXEMPLE DE CERINȚE/ ITEMI (conform Ghidului de evaluare – Limba și literatura română, S.N.E.E., 2001, Editura Aramis)

A. Înțelegerea textului (text la prima vedere)

Se vor evalua abilități, deprinderi, elemente de competență etc., vizând capacități de receptare a mesajului scris, prevăzute de prezenta programă.

În funcție de specificul fragmentului oferit candidatului, sunt formulate cerințe care se referă strict la înțelegerea textului citat, dar și cerințe care să implice valorificarea noțiunilor de teorie literară studiate în școală.

Spre exemplu, pot fi propuse cerințe de tipul:

1. Indică modul/ modurile de expunere prezent(e) în text.
2. Stabilește tipul de text și *n* trăsături ale acestuia.
3. Motivează, într-un text de cel mult *n* rânduri, apartenența fragmentului reprodus la un gen literar (epic, liric sau dramatic).
4. Transformă dialogul de mai sus în vorbire indirectă.
5. Scrie o continuare, de *n* replici, a dialogului dintre personajele A și B.
6. Redactează un rezumat, de maximum *n* rânduri, al textului de mai sus.
7. Stabilește *n* argumente, care să demonstreze că fragmentul reprodus aparține unei descrieri (sau unei narațiuni).
8. Transcrie un fragment, de cel mult *n* cuvinte, care conține o enumerație/ o altă figură de stil.
9. Explică, în maximum *n* rânduri, care sunt raporturile dintre autor, narator și personaj în textul dat.
10. Precizează măsura, ritmul și rima strofei de mai sus.
11. Selectează un fragment, de cel mult *n* versuri, care să indice prezența eului liric în textul dat.
12. Numește specia literară în care pot fi incluse versurile de mai sus.
13. Explică semnificația următorului vers.../ următoarelor versuri...(sau a unor cuvinte/ sintagme/ locuțiuni/ expresii...).
14. Motivează întrebuițarea semnelor de ortografie/ de punctuație din textul dat.
15. Selectează cuvântul/ sintagma care exprimă/ sugerează următoarea idee [...].
16. Explică, în *n* rânduri, semnificația titlului operei literare, ținând seama și de textul reprodus mai sus.

17. Prezintă tema discuției dintre personajele A și B, din textul de mai sus.
18. Realizează, numai pe baza informațiilor furnizate de fragmentul reprodus, o schiță de portret (fizic și moral) al personajului A.
19. Numește momentul subiectului prezent în fragmentul de mai sus.
20. Scrie ideile principale și ideile secundare din textul de mai sus.
21. Exprimă-ți punctul de vedere asupra următoarei idei din textul dat [...].
22. Transcrie n cuvinte folosite cu sens figurat/ sens propriu, în textul de mai sus.

B. Limba română (*recunoașterea și operarea cu elemente de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă a propoziției și a frazei, având ca suport un text oferit candidatului*).

Cerințele formulate vizează *selectarea, aplicarea, construcția, analiza, compararea și interpretarea unor fapte de limbă, precum și redactarea unor enunțuri*.

Operarea cu elemente de vocabular și de sintaxă apare, direct sau indirect, în toate părțile componente ale testelor naționale, conform principiului abordării limbii din perspectivă *comunicativ-funcțională*.

C. Redactarea unor texte cu destinație funcțională: *cerere, invitație, scrisoare, telegramă*. Punctajul acestei părți a probei este acordat pentru:

- a) respectarea convențiilor specifice textului funcțional;
- b) structurarea conținutului, în conformitate cu tipul de text și cu cerințele formulate;
- c) corectitudinea limbii utilizate.

D. Redactarea unei compoziții de 1-2 pagini, cu cerințe prestabilite

- a) rezumarea scrisă a unui text narativ la prima vedere;
- b) caracterizarea unui personaj dintr-un text literar studiat - *basm, baladă, schiță, nuvelă, roman, comedie* - sau la prima vedere (cerințele pot fi axate pe sublinierea doar a unei/ a unor trăsături sau a unor mijloace/ procedee de portretizare);
- c) redactarea unui text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale și semnificațiile unei opere literare/ ale unui fragment text literar dat (argumentarea apartenenței unui

text la un gen și/ sau la o specie literară - *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia*, analiza sumară a unui text literar, prezentat candidatului, valorificând structura acestuia și resursele expresive ale limbii; exprimarea, într-un mod corect, logic, a unor idei și opinii despre textul selectat);

- d) aplicarea regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe și a regulilor/ a normelor de ortografie și de punctuație.

NOTĂ! În situația în care ilustrarea unei sarcini de lucru are ca suport un text literar studiat, acesta va fi selectat de către candidat dintre operele literare/ dintre fragmentele studiate la clasă.

Cerințele vor fi astfel formulate, încât să nu permită reproducerea unor caracterizări de personaje și a unor „comentarii” literare memorate, deoarece se urmărește evaluarea capacității candidatului de a opera cu noțiunile de teorie literară, dobândite pe parcursul ciclului gimnazial.

În realizarea unor compoziții cu cerințe prestabilite, au fost propuse următoarele *repere pentru organizarea conținutului*:

A. Rezumarea unui text literar:

- a) stabilirea secvențelor narative, pe baza ideilor principale;
- b) precizarea personajelor implicate în acțiune;
- c) respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- d) respectarea altor convenții specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate).

B. Caracterizarea unui personaj (text literar studiat sau la prima vedere):

- a) stabilirea tipului de personaj (principal, secundar etc.) și a mijloacelor/ a procedeeleor de portretizare;
- b) precizarea, în textul selectat, a n trăsături ale personajului și a semnificației acestora;
- c) ilustrarea trăsăturilor, prin raportarea la n secvențe/ situații din text;
- d) relevarea a n mijloace artistice folosite de narator în portretizare (la alegerea candidatului, pe diverse niveluri: figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale)

sau precizarea relațiilor dintre personajul indicat prin cerință și alt personaj/ alte personaje din operă/ din text.

C. Argumentarea apartenenței unui text la o specie literară (I):

- a) ipostaza în operă a autorului (narator; eu liric);
- b) precizarea, în textul ales de către candidat, a n caracteristici ale speciei literare;
- c) ilustrarea caracteristicilor pe textul indicat;
- d) evidențierea rolului mijloacelor artistice.

D. Argumentarea apartenenței unui text la o specie literară (II):

- a) prezentarea a n caracteristici ale speciei literare;
- b) exemplificarea caracteristicilor pe baza operei alese/ a fragmentelor studiate;
- c) prezentarea, pe scurt, a subiectului operei selectate/ a fragmentelor indicate (referire la momente ale subiectului sau la secvențe/ la situații semnificative);
- d) prezentarea unui personaj, prin raportare la n întâmplări/ situații semnificative.

E. Analiza de text:

- a) relevarea modului de expunere dominant și a trăsăturilor acestuia, identificabile în textul dat;
- b) prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- c) încadrarea textului în gen și/ sau în specie literară;
- d) susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului, prin n argumente specifice.

Prin baremul subiectelor propuse la această parte a probei vor fi acordate **puncte pentru conținut** (pentru rezolvarea fiecărui reper/ a fiecărei cerințe, detaliată prin *criterii de performanță*) și **puncte pentru redactare** - numai dacă s-a realizat compunerea pe minimum de spațiu indicat, distribuite astfel:

- unitatea compoziției (*introducere, cuprins, încheiere*, pentru rezumarea unui text: *prezentarea esențializată, succesiunea logică a ideilor din text, conexiunea secvențelor compunerii*);
- coerența textului (*claritatea enunțurilor, varietatea lexicului, sintaxa adecvată*);
- registrul de comunicare, stilul și limbajul adecvate conținutului compunerii;

- ortografia;
- punctuația;
- așezarea corectă a textului în pagină; lizibilitatea.

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de candidat.

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE.	5
PARTEA ÎNTÂI. ENUNȚURI.	9
Subiecte de tipul I	9
Subiecte de tipul al II-lea	47
Subiecte complete	57
PARTEA A DOUA. BAREME DE CORECTARE SI NOTARE.	121
Bareme de corectare și de notare pentru subiectele de tipul I	121
Bareme de corectare și de notare pentru subiectele de tipul al II-lea	141
Bareme de corectare și de notare pentru subiectele complete	149
ANEXĂ. Programa pentru examenul de testare națională 2004	195

Grupul Editorial ART vă mai propune:

GIMNAZIU

- A. COSTACHE, FI. IONIȚĂ – *Limba și literatura română pentru TESTAREA NAȚIONALĂ*, 55.000 lei
- D. SĂVULESCU – *Matematica pentru TESTAREA NAȚIONALĂ*, 55.000 lei
- N. LAZĂR – *Geografia României pentru TESTAREA NAȚIONALĂ*, 55.000 lei
- C. DOICESCU, A. TUDORICĂ – *Istoria românilor pentru TESTAREA NAȚIONALĂ*, 50.000 lei

- Șt. M. ILINCA, A. ILIAN, P. NICOLESCU – *Limba și literatura română pentru clasa a V-a. Ghid complet de pregătire. Preparator pentru testările naționale*, 53.000 lei
- Șt. M. ILINCA, A. DUMITRIU, M. JIANU – *Limba și literatura română pentru clasa a VI-a. Ghid complet de pregătire. Preparator pentru testările naționale*, 53.000 lei
- Șt. M. ILINCA, M. CHEROIU, A. DIMIERU – *Limba și literatura română pentru clasa a VII-a. Ghid complet de pregătire. Preparator pentru testările naționale*, 53.000 lei
- Șt. M. ILINCA, N. ERCEANU, A. ILIAN – *Limba și literatura română pentru clasa a VIII-a. Ghid complet de pregătire. Preparator pentru testările naționale*, 53.000 lei

- A. COSTACHE, G. COSTACHE – *Limba română. O gramatică sintetică pentru învățământul preuniversitar*, 48.000 lei
- A. COSTACHE, G. COSTACHE – *Dicționar de concepte operaționale pentru gimnaziu*, 40.000 lei

- S. IONICĂ, N. ISARII, C. SOLOMON – *Chimie. Teste de evaluare pentru gimnaziu*, 40.000 lei
- F. FORNALD – *Metoda reducerii la absurd*, 25.000 lei
- A. MITROFAN, D. SĂVULESCU – *Rapoarte și proporții*, 40.000 lei

CICLUL PRIMAR

- I. MITREA (coordonator) – *Istoria pe înțelesul celor mici*, 50.000 lei
- C. DIMIDOF, D. SĂVULESCU – *Matematica pentru clasa I*, 40.000 lei
- C. DIMIDOF, D. SĂVULESCU – *Matematica pentru clasa a II-a*, 40.000 lei
- C. DIMIDOF, D. SĂVULESCU – *Matematica pentru clasa a III-a*, 40.000 lei
- C. DIMIDOF, D. SĂVULESCU – *Matematica pentru clasa a IV-a*, 40.000 lei

LICEU

- A. COSTACHE, F. IONIȚĂ, Gh. LĂZĂRESCU, A. SĂVOIU, F. SÂMIHĂIAN – *Limba și literatura română pentru examenul de bacalaureat*, 68.000 lei
- H. CORCHEȘ, V. GAL, A. REVNIC – *Limba și literatura română pentru examenul de bacalaureat. PROBA ORALĂ*, 60.000 lei
- L. PAICU, M. LAZĂR – *Literatura română pentru examenul de bacalaureat. ESEUL*, 75.000 lei
- C. CHITEȘ, I. CHIȚESCU (coordonatori) – *Matematica pentru examenul de bacalaureat*, 60.000 lei
- M. POPA, C. CHIRIȚĂ, A. SOARE, E. ZAMFIRESCU – *Limba franceză pentru examenul de bacalaureat*, 75.000 lei
- N. LAZĂR – *Geografia României pentru examenul de bacalaureat și admiterea în învățământul superior*, 60.000 lei

- F. IONIȚĂ, Gh. LĂZĂRESCU, A. SĂVOIU, F. SÂMIHĂIAN – *Limba și literatura română pentru clasa a IX-a. Evaluare continuă. Pregătire pentru examenul de bacalaureat*, 53.000 lei
- F. IONIȚĂ, Gh. LĂZĂRESCU, A. SĂVOIU, F. SÂMIHĂIAN – *Limba și literatura română pentru clasa a X-a. Evaluare continuă. Pregătire pentru examenul de bacalaureat*, 53.000 lei
- F. IONIȚĂ, Gh. LĂZĂRESCU, A. SĂVOIU, F. SÂMIHĂIAN – *Limba și literatura română pentru clasa a XI-a. Evaluare continuă. Pregătire pentru examenul de bacalaureat*, 53.000 lei
- F. IONIȚĂ, Gh. LĂZĂRESCU, A. SĂVOIU, F. SÂMIHĂIAN – *Limba și literatura română pentru clasa a XII-a. Evaluare continuă. Pregătire pentru examenul de bacalaureat*, 53.000 lei

**LIMBA ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ**
PENTRU TESTAREA NAȚIONALĂ

- modele de subiecte pentru testarea națională;
- programa pentru testarea națională, 2004.

GRUPUL EDITORIAL
Art

ISBN 973-8485-30-4